

ชื่อวิทยานิพนธ์ การประเมินการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี
ผู้วิจัย นางนพวรรณ อินทร์แก้ว **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การประเมินการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย (2) อาจารย์ ดร.คมสร วงษ์รักษา **ปีการศึกษา** 2546

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี และ (2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติการณ์ในโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2545 เป็นผู้บริหาร 5 คน ครู 81 คน นักเรียน 360 คน และ ผู้ปกครอง 180 คน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เครื่องมือมีความตรงตามเนื้อหา อยู่ระหว่าง .57 ถึง 1.00 และมีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง .86 ถึง .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลของการประเมินการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการ ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายมาตรฐานพบว่า มาตรฐานด้านการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษามีคุณภาพอยู่ในระดับดีทุกตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษามีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ทุกตัวบ่งชี้ และมาตรฐานด้านสถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีคุณภาพอยู่ในระดับดี เกือบทุกตัวบ่งชี้ ยกเว้นตัวบ่งชี้ที่ 1 มาตรฐานสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายมีคุณภาพอยู่ในระดับ พอใช้

2. ปัญหาและอุปสรรคของการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการสรุปผลได้ดังนี้

(1) การจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษามีปัญหาที่สำคัญคือ การนิเทศและการประเมินผลยังปฏิบัติได้น้อย การจัดองค์กรดีแต่การปฏิบัติไม่ตรงตามเป้าหมาย และแผนที่กำหนดไว้

(2) การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มีปัญหาที่สำคัญ คือ ผู้ปกครองยังมีบทบาท มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาและ ประเมินผลงานของนักเรียนน้อย ยังไม่มีการประชุมผู้ปกครองเป็นสายชั้น และผู้ปกครองส่วนใหญ่ ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมตามที่ตั้งทางโรงเรียนนัดหมายได้

(3) การจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีปัญหาที่สำคัญ คือ ครูจัดกิจกรรมด้านดนตรี ศิลปะและกีฬาให้นักเรียนน้อย การจัดกิจกรรมในห้องเรียนยังไม่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยอย่างสม่ำเสมอ และขาดการติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม และจริยธรรม

คำสำคัญ การประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ การประกันคุณภาพภายใน

Thesis title: AN EVALUATION OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE PROCESS STANDARD OF ANUBARN SUPHAN BURI SCHOOL

Resercher: Mrs.Nopavan Inkaew; **Degree:** Master of Education (Educational Evaluation);

Thesis advisors: (1) Dr. Somkid Promjuy , Associate Professor; (2) Dr. Komsorn Wongraksa;

Academic year: 2004

ABSTRACT

The research objectives were to assess the process standard for internal quality assurance of Anubarn Suphan buri School and to study problems and obstacles of internal quality assurance process standard of the school.

The sample consisted of 5 administrators, 81 teachers, 360 students, and 180 guardians. Sampling technique used for students was the stratified random sampling. The instruments for the study were questionnaires for administrators, teachers, students, and guardians of which the indices of content validity ranged from .57 – 1.00 and those of reliability ranged from .86 – .96. The statistics for data analysis were the percentage, mean, and standard deviation. The results were as follows:

1. The overall assessment of the process standard was at the good level. Considering each standard aspect, all indices for systematic administrative structure of the organization to achieve the educational goals were at the good level. The indices for educational management on promoting the relationship and cooperation with community for educational development were at the fair level; while most indices for organizing student-centered instructional activities were at the good level, except the First Index, for a variety of educational activities, was at the fair level.

2. The problems and obstacles of the internal quality assurance process standard of the school were:

(1) On the systematic administrative structure of the organization to achieve the educational goals, the problems were: operation of supervision and evaluation was at the low level; the organization structure was good but the operation was not in accord with the plan and did not meet the goals.

(2) On the educational management on promoting the relationship and cooperation with community for educational development, the problems were: the participation of guardians for educational development and for student evaluation was low; the meeting of guardians in each class level had not been arranged, and most of guardians could not attend the meeting arranged by the school.

(3) On the organization of student-centered instructional activities, the problems were: music, fine arts, and sports were limitedly provided; the classroom activities were not regularly organized to enhance democratic-mindedness, and the lack of evaluation of the activities for promoting virtue and ethics.

Keywords : Process standard evaluation, Internal quality assurance

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดีจากรองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย ประธานกรรมการสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และ อาจารย์ ดร.คมสร วงษ์รักษา ศึกษาานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ได้กรุณาให้ คำปรึกษาแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัย สำนึกในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัชร์ พิบูลย์ ดร.บัญชา แสนทวี อาจารย์ ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นายชูศักดิ์ กุลทัฬห ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี นางคุณฤทัย ยืนยงค์ ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และอาจารย์สายชล เทียนงาม ช่วยราชการหน่วยศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 อาจารย์แสวง คุ่มฉายา และอาจารย์ศรีอัมพร ประทุมพันธ์ ที่ได้กรุณา ตรวจสอบแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากคณะครู ผู้บริหารของโรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส ในการ ทดลองใช้เครื่องมือ และได้รับความร่วมมือจากคณะครู นักเรียน ผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียน อนุบาลสุพรรณบุรีที่ร่วมให้ข้อมูลในการประเมินครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับกำลังใจเสมอมาจากบุคคลในครอบครัว ประโยชน์ที่จะได้รับจาก การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบให้แก่บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่ได้ประโยชน์ ร่วมกัน

นพวรรณ อินทร์แก้ว

มิถุนายน 2547

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
แนวคิดการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
1. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน.....	8
ความหมายของการประเมิน.....	8
ความสำคัญและความจำเป็นของการประเมิน.....	10
รูปแบบของการประเมิน.....	11
การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	14
การประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ.....	18
2. การประกันคุณภาพการศึกษา.....	19
ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	19
ความสำคัญและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	20
ประเภทของการประกันคุณภาพ.....	21
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	22
3. การบริหารและการจัดการเรียนการสอน.....	26
การบริหาร.....	26
การจัดการเรียนการสอน.....	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ.....	47
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรค การประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ.....	66
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	84
สรุปการวิจัย.....	84
อภิปรายผล.....	87
ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	100
ก. ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	101
ข. แบบสอบถาม.....	104
ค. ตารางแสดงการวางแผนการสร้างเครื่องมือ.....	152
ประวัติผู้วิจัย.....	157

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล.....	45
ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้มาตรฐาน ด้านกระบวนการ มาตรฐานที่ 13 , 14 และ 18 รายตัวบ่งชี้.....	47
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้มาตรฐาน ด้านกระบวนการ สถานศึกษาจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารงาน อย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา	53
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้มาตรฐาน ด้านกระบวนการ สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชน ในการพัฒนาการศึกษา	56
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้มาตรฐาน ด้านกระบวนการ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	59
ตารางที่ 4.5 ค่าความถี่ และค่าร้อยละของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ด้านการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารงาน	66
ตารางที่ 4.6 ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ด้านการจัดทำปรัชญา ธรรมเนียม แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ	67
ตารางที่ 4.7 ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ด้านการปฏิบัติงานตามแผน.....	68
ตารางที่ 4.8 ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ด้านการส่งเสริมให้ทำงานเป็นทีม.....	69
ตารางที่ 4.9 ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล.....	69
ตารางที่ 4.10 ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ.....	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.11	ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ ของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ด้านการบันทึกและรายงานผล การประเมิน.....	71
ตารางที่ 4.12	ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ ของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ด้านการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจปรับปรุงงาน.....	72
ตารางที่ 4.13	ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ ของกลุ่มครูและผู้บริหาร กลุ่มผู้ปกครอง เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ในการร่วมกันจัดการศึกษา.....	73
ตารางที่ 4.14	ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ ของกลุ่มครูและผู้บริหาร กลุ่มผู้ปกครอง เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจ ให้บุคลากรและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษา	74
ตารางที่ 4.15	ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ ของกลุ่มครูและผู้บริหาร กลุ่มผู้ปกครอง เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคด้านความสม่ำเสมอของการประชาสัมพันธ์.....	74
ตารางที่ 4.16	ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ ของกลุ่มครูและผู้บริหาร กลุ่มผู้ปกครอง เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคด้านการเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา	75
ตารางที่ 4.17	ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ ของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย.....	76
ตารางที่ 4.18	ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ ของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ด้านการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ ในการจัดกิจกรรม.....	77
ตารางที่ 4.19	ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ ของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ด้านการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ.....	78
ตารางที่ 4.20	ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ ของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ด้านการจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง.....	79
ตารางที่ 4.21	ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ ของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน.....	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.22 ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ ของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ด้านการจัดกิจกรรมให้นักเรียน ได้พัฒนาสุนทรียภาพ อย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา.....	80
ตารางที่ 4.23 ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ ของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยและ การทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่น.....	81
ตารางที่ 4.24 ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ ของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ด้านการประเมินพัฒนาการของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย.....	82
ตารางที่ 4.25 ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละของ กลุ่มครูและผู้บริหาร กลุ่มผู้ปกครองเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดกิจกรรมให้นักเรียนรัก โรงเรียนและมีความ กระตือรือร้นในการไปเรียน	83

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบการประเมิน.....	4
ภาพที่ 2.1 วงจรการบริหารงานแบบ PDCA	29
ภาพที่ 4.1 แสดงผลของการประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุ เป้าหมายการศึกษา 8 ตัวบ่งชี้.....	50
ภาพที่ 4.2 แสดงผลของการประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการสถานศึกษาส่งเสริม ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มี 4 ตัวบ่งชี้.....	51
ภาพที่ 4.3 แสดงผลของการประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการสถานศึกษามีการจัด กิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 9 ตัวบ่งชี้.....	52

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

โลกในยุคปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ทุกประเทศต้องพัฒนาคุณภาพของคนในประเทศของตนเองเพื่อให้รู้เท่าทัน คณะกรรมการจัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติ (2543) กล่าวถึงความสำคัญของเยาวชนว่า เด็กและเยาวชนเป็นพื้นฐานสำคัญของชาติ การพัฒนาประเทศในด้านใดก็ตามไม่อาจสำเร็จได้ หากขาดบุคคลที่มีคุณภาพ การสร้างบุคคลจึงต้องเริ่มต้นที่รากฐานสำคัญตั้งแต่เด็กและเยาวชน ไม่ว่าจะเป็นด้านโภชนาการ การอบรมเลี้ยงดูหรือกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม และจริยธรรม ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงเป็นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพซึ่งต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ เพื่อให้คนรู้จักคิด เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับสภาพที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาจึงเป็นการพัฒนาคนในประเทศให้มีคุณภาพเป็นเรื่องของความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้คนในชาติรู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทุกคนจึงต้องเรียนรู้และปรับตัวพร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องมุ่งเป้าหมายที่คุณภาพของคนเป็นสำคัญ

การเพียรพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทย ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในช่วง 5 ปีหลังนี้เป็นระยะของการปฏิรูปการศึกษา มีการดำเนินการในหลายเรื่องไปพร้อมกันเพื่อแก้ปัญหาวิกฤติการณ์ทางการศึกษาที่ประเทศไทยประสบอยู่ เรื่องของการประเมินเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญ ทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานในทุกขั้นตอน เพื่อให้ทราบผลของการดำเนินการ และได้สารสนเทศไว้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ

การประกันคุณภาพภายในทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทำงานอย่างมีเป้าหมาย มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ซึ่งในการดำเนินงานต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงงาน ความสำคัญดังที่กล่าวเป็นส่วนที่ทำให้ต้องมีการปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดให้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่ง ต้องดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ไว้ในหมวดที่ 6 มาตราที่ 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ

เปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพจากภายนอก การประกันคุณภาพภายในมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาที่มีคุณภาพจะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นเรื่องที่ผู้รับประโยชน์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกคน ทุกฝ่าย ต้องมีบทบาทร่วมกัน (รุ่งแก้วแดง 2545)

การประเมินคุณภาพการศึกษาในการจัดการศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเอง ต้องมีการประกันคุณภาพให้ผสมผสานอยู่ในกระบวนการของการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เป็นการสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อให้เด็กไทยเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข ช่วยกันสร้างสรรค์สังคมให้มีสันติ มีสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนเศรษฐกิจมั่นคง สามารถร่วมมือและแข่งขันกับประเทศอื่นได้อย่างมีศักดิ์ศรี ในสังคมโลก การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาเพื่อผู้เรียนและสังคมโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545: 2)

โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรีได้ดำเนินการประเมินภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง เมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มีผลบังคับใช้ ทางโรงเรียนจึงได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ อย่างเป็นระบบมากขึ้น และจัดให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานในโรงเรียน ซึ่งในช่วงระยะ 3 ปีแรกของการดำเนินการ ผู้วิจัยเป็นคณะทำงานในการดำเนินการประเมินภายในของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรีพบปัญหาที่สำคัญ คือ

1. ปัญหาด้านวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวกับการประเมิน พบว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินได้แก่ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีบทบาทในการประเมินน้อย ซึ่งตามแนวทางการประเมินทุกคนควรมีส่วนร่วม ทั้งเป็นผู้ประเมินและผู้ใช้ผลของการประเมิน การดำเนินการประเมินภายในของโรงเรียน จึงมีผู้รับรู้เฉพาะคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งผลถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ทำให้มีวิสัยทัศน์ต่อการประเมินในทางลบ คือคณะครูส่วนใหญ่คิดว่าการประเมินเป็นการจับผิดและไม่ยอมรับผลของการประเมิน เมื่อมีการประเมินภายในและการประเมินภายนอก คณะครูจึงมีความตื่นตระหนก ส่งผลถึงการให้ข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผ่านมา ได้ผลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง
2. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการกำหนดเกณฑ์ เป็นปัญหาที่ต่อเนื่องกัน สภาพปัญหา คือ แหล่งข้อมูลมักถูกเจาะจง ข้อมูลที่ได้จึงไม่ครอบคลุม ขาดความแม่นยำตรง และผู้ให้ข้อมูลบางส่วนไม่จริงใจกับการให้ข้อมูล ปัญหาอื่นที่พบได้แก่ คณะทำงานรวมทั้งผู้วิจัยเองขาดความรู้และความสามารถในการพัฒนา

เครื่องมือ จึงต้องใช้เครื่องมือเท่าที่มีอยู่ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และพบว่าเครื่องมือมีเป็นจำนวนมาก มีความซับซ้อนทำให้การดำเนินการจัดเก็บข้อมูลดำเนินการอย่างไม่เป็นระบบ ข้อมูลที่ได้จึงไม่ครอบคลุมทุกตัวบ่งชี้

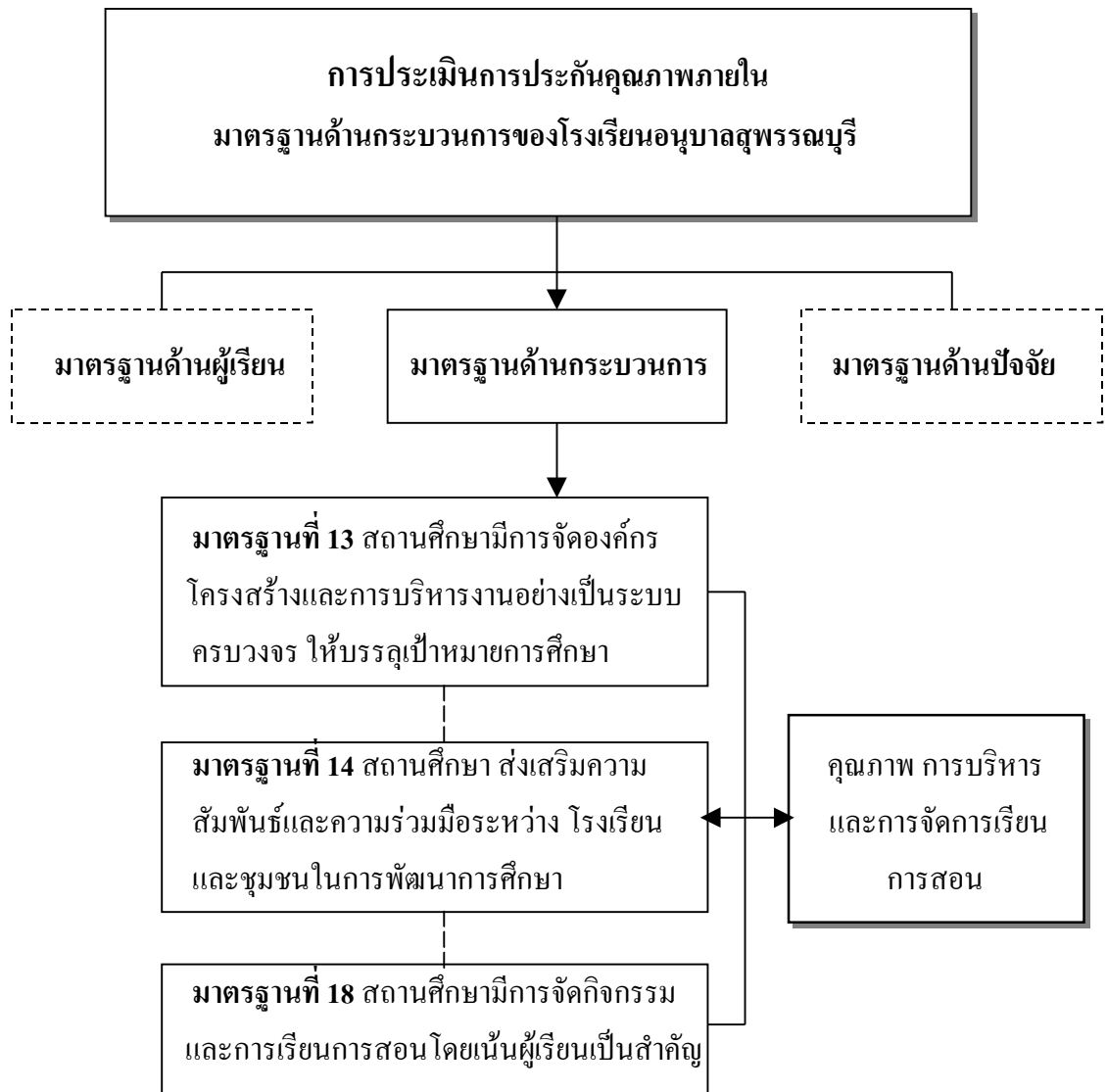
ผู้วิจัยมีโอกาสดำเนินการวิจัยเรื่องของการวัดและประเมินผลการศึกษา มีความสนใจอยากทราบผลของการประเมินภายในของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรีว่า เมื่อดำเนินการด้วยวิธีที่ถูกต้องครบกระบวนการประเมิน ใช้เครื่องมือที่เหมาะสมแล้ว ผลของการประเมินจะเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ ผู้วิจัยจึงได้เลือกประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ โดยใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545 เป็นมาตรฐานในการเทียบเคียงเพราะเป็นมาตรฐานที่ครอบคลุมใน 2 กระบวนการ คือ การบริหารและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งในการดำเนินการจะทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้แก่ คณะผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมและมีบทบาทในการประเมินมากขึ้น ได้รับความรู้ มีประสบการณ์ ได้รับทราบผล ได้ใช้ผลของการประเมินให้เป็นประโยชน์ร่วมกันในการพัฒนาและปรับปรุงสถานศึกษา ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการประเมิน ผู้วิจัยจึงจัดโครงการ การประเมินการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อประเมินการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี
- 2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี

3. แนวคิดการวิจัย

การประเมินการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดจากเอกสารต่างๆ และได้้นำแนวทาง ของการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545 และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มาประยุกต์ใช้แสดงตามกรอบการประเมินดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบการประเมิน

4. สมมติฐานของการวิจัย

ผลของการประเมินการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี ทุกตัวบ่งชี้

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ประชากรผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครอง ของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี

5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

5.2.1 คุณภาพของการบริหารและการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี โดยเทียบเคียงกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ด้านกระบวนการ 3 มาตรฐานครอบคลุม 21 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษามี 8 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษามี 4 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมี 9 ตัวบ่งชี้

5.2.2 ปัญหาและอุปสรรค ศึกษาประเด็นปัญหาใน 3 เรื่อง ได้แก่

1) การจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

2) การส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

3) การจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.2.3 ระยะเวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2545 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2546

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมิน หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ได้ข้อมูลจากการจัดการศึกษา โดยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เป็นผู้ดำเนินการเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลไว้ใช้ในการตัดสินใจพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผล การติดตามผล และตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่ดูแลสถานศึกษานั้น

มาตรฐานด้านกระบวนการ หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินผล มาตรฐานด้านกระบวนการครอบคลุม 2 กระบวนการ คือ การบริหารและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการประเมินภายในสถานศึกษากำหนดไว้ 3 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มี 8 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนา การศึกษามี 4 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ มี 9 ตัวบ่งชี้

ปัญหาและอุปสรรค หมายถึง สิ่งที่เป็นข้อขัดแย้งที่ทำให้ผลของการประเมินไม่เป็นไปตาม สมมติฐานซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญจากการประเมินครั้งนี้ที่ต้องนำมาพิจารณา เพื่อใช้ในการตัดสินใจ และวางแผนพัฒนา ปรับปรุงสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในการประเมินครั้งต่อไปกำหนดไว้ 3 ด้าน ได้แก่

1. การจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมาย การศึกษา
2. การส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
3. การจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ คือ

7.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ คือ

7.1.1 ผู้บริหารและคณะครู ได้นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน พัฒนาและปรับปรุงงาน ด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

7.1.2 หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้ข้อมูล เพื่อพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

7.2 เครื่องมือจากการวิจัยครั้งนี้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ จึงมีค่าของความตรงและความเที่ยงในระดับหนึ่ง สามารถนำไปใช้ประเมินภายในสถานศึกษาและพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือได้อีก

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเรียงลำดับตามสาระสำคัญดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน
  - 1.1 ความหมายของการประเมิน
  - 1.2 ความสำคัญและความจำเป็นของการประเมิน
  - 1.3 รูปแบบของการประเมิน
  - 1.4 การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา
  - 1.5 การประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.2 ความสำคัญและความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษา
  - 2.3 ประเภทของการประกันคุณภาพ
  - 2.4 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. การบริหารและการจัดการเรียนการสอน
  - 3.1 การบริหาร
  - 3.2 การจัดการเรียนการสอน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินมีสาระสำคัญดังนี้

1.1 ความหมายของการประเมิน นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า การประเมินทั้งที่มีความหมายคล้ายกันและความหมายที่แตกต่างกัน มีสาระสำคัญดังนี้

การประเมิน หมายถึง การตรวจสอบ การพิจารณาตนเองตามหลักพุทธศาสนาเป็นเรื่องของการฝึกฝนและพัฒนาตนเอง โดยมีความเชื่อว่า มนุษย์เป็นสัตว์ที่ฝึกได้และมีศักยภาพที่จะบรรลุจุดมุ่งหมาย ทำให้มีจิตสำนึกในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ คือ มีจิตสำนึกในการศึกษาก็สามารถพิจารณาตนเองได้ ดังนั้นการประเมินตนเองก็มีความเป็นไปได้มากในการยอมรับการวัดและประเมินจากภายนอกมากขึ้น คนที่ต้องการพัฒนาตนเองจะมีความต้องการให้คนอื่นช่วยวัดและประเมินตน

เพื่อที่จะรู้ว่าก้าวหน้าแค่ไหน มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง ในการพัฒนาตนเองให้สามารถประเมินตนเองได้ องค์ประกอบที่สำคัญมี 3 ประการ คือ

1.1.1 ต้องสร้างจิตสำนึกให้ผู้ประเมินมีความพึงพอใจ ที่จะฝึกฝนพัฒนาตนเอง

1.1.2 ต้องการความถูกต้อง ความดีงาม ความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาตนเอง

1.1.3 การมองประสบการณ์ทุกอย่างเป็นการเรียนรู้ การประเมินทำให้ได้รับความรู้

ทราบจุดเด่นและจุดบกพร่องของตนเองสามารถนำมาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ (ประยูรช ย์ ปยุตโต 2531 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย 2545)

การประเมิน เป็นการพัฒนาองค์กรที่มีการวางแผน การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์กิจกรรมทั้งหลายที่จัดทำขึ้น เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบผลการดำเนินงานและความก้าวหน้าว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจหรือไม่ (Beckhard and Harris, 1977 อ้างถึงใน จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์ 2530)

การประเมิน เป็นกระบวนการใช้ดุลยพินิจ ค่านิยม หรือข้อจำกัดในการตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด แล้วก่อให้เกิดสารสนเทศเชิงคุณค่า เพื่อช่วยให้ผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจเลือกทางเลือกอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2544)

การประเมิน หมายถึง การตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ถูกวัดโดยเทียบกับเกณฑ์ จุดเน้นของการประเมินอยู่ที่ความยุติธรรมและความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสิน ที่มีความโปร่งใสและเปิดเผย ข้อมูลที่ได้จากการประเมินนำมาใช้ในการสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจ (สุวิมล ว่องวานิชย์ 2543)

การประเมิน คือ การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้โดยมีความเชื่อว่า จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจนรัดกุม และจำเพาะเจาะจง เป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้เป็นอย่างดีในภายหลัง (Tyler, 1943 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย 2544)

การประเมิน เป็นการเปรียบเทียบผลของการปฏิบัติกับมาตรฐาน เพื่อเป็นการค้นหาความไม่สอดคล้องระหว่างความคาดหวังกับผลการปฏิบัติงานของโครงการและมาตรฐาน ที่มีความไม่สอดคล้องกัน (Provus , 1969 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย 2544)

การประเมิน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปตัดสินคุณค่า โดยมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ เพื่อต้องการได้ข้อมูลที่น่ามาบรรยายและเพื่อสามารถนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการตัดสินคุณค่า โดยผู้ประเมินต้องรวบรวมข้อมูลที่แท้จริงให้ได้ เนื่องจากมีข้อมูลมากมายและมีวิธีเก็บข้อมูลหลายวิธี ข้อมูลที่ต้องการเป็นข้อมูลที่น่ามาใช้เพื่อการอธิบาย และการตัดสินใจ (Robert E. Stake อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล 2541)

ท่านผู้รู้ทั้งหลายท่านได้ให้ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับการประเมินว่า คนที่จะประเมินตนเองได้ ต้องทำใจให้เป็นกลาง ควรอิงหลักของพุทธศาสนา ในเรื่องของการคิด ไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล ซึ่งเรื่องนี้ เกี่ยวข้องกับหลักธรรมในเรื่องของอิทธิบาท 4 ข้อ วมังสา คือ ความ ไตร่ตรอง การวิเคราะห์ทบทวนผลของการปฏิบัติงานการพัฒนาตนเอง สิ่งที่ดีก็พัฒนาให้มีมากขึ้น สิ่งที่ไม่ดีก็ให้ลดลง ดังนั้นการประเมินตนเองควรจะเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษา (เย็นใจ เลาหวิช สุมน อมรวิวัฒน์ และระวี ภาวิไล อ้างถึงใน สมคิด พรหมจรรย์ และสุพัตร์ พิบูลย์ 2531)

สุพัตร์ พิบูลย์ (2544) ได้จัดกลุ่มความหมายของการประเมินได้ 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) การประเมินเหมือนกับการวัดผลหรือเทียบเท่ากับการวัดผล โดยมองว่าการประเมินเป็นเพียง กระบวนการในการวัดปริมาณในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง 2) การประเมินเป็นการให้บริการโดยเห็นว่าการประเมินเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง 3) การประเมิน เป็นการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยอาศัยความรู้สึกรู้ใจของตนเองเป็นเกณฑ์ 4) การประเมิน เป็น กระบวนการที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และตัดสินใจคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

สรุป การประเมิน หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ได้ข้อมูลจากการจัดการศึกษา โดย บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เป็นผู้ดำเนินการเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลไว้ใช้ในการ ตัดสินใจ วางแผนงานพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

1.2 ความสำคัญและความจำเป็นของการประเมิน การประเมินเป็นกิจกรรมที่สำคัญ ในการตัดสินใจเพื่อพัฒนางานเพราะการประเมินก่อให้เกิดประโยชน์ที่สำคัญในหลายลักษณะ สุพัตร์ พิบูลย์ (2544) ได้สรุปความสำคัญของการประเมินไว้ดังนี้

1.2.1 การประเมิน ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนด นโยบายหรือทางการดำเนินงานขององค์กร

1.2.2 การประเมิน ทำให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงสื่อ ชิ้นงาน แผนงาน โครงการให้เหมาะสมก่อนการนำไปปฏิบัติ ลดการเสี่ยงในการเกิดปัญหาอุปสรรค ที่จะทำ ให้กิจกรรมหรือการดำเนินงาน โครงการใดๆ ล้มเหลว

1.2.3 การประเมิน ทำให้ทราบความก้าวหน้าของงานในความรับผิดชอบ งานโครงการ ทราบจุดเด่น จุดด้อยของงาน มีโอกาสที่จะปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นการลดความสูญเปล่าในการปฏิบัติงาน

1.2.4 การประเมินความสำเร็จของงาน ทำให้ทราบว่าในการปฏิบัติการ ที่ได้ลงทุน ไปแล้วเกิดประโยชน์คุ้มค่าหรือไม่ ควรจะดำเนินการต่อไปหรือไม่ เป็นการลดโอกาสการสูญเปล่า อีกลักษณะหนึ่ง

1.2.5 กิจกรรมของการประเมิน โดยเฉพาะการประเมินตนเองจะทำให้ผู้รับผิดชอบงานเห็นจุดอ่อนของตนเอง จะเกิดแรงจูงใจในการพัฒนางาน และเกิดการยกระดับคุณภาพงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งหากบุคคลได้มีโอกาสมองเห็นความสำเร็จในการปฏิบัติงานก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานได้อีกลักษณะหนึ่ง

สรุป ความสำคัญของการประเมิน การประเมินเป็นกระบวนการที่มีความจำเป็นทั้งสำหรับการประเมินภายใน และหน่วยงานอื่นที่เป็นการประเมินภายนอก เพื่อทราบถึงคุณภาพและใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับโรงเรียน การประเมินในภาพรวม จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยทำให้การเพิ่มพูนคุณภาพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

1.3 รูปแบบของการประเมิน รูปแบบของการประเมิน เป็นกรอบแนวคิดที่สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการ หรือรายการประเมิน ที่มีความแตกต่างกันซึ่งขึ้นอยู่กับข้อตกลงเบื้องต้นของนักวิชาการทางด้านการประเมิน โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย 2) รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจคุณค่า และ 3) รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ รูปแบบของการประเมินซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและนำเสนอเฉพาะรูปแบบที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการวิจัยในครั้งนี้ที่สำคัญ ได้แก่

1.3.1 รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler, 1986 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย 2544) เป็นผู้นำของการประเมินมีความเชื่อว่า จุดมุ่งหมายที่ชัดเจน วัตถุประสงค์และเจาะจงดีแล้วจะเป็นแนวทางในการประเมินได้เป็นอย่างดี โดยเน้นการกำหนดวัตถุประสงค์ให้อยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมแล้วประเมินความสำเร็จของวัตถุประสงค์เหล่านั้น โดยมีแนวคิดว่าการประสบความสำเร็จได้จากผลผลิตของงานว่าตรงกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

1.3.2 รูปแบบการประเมินของโพรวัส (Provus, 1969 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย 2544) กล่าวถึง การประเมินว่า เป็นการเปรียบเทียบผลของการปฏิบัติกับมาตรฐาน เพื่อเป็นการค้นหาความไม่สอดคล้องระหว่างความคาดหวังกับผลการปฏิบัติงานของโครงการ และมาตรฐานที่มีความไม่สอดคล้องอยู่ 5 ชนิด ที่ไม่สัมพันธ์กับขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การออกแบบโครงการ
- ขั้นที่ 2 การเตรียมพร้อม
- ขั้นที่ 3 การดำเนินการตามแผน
- ขั้นที่ 4 ผลผลิตที่เกิดจากโครงการ
- ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและกำไร

การประเมินต้องทำโดยผู้ประเมินคนหนึ่งที่ได้อ้างมาตรฐานตามความคาดหวังของโครงการเอาไว้หาข้อมูลใหม่และทำการตัดสินใจโดยใช้มาตรฐานที่วางไว้เป็นเกณฑ์ เป็นรูปแบบที่ช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ซึ่งในการประเมินแต่ละขั้นตอน ถ้าหากพบข้อบกพร่องก็แก้ไขปรับปรุงด้วยวิธีการแก้ปัญหา (Problem solving) ประกอบด้วยการถามตัวเองเพื่อให้ได้คำตอบว่าทำไมจึงเกิดข้อบกพร่องนั้น มีอะไรเป็นสาเหตุและมีวิธีการใดแก้ไขข้อบกพร่อง ผู้ประเมินทำการประเมินถึงขั้นที่ 5 ดำเนินการหรือเริ่มวงจรใหม่ต้องทำการออกแบบใหม่ โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ การลงทุนซึ่งขึ้นอยู่กับรากฐานของปัจจัยเบื้องต้นใหม่

1.3.3 รูปแบบการประเมินของสเตค (Robert E. Stake, อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย 2544) ให้ความคิดเห็นว่า การประเมินเป็น กระบวนการที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปตัดสินใจคุณค่าของโครงการ โดยมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ เพื่อต้องการได้ข้อมูลที่นำมาบรรยายเกี่ยวกับโครงการนั้น และเพื่อนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการตัดสินใจคุณค่าของโครงการ โดยผู้ประเมินต้องรวบรวมข้อมูลที่แท้จริงให้ได้ เนื่องจากมีข้อมูลมากมายและมีวิธีเก็บข้อมูลหลายวิธี ข้อมูลที่ต้องการนำมาใช้เพื่อการอธิบาย และการตัดสินใจ รูปแบบของการประเมินนี้จำแนกสิ่งที่ต้องพิจารณาออกเป็น 3 ส่วน คือ

- 1) สิ่งนำหรือปัจจัยเบื้องต้นสภาพเงื่อนไขที่มีอยู่ก่อนแล้วหรือปัจจัยต่าง ๆ
- 2) การปฏิบัติ หมายถึง กิจกรรม เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับครูกับนักเรียน
- 3) ผลลัพธ์หรือผลการดำเนินงาน หมายถึง ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากโครงการ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ประเมินต้องบันทึกข้อมูลแล้วแบ่งแยกเป็น 4 ประเภท คือ
  - 1) ความคาดหวัง จำแนกเป็นความคาดหวังเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติ และผลการดำเนินงาน
  - 2) สิ่งที่เกิดขึ้นจริง จำแนกเป็นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและผลการดำเนินงาน
  - 3) มาตรฐาน หมายถึง แนวทางการดำเนินงาน คุณลักษณะที่ควรจะมีหรือควรจะได้รับจากปัจจัยเบื้องต้น
  - 4) การตัดสินใจ หมายถึง การพิจารณาผลการตัดสินใจ สรุปเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น

การประเมิน ผู้ประเมินต้องพิจารณาข้อมูล เพื่อการบรรยายและต้องมีการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความคาดหวัง กับสิ่งที่เกิดขึ้น และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเบื้องต้น

การปฏิบัติและผลลัพธ์ เมื่อได้ผลอย่างไรแล้ว จึงเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้และมาตรฐานที่คาดว่าจะเกิดขึ้น แล้วตัดสินใจ

1.3.4 รูปแบบการประเมินของแพตตัน (M.Q. Patton, 1997 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย 2544) ได้เสนอแนวคิดและรูปแบบการประเมินที่ีดีประโยชน์ใช้สอย เพื่อแก้ปัญหาของงานประเมิน โดยเฉพาะประเด็นของการวิจารณ์ว่า เมื่อมีการประเมินแล้ว ไม่ได้นำผลของการประเมินไปใช้ หรือผู้ประเมินมองว่า ผลการประเมินไม่ตรงกับข้อมูลที่ต้องการใช้ประกอบการตัดสินใจ จึงได้เสนอแนวคิดและแนวทางในการประเมิน ดังนี้

1) **หลักการในการประเมิน** นักประเมินควรให้ความสำคัญแก่ผู้บริหาร หรือกลุ่มผู้ใช้ผลการประเมิน คำถามเพื่อการประเมินหรือเพื่อการตรวจสอบ ควรเกิดจากผู้ที่เกี่ยวข้องเหล่านั้น หรือเป็นความอยากรู้ อยากใช้ข้อมูลของการประเมิน เป็นกรอบในการกำหนดวัตถุประสงค์ จะทำให้ผลของการประเมินมีโอกาสดูนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนามากขึ้น

2) **ขั้นตอนการดำเนินการประเมิน** เป็นการดำเนินการ เพื่อให้ได้วัตถุประสงค์ของการประเมิน แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

(1) **จำแนกประเภท หรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ** ต้องพิจารณาว่า มีใครบ้างที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่จะประเมิน เช่น ผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบโครงการ และคนอื่น ๆ

(2) **สัมภาษณ์หรือสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง** เพื่อรวบรวมความเห็นความต้องการของกลุ่มบุคคลว่าต้องการทราบผลการดำเนินงานในลักษณะใดบ้าง ต้องการข้อมูลในเรื่องใด หรืออยากรู้อะไร

(3) **จัดหมวดหมู่คำถาม หรือความอยากรู้อยากเห็น หรือความต้องการ** การใช้ข้อมูลของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ แล้วกำหนดเป็นรายการคำถามหลักเพื่อการประเมิน เช่น การดำเนินโครงการทำได้ตามแผนเพียงใด เกิดปัญหาในลักษณะใดบ้าง ผลการดำเนินงาน บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด เป็นต้น

การดำเนินการทั้ง 3 ขั้นตอน เมื่อดำเนินการแล้ว จึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ให้ครอบคลุมประเด็นคำถามการประเมินของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการแล้ว ดำเนินการตามกระบวนการประเมินตามปกติ

สรุป การศึกษารูปแบบของการประเมินทั้ง 4 รูปแบบ ผู้วิจัยใช้เป็นกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการประเมิน โดยรูปแบบของไทเลอร์เน้นที่การกำหนดวัตถุประสงค์ และประเมินความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รูปแบบการประเมินของโพรวิส และสเตค เป็นแนวคิดหลักของการวิจัยครั้งนี้ รูปแบบการประเมินของโพรวิสเน้นการค้นหาความไม่สอดคล้อง ระหว่างความคาดหวังของการปฏิบัติงาน ซึ่งเปรียบเทียบกับมาตรฐานเป็นเกณฑ์เพื่อให้ได้ข้อมูลใหม่และเป็นข้อมูลที่ย้อนกลับ

เพื่อหาทางแก้ปัญหาและปรับปรุงงานในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป รูปแบบการประเมินของสศค เน้นที่การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจคุณค่า โดยมีการเปรียบเทียบกับ มาตรฐานที่กำหนดไว้ ส่วนรูปแบบการประเมินของแพตตัน เน้นที่การนำข้อมูลจากการประเมินไป ใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการครอบคลุม โดยใช้รูปแบบการประเมินของทั้ง 4 รูปแบบประยุกต์รวมกันเป็นแนวทางของการประเมิน

1.4 การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.4.1 ความหมายของการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพโดยหน่วยงานที่กำกับดูแลเขตพื้นที่และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง ถึงแม้ว่าจะเป็นบุคคลจากภายนอกก็ ยังถือว่าเป็นการประเมินภายในเพราะดำเนินการ โดยหน่วยงานที่อยู่ในสายการบริหารของสถานศึกษาดำเนินการตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษาเป็นระยะๆ ตามที่กำหนด โดยหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพ อันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545)

การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความหมายที่ใกล้เคียงกับการประเมินตนเอง สมคิด พรหมขันธ์ (2544) กล่าวว่า การประเมินตนเอง เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศประกอบการตัดสินใจซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในกระบวนการปฏิบัติ การบริหาร โครงการ แผนงาน การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน การบริหารงานบุคคลรวมทั้งการบริหารองค์กร เป็นกิจกรรมที่มีบทบาทสำคัญที่ให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ซึ่งเป็นการแสดงความรับผิดชอบขององค์กรหรือบุคคลที่ปฏิบัติงาน การประเมินตนเองเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วตัดสินใจคุณค่าของการปฏิบัติงาน โดยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานซึ่งประเมินโดยผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินตนเอง

สรุปการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผล การติดตามผล และตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้น ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่ดูแลสถานศึกษานั้น

1.4.2 ความสำคัญและความจำเป็นของการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

โรงเรียนในฐานะที่เป็นองค์กรทางการศึกษาที่ต้องมีการดำเนินงาน เกี่ยวกับการบริหารจัดการภายใน ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 4 ประการ ได้แก่การวางแผน การจัดการ

การสั่งการ ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติงาน และการประเมิน ควบคุมให้งานดำเนินไปตามแผนที่กำหนดไว้ เห็นได้ว่าในระบบการบริหารจัดการนั้น กระบวนการที่สำคัญคือการตรวจสอบและการประเมิน เพราะเป็นกระบวนการที่จะให้สารสนเทศในการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ และในภาพรวมของการประเมินจะทำให้ทราบถึงความสำเร็จของการดำเนินงานที่ผ่านมา ทั้งข้อมูลที่ได้จากการประเมินยังสามารถนำไปใช้เพื่อวางแผนงาน พัฒนา ปรับปรุงงานได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น โรงเรียนจึงมีความสำคัญในการจัดการศึกษาและจำเป็นที่ต้องดำเนินการประเมินคุณภาพภายใน

1.4.3 การดำเนินการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในสามารถทำให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงาน ทำให้รู้ถึงขีดความสามารถของการดำเนินการ กาญจนา วัชนสุนทร (2544) กล่าวว่า การประเมินโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการที่ดี วัตถุประสงค์มีหลายประการ เช่น เพื่อระบุความต้องการ เพื่อทำความเข้าใจกับจุดมุ่งหมาย เพื่อกำกับติดตามกระบวนการ เพื่อประเมินผลลัพธ์ และผลกระทบ หรือเป็นแนวทางของการวางแผน หรือให้แนวทางในการกำหนดนโยบาย และการจัดสรรทรัพยากร หรือเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียนในภาพรวม การประเมินโรงเรียนแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) การประเมินตนเองเพื่อประกันคุณภาพภายใน (Accreditation) เป็นการประเมินตนเองของบุคลากรในโรงเรียน จากนั้นมีการประเมินโดยองค์กรภายนอกซึ่งเข้ามาเยี่ยมชมและตรวจโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

2) การประเมินตามหน้าที่ โดยสถาบันของรัฐซึ่งปัจจุบันเป็นหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

3) การประเมินโดยองค์กรท้องถิ่น เพื่อรับรองคุณภาพ

การประเมินคุณภาพในสถานศึกษาต้องมีลักษณะเป็นกิจกรรมที่ทำต่อเนื่อง เป็นงานของทุกคนที่เกี่ยวข้อง เป็นที่เปิดเผยและมีส่วนร่วม มีการประชาสัมพันธ์สื่อสารและมีการเปรียบเทียบกับมาตรฐาน โดยมีขั้นตอนการประเมินตามลำดับดังนี้ (กาญจนา วัชนสุนทร 2544)

1) ระบุสิ่งที่ต้องการประเมินหรือสิ่งที่มุ่งประเมิน เป็นสิ่งที่อยู่ในความสนใจของผู้ที่เกี่ยวข้องและเป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อคุณภาพของโรงเรียน

2) ระบุการใช้ประโยชน์ จากการประเมินและผู้ใช้ผลการประเมิน

3) พัฒนาความสัมพันธ์ เพื่อความร่วมมือจากผู้เข้าร่วมในการประเมิน ดังนั้นควรให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีโอกาสที่จะช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4) พัฒนาเกณฑ์ในการตัดสินองค์ประกอบ ซึ่งโดยทั่วไปมีอยู่ 4 ส่วน คือ บริบท ตัวป้อน กระบวนการ และผลผลิต

5) เก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ด้านกิจกรรมและผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์ที่กำหนด

6) ประเมินองค์ประกอบ ด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อกิจกรรมหรือผลลัพธ์ที่ต้องการ

7) ประมวลผลการประเมิน ระหว่างการประเมิน โดยไม่ต้องรอให้ถึงระยะสุดท้ายจะช่วยให้ผู้ที่สนใจใช้ผลการประเมินนำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานได้

8) นำเสนอผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อที่จะได้พิจารณาสรุปผลการประเมินให้เป็นไปอย่างยุติธรรม

9) ให้ข้อมูลเพื่อนำไปใช้

10) ประมวลผลการประเมินสรุป

11) ปรับปรุงจากผลการประเมิน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้ลำดับขั้นตอนการประเมินภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การเตรียมความพร้อม มีกิจกรรมย่อย 3 ด้าน คือ

1) ความพร้อมด้านบุคลากร ด้านความรู้ เจตคติแรงจูงใจ และประสบการณ์ในการประเมิน

2) ความพร้อมในด้านทรัพยากร ได้แก่ งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องทำงาน วัสดุ อุปกรณ์

3) การตั้งคณะทำงานและการกำหนดบทบาทหน้าที่ ที่ต้องรับผิดชอบ

กิจกรรมที่ 2 การศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินที่ได้รับมอบหมายใช้ข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่ประกอบการตัดสินใจว่า ควรกำหนดแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาในทิศทางใดและกำหนดกรอบการประเมินว่าต้องประเมินด้านใดบ้าง

กิจกรรมที่ 3 การทำความเข้าใจกับบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยการนำเสนอให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้รับรู้ร่วมกันเพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจตรงกัน ทั้งส่วนที่ดำเนินการมาแล้ว และกำหนดเป้าหมายที่ต้องทำต่อไป

กิจกรรมที่ 4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน คณะกรรมการประเมินภายในสถานศึกษาอาจสอบถามหรือสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อกำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์ของการประเมินให้ครอบคลุมและเพื่อให้ผลของการประเมินสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สูงสุด

กิจกรรมที่ 5 การกำหนดกรอบการประเมิน เป็นการวางแนวทางที่จะใช้ในการประเมินผลของการดำเนินงานในแต่ละตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแหล่งผู้ให้ข้อมูล ประเภทของเครื่องมือ วิเคราะห์ข้อมูล เกณฑ์การตัดสิน ควรมีการกำหนดช่วงเวลาและผู้รับผิดชอบ เพื่อสะดวกในการกำกับและติดตาม

กิจกรรมที่ 6 การกำหนดเกณฑ์การประเมิน ขึ้นอยู่กับสถานศึกษาที่จะตัดสินว่าเกณฑ์ระดับใดเหมาะสมกับสภาพของหน่วยงาน ในการกำหนดเกณฑ์ ครั้งแรก ควรกำหนดให้อยู่ในมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป แล้วจึงค่อยปรับให้สูงขึ้นในการประเมินครั้งต่อไป

กิจกรรมที่ 7 การกำหนดวิธีการที่ใช้ในการประเมินเป็นการกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินตามตัวบ่งชี้ เป็นได้ทั้งตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือเอกสารรายงานและข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งต้องเป็นข้อมูลที่สะท้อนความเป็นจริงมากที่สุด ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลมีหลายวิธี ขึ้นอยู่กับเครื่องมือ ในการประเมินอาจต้องใช้หรือสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้ เช่น แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน

กิจกรรมที่ 8 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการตรวจสอบข้อมูลโดยการใช้ค่าสถิติอย่างเหมาะสม เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ทำได้โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กิจกรรมที่ 9 การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา เป็นการนำผลการประเมินมาใช้ โดยการสรุปและวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา

กิจกรรมที่ 10 แนวทางการพัฒนาสถานศึกษา เป็นการหาวิธีการแก้ไข ปัญหา หรือจุดอ่อนที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาและในส่วนที่เป็นจุดแข็งก็พยายามหาทางพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

กิจกรรมที่ 11 การทำรายงานผลการประเมินตนเอง เป็นการรายงานการประเมินตนเอง (Self Study Report : SSR) ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาและแสดงให้เห็นสาธารณชนหรือคณะกรรมการประเมิน ได้รับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานของสถานศึกษา

กิจกรรมที่ 12 การใช้ประโยชน์จากการประเมินตนเอง เป็นการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงตนเองสำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจวางแผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นต่อไป

สรุป การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษามีขั้นตอนในการดำเนินการที่สำคัญ คือ การวางแผนเตรียมการประเมิน การดำเนินการตามแผน และการวางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นระบบของการตรวจสอบภายใน เพื่อตัดสินว่างานเป็นไปตามเกณฑ์หรือตามความคาดหวังอยู่ในระดับใด

1.5 การประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ

การประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง การประเมิน การบริหารและการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี โดยใช้ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2543 เป็นมาตรฐาน ที่ใช้ในการเทียบเคียง ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอนโดยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของ โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรีเป็นผู้ดำเนินการเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลไว้ใช้ในการตัดสินใจ วางแผนงาน พัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานด้านกระบวนการ เป็นมาตรฐานที่เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และเป็นมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาครอบคลุม 2 กระบวนการ คือ การบริหารและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการประเมินภายในสถานศึกษากำหนดไว้ 3 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็น ระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

1. มีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารชัดเจน
2. มีปรัชญา แผนพัฒนา ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ
3. มีการปฏิบัติตามแผน
4. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
5. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง
6. มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนถูกต้องตรงกับความต้องการและทันต่อ การใช้งาน

7. มีการบันทึกและรายงานผลการประเมิน

8. มีการนำข้อมูลและการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการ พัฒนาการศึกษามี 4 ตัวบ่งชี้ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา
2. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน
3. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
4. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 9 ตัวบ่งชี้ดังนี้

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน
2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์
3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน
8. มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
9. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่างๆ ในกระบวนการจัดการศึกษาตั้งแต่การวางแผนไว้ตั้งแต่ต้น เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม (กรมสามัญศึกษา 2542)

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานทุกขั้นตอนของผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาที่จะทำให้ผู้รับบริการด้านการศึกษาและสังคมมั่นใจว่า ผลการดำเนินการในการจัดการศึกษาจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนด (กาญจนา เวชวิฐาน และคณะ 2543)

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรงได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง และผู้รับ บริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถาน ศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการ ศึกษาที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545)

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การทำให้กิจกรรมต่างๆ ที่ได้วางแผนไว้ เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจให้เพียงพอว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้น จะสร้างความพอใจให้เกิดขึ้นได้จากการที่เป็นตามข้อกำหนดหรือเกณฑ์คุณภาพที่ตั้งไว้ (รังสรรค์ เฟื่องฟู 2541)

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติที่จำเป็นต้อง ดำเนินการเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับอย่าง ต่อเนื่องทำให้เกิดความมั่นใจว่า จะได้ผลผลิตของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามที่พึงประสงค์ (อรสา โกศลนันทกุล 2545)

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนว่า ทุกคนในสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อผลผลิตจะได้มีคุณภาพ (อุทุมพร จามรมาน 2544)

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง วิธีการหรือกลยุทธ์ที่กำหนดแนวปฏิบัติหรือ แนวทางในการดำเนินงานในการจัดการศึกษาที่เป็นหลักประกันว่า นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม (อรุณ จันทวานิช 2541)

สรุป การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานเพื่อสร้าง ความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาแล้วผู้เรียนจะเป็นคนเก่ง คนดี มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติดี มีคุณธรรม มีร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ ตามมาตรฐาน ที่กำหนดส่วนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นการจกระบบการควบคุม การตรวจสอบ และการประเมิน โดยทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ทุกฝ่าย ต้องร่วมกันพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาในสถานศึกษา ให้มีมาตรฐานตามที่ได้ร่วมกันกำหนด และต้องดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง

2.2 ความสำคัญและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกิจกรรมที่มีบทบาทสำคัญในลักษณะ ต่อไปนี้

2.2.1 เป็นการตรวจสอบยืนยันสภาพจริง ในการดำเนินงานของสถานศึกษา และประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

2.2.2 ช่วยให้ได้ข้อมูลซึ่งสะท้อนให้เห็น จุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา เงื่อนไขของความสำเร็จและสาเหตุของปัญหา สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงงานต่อไป

2.2.3 ช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด

2.2.4 ช่วยส่งเสริมให้สถานศึกษา มีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพ มีการพัฒนาเข้าเกณฑ์มาตรฐาน และพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

2.2.5 ช่วยให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการวางแผนและดำเนินการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

2.2.6 รายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ

2.2.7 เพิ่มความมั่นใจและคุ้มครองประโยชน์ให้ผู้รับบริการทางการศึกษาว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุขเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

2.3 ประเภทของการประกันคุณภาพ

ระบบการประกันคุณภาพจำแนกได้ 2 ประเภท คือ การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก

2.3.1 การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การจัดกิจกรรมการควบคุมคุณภาพภายในหน่วยงานหรือสถานศึกษา โดยบุคคลของหน่วยงานหรือสถานศึกษาเองหรือ โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลหน่วยงานหรือสถานศึกษานั้น เช่น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จัดคณะนักประเมินตรวจเยี่ยมโรงเรียนในสังกัด เป็นต้น

2.3.2 การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบ หรือประเมินคุณภาพของหน่วยงานหรือสถานศึกษา โดยหน่วยงานรับรองคุณภาพภายนอก ซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพที่มีหน้าที่ในการให้การรับรองมาตรฐาน เช่น สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เป็นต้น

การดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพ ทั้ง 2 ระบบ จะช่วยสร้างความมั่นใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่า ระบบการจัดการศึกษานั้นมีคุณภาพที่สามารถสนองตอบความต้องการของชุมชน ท้องถิ่นและสังคมตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

หน่วยงานที่รับผิดชอบ การประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศไทยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

ระดับ 1 การประกันคุณภาพการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน เป็นระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกตามที่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กำหนด ประกอบด้วยมาตรฐานทั้งหมด 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย แต่กำหนดการประเมินในรอบแรก เพียง 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้

ระดับ 2 การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษาดำกว่าปริญญา

2.4 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษา การบริหารและการจัดการเรียนการสอน ในสาระที่มีความเกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางของการประเมินมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี คือ มาตรฐานที่ 13,14 และ 18 ซึ่งมาตรฐานที่เลือกประเมินเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2543 นำเสนอตามลำดับดังนี้

มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับสถานศึกษาและ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและการกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา (อุทุมพร จามรมาน 2542)

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นแนวทางให้หน่วยงาน และสถานศึกษามุ่งพัฒนาจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งมีทั้งหมด 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

มาตรฐานด้านผู้เรียน มี 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีความสามารถตามศักยภาพ และมีความสุข

มาตรฐานด้านกระบวนการ มี 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ เน้นในด้านกระบวนการ การบริหารและการจัดการเรียนการสอน

มาตรฐานด้านปัจจัย มี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ เป็นการกำหนดคุณลักษณะหรือ สภาพความพร้อมของผู้บริหาร ครู หลักสูตร สถานที่ และชุมชน

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ เป็นทิศทางให้สถานศึกษา ที่มีศักยภาพและมีความพร้อม ได้มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น และเพื่อรองรับ การประเมินคุณภาพภายนอกในระยะต่อไป มาตรฐานทั้ง 27 มาตรฐาน นำเสนอตามลำดับดังนี้

มาตรฐานด้านผู้เรียน มี 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มี 4 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตามระบอบ ประชาธิปไตยมี 5 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มี 3 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิด สร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ มี 3 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มี 2 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง มี 3 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปวัฒนธรรมที่งดงามของไทย มี 3 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี มี 4 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมี เจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มี 4 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มี 4 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา มี 2 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มี 1 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานด้านกระบวนการ มี 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มี 8 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มี 4 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน มี 4 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร / ครูตามความจำเป็นและเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ มี 3 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับหลักสูตรความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น มี 2 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 9 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานด้านปัจจัย มี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 19 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี มี 3 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มี 3 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 21 ครูมีวิญญานความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม มี 5 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 3 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 23 ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มี 3 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 24 ครูมีวุฒิ ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ มี 2 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี 2 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 26 สถานศึกษามีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ มี 1 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 27 ชุมชน ผู้ปกครองมีศักยภาพในการสนับสนุนการจัด และพัฒนาการศึกษา มี 2 ตัวบ่งชี้

การประเมินมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี ผู้วิจัยประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการซึ่งครอบคลุมมาตรฐานที่ 13, 14 และ 18 เป็นมาตรฐานด้านกระบวนการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติประเมินมาตรฐานในช่วง 5 ปี

ของการประเมินในรอบแรก ที่ประเมิน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ เสนอรายละเอียดของตัวบ่งชี้ เฉพาะ 3 มาตรฐาน เพราะใช้เป็นตัวบ่งชี้ในการวิจัยครั้งนี้ (ส่วนตัวบ่งชี้ของมาตรฐานอื่นมีเอกสาร เผยแพร่ของหลายหน่วยงาน จึงมิได้นำเสนอ) ตัวบ่งชี้เสนอตามลำดับดังนี้

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มี 8 ตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดดังนี้

1. มีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารชัดเจน
2. มีปรัชญา แผนพัฒนา ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ

3. มีการปฏิบัติตามแผน
4. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
5. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง
6. มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนถูกต้องตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน
7. มีการบันทึกและรายงานผลการประเมิน
8. มีการนำข้อมูลและการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มี 4 ตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา
2. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน

3. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
4. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 9 ตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดดังนี้

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน
2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์
3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน
8. มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
9. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน

4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน
8. มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
9. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน

3. การบริหารและการจัดการเรียนการสอน

การบริหารและการจัดการเรียนการสอนมีสาระสำคัญดังนี้

3.1 การบริหาร

3.1.1 ความหมายของการบริหาร

การบริหาร (administration) หมายถึง การจัดการองค์การ การจ้างงาน การบริหารมักใช้กับองค์กรแบบระบบราชการ การจัดการ (management) หมายถึง การกระทำด้านการดำเนินการ การกำหนดทิศทางและควบคุม การจัดการมักใช้กับองค์กรภาคธุรกิจเอกชน ในปัจจุบันการบริหารและการจัดการสามารถใช้ทดแทนกันได้ และที่ใช้โดยทั่วไปคือคำว่าการบริหารจัดการ คำที่พบเสมอคือคำว่า **องค์กรและองค์กร** ให้ในความหมายเดียวกัน คือ หมายถึงการรวมตัวกันของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน ดังนั้นหน่วยงานที่เรียกว่า กระทรวง กรม กอง แผนก ฝ่าย ส่วนหรือกลุ่มงาน ถือว่าเป็นองค์กรหรือองค์กร ซึ่งใช้ในความหมายเดียวกัน (เสนห์ จุ้ยโต 2546) ขยายความได้ดังนี้

การบริหาร เป็นเครื่องมือ (means) เพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ผู้บริหารต้องคำนึงถึงเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ โดยกำหนดเป้าหมายให้กระจ่างชัดเป็นรูปธรรม และให้สมาชิกในองค์กรได้มีส่วนร่วม

การบริหาร เป็นศาสตร์ (science) และศิลปะ (art) ผู้บริหารต้องเรียนรู้ในศาสตร์การบริหารฝึกอบรมเรียนรู้ด้วยตนเอง ศาสตร์ของการบริหารจะเป็นหลักการของการคิดอย่างเป็นระบบในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ

การบริหาร เป็นการบูรณาการหรือการผสมผสานทรัพยากร ด้วยกระบวนการจัดการที่ดีเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คือ ต้องมีการผสมผสานทรัพยากรให้เหมาะสมสอดคล้องกัน ได้แก่ ทรัพยากรคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ วิธีการ เครื่องจักร การตลาด เทคโนโลยี เวลาและทรัพยากรเครือข่าย ผู้บริหารจัดการที่ดีต้องบูรณาการทรัพยากรดังกล่าวให้เหมาะสมด้วยกระบวนการที่ดี เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดและการบริหารที่ถูกต้อง ดีกว่า เร็วกว่านั้นคือเกิดทั้งประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

การจัดองค์กรแบบระบบราชการ เป็นการจัดโครงสร้างองค์กรให้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบโดยมุ่งเน้นความเป็นทางการ ความสลับซับซ้อน และการรวมอำนาจ เป็นสำคัญ องค์กรแบบราชการจึงมีลักษณะแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะด้าน มีสายการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น มีการคัดเลือกบุคคล โดยระบบคุณธรรม เน้นกฎระเบียบและลายลักษณ์อักษร

สรุปการบริหาร หมายถึง กระบวนการจัดการในสถานศึกษา โดยผู้บริหารต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการและปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกันเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด

3.1.2 แนวคิดการบริหาร

แนวคิดการบริหารในการจัดการองค์กรจำแนกตามพัฒนาการ ซึ่งตามแนวคิดนี้มีการพัฒนามา 3 ยุค (เสนห์ จุ้ยโต 2546) คือ

1) *ยุคแรกหรือยุคดั้งเดิม* เป็นยุคที่การบริหารจัดการมุ่งเน้นประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในระดับปฏิบัติ ใช้หลักการทางงานของวิทยาศาสตร์เพื่อหาวิธีการที่ดีที่สุด มีความเชื่อมั่นมนุษย์เป็นเครื่องจักรที่สามารถปฏิบัติงานได้ตามฝ่ายจัดการกำหนด ถ้ามีการใช้ระบบจูงใจทางเศรษฐกิจที่เหมาะสม แนวคิดนี้ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเชิงกระบวนการและการจัดการองค์กรแบบระบบราชการ สำหรับการจัดการเชิงกระบวนการมุ่งเน้นหลักการจัดการ 14 ข้อ ได้แก่

1) การแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะด้าน 2) การกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ 3) การมีระเบียบวินัย 4) การมีเอกภาพในการบังคับบัญชา 5) การมีเอกภาพในแนวทาง 6) การให้ประโยชน์ส่วนตัวเป็นรองประโยชน์ส่วนรวม 7) การจัดค่าตอบแทนที่ยุติธรรม 8) การรวมอำนาจ 9) การจัดสายการบังคับบัญชา 10) การจัดระเบียบ 11) การผดุงความเป็นธรรม 12) การสร้างความมั่นคงในการทำงาน 13) การมีความคิดริเริ่ม 14) การสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

หลักการดังกล่าวทั้ง 14 ข้อ ผู้บริหารต้องยึดถือทำการโดยมีการทบทวนหน้าที่หรือกระบวนการจัดการใน 7 ประการที่สำคัญ ได้แก่ ตัวแบบพอสต์คอร์ด (POSDCOR Model) ซึ่งเสนอโดย กุลิกและเออร์วิค (Gulick & Urwick อ้างถึงใน เสนห์ จุ้ยโต 2546) อธิบายว่า

ผู้บริหารที่ดีต้องปฏิบัติหน้าที่ 7 ประการ ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การบริหารงานบุคคล (Staffing) การสั่งการหรืออำนาจการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน(Reporting) และการงบประมาณ (Budgetting) ต่อมา มีตัวแบบกระบวนการจัดการเกิดขึ้นมากมาย และในปัจจุบันมุ่งเน้น ตัวแบบโพลซ์ (POLC Model) ตามแนวคิดของมินซ์เบอร์ (Mintzberg) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน(Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling)

2) *ยุคดั้งเดิมใหม่* ยุคนี้ให้ความสำคัญกับการจัดการเชิงมนุษยสัมพันธ์ ใช้หลักของจิตวิทยาสังคม มีความเป็นอิสระ มนุษย์มิใช่เครื่องจักรแต่เป็นบุคคลที่มีชีวิตจิตใจเพื่อใช้ในการจัดการบุคคลให้ทำงานประสบผลสำเร็จ และการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งเน้นการวางแผน การใช้ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

3) *ยุคสมัยใหม่* ยุคนี้ให้ความสำคัญกับการจัดการเชิงระบบ มุ่งเน้นที่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการเปลี่ยนแปลง ผลผลิตข้อมูลย้อนกลับและสภาพแวดล้อม เน้นการบริหารในระบบเปิด ปรับเปลี่ยนการบริหารให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษายังมีอีกหลายแนวคิด ผู้วิจัยนำเสนอเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นและที่ใช้อยู่ในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องได้แก่ ทฤษฎีอุปกรณ ที่เน้นข้อบ่งบอกแนวทาง เทคนิค เครื่องมือ วิธีการ และกลยุทธ์ในการบริหารองค์กรสู่ความสำเร็จ เช่น คิวซีซี (Quality Control Circle – Q.C.C.) แนวคิด 5 ส ซึ่งประกอบด้วย สะสาง สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย ทฤษฎีการพัฒนาองค์กรซึ่งประกอบด้วย การตระหนักในปัญหา การตรวจวินิจฉัยปัญหา การวางแผนเพื่อการสอดแทรก การสอดแทรกโดยใช้วิธีพฤติกรรมศาสตร์ และการประเมินติดตามผล เรียกเป็นเทคนิคการบริหารว่า โอดี (Organization Development – OD)

3.1.3 ความสำคัญของการบริหาร

การบริหารที่ดีย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จขององค์กรมีจุดเน้น 5 ประการ ได้แก่

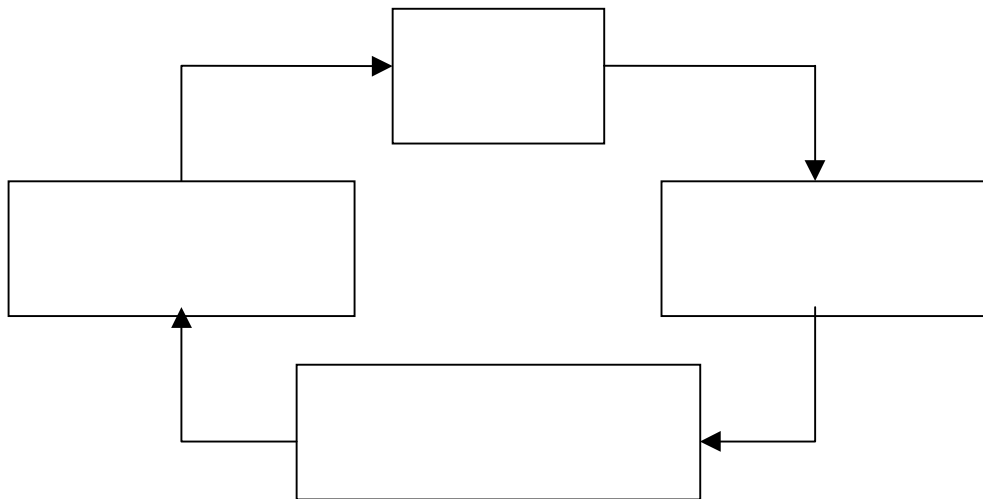
1) *ช่วยสร้างความเป็นเลิศ* เป็นการให้ความสำคัญที่การกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ มีลักษณะเป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

2) *ช่วยทำให้องค์กรอยู่ได้ในยุคโลกาภิวัตน์* โดยเน้นที่การติดต่อสื่อสารอย่างรวดเร็ว

3) *ช่วยสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขัน* โดยมุ่งเน้นที่การปรับเปลี่ยนโครงสร้างหรือองค์กรให้เล็กลงเพื่อปรับกระบวนการทำงานให้ดีกว่าเดิม

- 4) ช่วยให้องค์กรปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนหรือพาราไดม์ใหม่ เช่น กระบวนการทัศนเก่าภาวะผู้นำเป็นเผด็จการ ปรับใหม่เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม แบ่งงานกันทำ
- 5) ช่วยจัดความขัดแย้งความหลากหลายของประชากร มุ่งเน้นที่การบริหาร ความแตกต่างของบุคคลในองค์กร โดยพยายามดึงศักยภาพความหลากหลายเพื่อสร้างรายได้เปรียบ และในขณะเดียวกันก็พยายามลดปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากความหลากหลายนั้น

ความสำคัญของการบริหาร ในอีกประเด็น คือ การบริหารเป็นกระบวนการ ดำเนินงานให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติ (Do or Implementation) การตรวจสอบผล การปฏิบัติงานหรือประเมิน (Check or Evaluation) และการปรับปรุงแก้ไขการทำงาน (Action or Adjust)

ภาพที่ 2.1 วงจรการบริหารงานแบบ PDCA (วรภัทร ภูเจริญ 2542)

จากแผนภาพ แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของการดำเนินงานที่เริ่มจากการวางแผน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แล้วนำแผนไปปฏิบัติ มีการตรวจสอบ และประเมินผลอยู่ตลอดเวลา หากพบปัญหา อุปสรรค ควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ วงจรการบริหารงานแสดงให้เห็นถึง การบริหารงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งต้องมีการตรวจสอบและประเมินผล เพื่อปรับปรุงและพัฒนางาน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุป การบริหารมีการพัฒนาระบบการดำเนินการมาตามยุค ทำให้เกิดรูปแบบการบริหารที่นำมาเป็นหลักในการบริหารจัดการในองค์กรให้งานมีประสิทธิภาพหลายรูปแบบ ดังที่นำเสนอมาข้างต้น ผู้วิจัยนำเสนอเฉพาะรูปแบบที่เป็นจุดเน้นของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารจัดการในสถานศึกษา ที่ใช้ดำเนินการอยู่ที่ผู้วิจัยเห็นว่าเกี่ยวข้องกับกรวิจัยในครั้งนี้

3.2 การจัดการเรียนการสอน

3.2.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรม ที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช 2541)

สุมน อมรวิวัฒน์ (2543) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนว่า เป็นการเรียนรู้ตามนัยแห่งพุทธธรรม เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างครูกับศิษย์ การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เกิด **ซาอูรู้** ร่วมกับการฝึกหัดอบรมกาย วาจา ใจ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหาด้วย **การรู้คิด** อย่างถูกต้องแบบคาย กระบวนการเรียนรู้ที่แท้จริงจึงเกิดผลอย่างบูรณาการแก่ผู้เรียน คือการสร้างความรู้ ความคิด ความสามารถและความดี วิธีการเรียนรู้มีรากฐานที่สำคัญที่สุด คือ ความรักและความเข้าใจ ถ้าบุคคลในวงการศึกษามีสองสิ่งนี้ การปฏิรูปก็ไม่ใช่อสิ่งที่น่าสะพรึงกลัว

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายที่ใกล้เคียงกับเรื่องของการจัดการเรียนการสอนว่า กระบวนการ หมายถึง แนวทางในการดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่มีขั้นตอนซึ่งวางไว้อย่างเป็นลำดับตั้งแต่ต้นจนแล้วเสร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ (วัลลภ กันทรัพย์ 2533 อ้างถึงใน ไสว พิภขาว 2542) และ กระบวนการ หมายถึง การดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่นำไปสู่ผลที่ต้องการ มีองค์ประกอบ 2 อย่าง คือ การดำเนินงานที่มีขั้นตอนและมีเป้าหมายของการดำเนินการนั้น (สงขล ลักษณ์ 2533 อ้างถึงใน ไสว พิภขาว 2542) จำแนกตามสาขาวิชาได้แก่

- 1) กระบวนการเรียนรู้ตามหลักจิตวิทยา เช่น กระบวนการสร้างความคิดรวบยอดกระบวนการเรียนรู้ของ บลูม (Bloom)
- 2) กระบวนการของศาสตร์ต่างๆ เช่น กระบวนการเรียนภาษา กระบวนการเรียนคณิตศาสตร์
- 3) กระบวนการตามแนวการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 เช่น ทักษะกระบวนการเรียนรู้ 9 ชั้น

การสอน เป็นการจัดกิจกรรมของครู โดยเน้นที่ตัวครู การเรียน เน้นที่ผู้เรียน โดยให้ครูมีบทบาทน้อยลง เน้นนักเรียนเป็นสำคัญมากขึ้น กิจกรรมที่มีอยู่ในห้องเรียน จึงใช้คำว่า “การเรียนการสอน” การเรียนรู้ มีความหมายที่ไม่แตกต่างจากคำว่า การเรียน เพราะถ้าเรียนแล้วไม่รู้ ก็ไม่รู้อะไรจะเรียนไปทำไม (นภลัย สุวรรณธาดา 2545) การใช้คำว่า การเรียนรู้หรือคำว่า การเรียนจึงใช้ในความหมายเดียวกัน สุมณ อมรวิวัฒน์ (2543) กล่าวว่า การเรียนรู้ ตามนัยแห่งพุทธธรรม เป็นการจัดกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ การจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและ กิจกรรมที่ก่อให้เกิดธาตุรู้ ร่วมกับการฝึกหัดอบรม กาย วาจา ใจ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา ด้วยการรู้คิดอย่างถูกต้องแยกแยะ กระบวนการเรียนรู้ที่แท้จริงจึงเกิดผลอย่างบูรณาการแก่ผู้เรียน คือ สร้างความรู้ ความคิด ความสามารถ และความดี

สรุป การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา โดยผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ซึ่งมีขั้นตอนวางไว้อย่างเป็นลำดับ มีการจัดบรรยากาศและใช้สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างสูงสุดและให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

3.2.2 การจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543) ได้ให้ความหมาย ของกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมาย สาระการเรียนรู้ กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียน และการประเมินผลที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน และเน้นการศึกษาที่ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลายท่านได้แก่

โกวิท ประมวลพฤษ์ (2542) ได้กล่าวถึงบทบาทของครู ต่อผู้เรียนว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป็นนโยบาย ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของประเทศให้สถานศึกษาปรับปรุงการปฏิบัติงานการเรียนการสอนของครู นักเรียน โดยมุ่งที่การแสดงออกจริงของผู้เรียน (Student Performance) ให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจเองได้อย่างชาญฉลาด ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ลงมือทำเองเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนจะต้องค้นพบให้ได้ว่า ตนเองมี จุดเด่น จุดด้อยอะไรและพยายามพัฒนาตนเอง ในจุดด้อยให้ลดลง ส่งเสริมจุดเด่น และทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม เน้นความพอใจจากการประเมินตนเอง ตามเป้าหมายของตน ดังนั้น กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลจึงต้องเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษา ครูจะต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนที่เน้นเนื้อหา หรือสอนแบบบอกตรง เป็นการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

ศุมน อมรวิวัฒน์ (2543) กล่าวถึง บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาว่า การเรียนรู้เป็นหัวใจของการศึกษา สถานศึกษาคือ โรงเรียน ที่จัดกระบวนการเรียนรู้ อย่างเป็นผล ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน คือนายโรงที่จัดระบบและจัดกิจกรรมการแสดงละครชีวิต ที่ต้องคำนึงถึงผู้แสดง คือนักเรียน ซึ่งมีความสำคัญที่สุด ละครชีวิตอาจเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ฉากสวย คนตรีเพราะ แต่ถ้าผู้แสดง ไม่อาจคิดท่วงท่าของตนเอง เขาถูกบังคับทุกอย่างก้าวจนขาดกลัว การแสดงก็จืดชืด คนดูก็ไม่ได้รับอะไร ทุกสิ่งทุกอย่างมีแต่ความสูญเสีย และสูญเปล่า... การเป็นครูมีลักษณะเป็นวิชาชีพ ไม่ใช่อาชีพ เพราะวิชาครูถือว่าเป็นศาสตร์ที่ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ครูศาสตร์ จึงมีวิชาที่ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านทุกวัยของชีวิตผู้เรียน มีทฤษฎีและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดจนการวัดและประเมินประสิทธิภาพของการเรียนรู้ ก็มุ่งตรงที่คุณลักษณะของผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจึงมิใช่ผู้รับจ้างใช้แรงงาน การเจรจาต่อรองใดๆ ของครูจึงกระทำเพื่อความเจริญของศิษย์มิใช่เพื่อตนเอง

สุวัฒน์ เงินฉ่ำ (2543) กล่าวว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด คือ คำสำคัญที่สุดของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นคำที่กระตุ้นเตือนให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้หันกลับมาทบทวนตรวจสอบความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติตน พร้อมทั้งตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ และพันธกิจใหม่ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนสร้างเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามความมุ่งหวังของสังคม

นวลจิตต์ เขาวงกตพิงส์ (2545) ให้แนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ว่า กระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา ให้ผู้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ไว้ในทุกวิชา ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ ครูที่มีความตั้งใจจะปฏิบัติให้บรรลุผลตามประเด็นสำคัญ ต้องมีการสำรวจเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนแต่ละคน เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดประสบการณ์ เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนั้นต้องฝึกวิธีการ ใช้คำถามเพื่อใช้เป็นเครื่องกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกกระบวนการคิด ทั้งยังควรศึกษาวิธีสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดซึ่งมีอยู่หลายวิธี ได้แก่ การสอนคิดแบบอุปนัย การสอนคิดแบบนิรนัย การสอน

ความคิดรวบยอด ฯลฯ วิธีสอนคิดเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง (Discovery Learning) ซึ่งเทคนิคต่างๆ มีเป็นจำนวนมากสามารถนำมาจัดการเรียนการสอนอย่างได้ผล

อรุณ จันทวานิช (2543) ได้ให้แนวคิดเพื่อเป็นแนวทางให้นำไปปฏิบัติ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการให้ความสำคัญต่อผู้เรียน ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยของการปฏิรูปการศึกษาที่ต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลทุกฝ่าย ผู้เรียนเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษา ทุกฝ่ายทั้งบิดามารดา ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้บริหารทั้งภาครัฐและเอกชน ต้องร่วมกันจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ และสมดุล ทั้ง ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีความรู้ความสามารถ เจตคติ และค่านิยมที่พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สรุป การจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่คำนึงถึง ความต้องการ ความสนใจ และศักยภาพทางการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นที่ตั้ง โดยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งมีขั้นตอนวางไว้อย่างเป็นลำดับ มีการจัดบรรยากาศและใช้สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างสูงสุด ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

3.2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน

กระบวนการเรียนการสอนในช่วงของการปฏิรูปการเรียนรู้ ตั้งแต่มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มุ่งเน้นที่การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้นำเสนอผลของ การปฏิรูปการเรียนรู้ ปี 2540 ที่ประสบผลสำเร็จ โดยเริ่มจากการวางแนวคิดพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ 5 ประการ ได้แก่

- 1) แก่นแท้ของการเรียนการสอน คือการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 2) การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกแห่ง ทุกเวลา ต่อเนื่องยาวนาน ตลอดชีวิต
- 3) ศรัทธา เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่สุดของการเรียนรู้
- 4) ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดี ด้วยการสัมผัสและสัมพันธ์
- 5) สาระสมดุลเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ คือ ความรู้ ความคิด ความสามารถ และ

ความดี

จากแนวคิดพื้นฐาน ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนรู้ ได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี การเรียนรู้ ที่เป็นทั้งของไทยและสากล จัดเป็นสาระและกระบวนการ เพื่อนำสู่การปฏิบัติเป็น ทฤษฎีการเรียนรู้ 5 ทฤษฎี ได้แก่

- 1) ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข

- 2) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
- 3) ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด
- 4) ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย : ศิลปะ ดนตรี

กีฬา

- 5) ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย : การฝึกฝนกาย

วาทา

ทฤษฎีทั้ง 5 ทฤษฎี มีรายละเอียด ดังนี้

1) การเรียนรู้อย่างมีความสุข : เรียนรู้อย่างสุขสันต์ด้วยกันทุกคน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ครูสร้างบรรยากาศให้ผ่อนคลาย มีอิสระยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล มีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์แห่งความสำเร็จ และได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู ต้องแสดงออกอย่างนุ่มนวลเป็นมิตร มีเมตตา อบอุน เข้าใจ และยอมรับกันและกันให้กำลังใจและเกื้อกูลกัน

2) การเรียนรู้แบบองค์รวม : การบูรณาการสาระและกระบวนการเรียนรู้ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างสัมพันธ์ เชื่อมโยงต่อเนื่องกลมกลืนกันทั้งในเรื่องใกล้ตัว ในท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่ เรื่องของสากล สังคมโลกทำให้เข้าใจเรื่องที่เรียนรู้อย่างชัดเจนลึกซึ้ง ครอบคลุม สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต ในชีวิตจริง และแก้ปัญหาสังคมได้

3) การเรียนรู้จากการคิดและการปฏิบัติจริง : เรียนโดยใช้สมองและสองมือ เป็นการจัดการกิจกรรมให้ได้ฝึกคิด จนเกิดความรู้ใหม่ แล้วนำไปปฏิบัติจริง ต้องฝึกจากประสบการณ์ตรง จากแหล่งความรู้ สื่อ เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว ด้วยการสังเกต คิดอย่างรอบคอบ ปฏิบัติอย่างจริงจัง และสรุปผลเป็นองค์ความรู้แก่ตน

4) การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น : เรียนร่วมกันรู้ร่วมกัน เป็นกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิสัมพันธ์กัน โดยมีการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้วัฒนธรรม อารมณ์และสังคมร่วมกัน มีการเปลี่ยนแปลงความรู้ ความคิด เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นการปลูกฝังคุณธรรมที่งดงาม การทำงานร่วมกัน ทำให้พัฒนาทั้งทักษะทางสังคม และทักษะการทำงานที่ดี

5) การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง : เรียนอย่างไรใครควรทบทวนตนเองรอบด้าน เป็นการรับรู้สถานการณ์การเรียนรู้และความถนัดของตนเอง เน้นการเรียนรู้กระบวนการแต่ละครั้งว่าเกิดขึ้นอย่างไร เรียนด้วยวิธีการอะไรโดยจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ ประเมิน จุดดีจุดด้อย และปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสม พร้อมทั้งจะนำไปใช้ในการเรียนรู้ครั้งต่อไป

การนำทฤษฎีการเรียนรู้ทั้ง 5 ทฤษฎี ได้พัฒนาแล้วนำสู่การปฏิบัติ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด และได้พัฒนาตัวบ่งชี้ทางการเรียนของผู้เรียน และตัวบ่งชี้การสอนของครู ซึ่งสังเคราะห์ได้ดังนี้

ตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียน ได้แก่

- 1) ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง สัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2) ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ จนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
- 3) ผู้เรียนทำกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม
- 4) ผู้เรียนฝึกคิดอย่างหลากหลาย และสร้างสรรค์จินตนาการ ตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล
- 5) ผู้เรียนได้รับการเสริมแรง ให้ค้นหาคำตอบแก้ปัญหาทั้งด้วยตนเองและร่วมด้วยช่วยกัน
- 6) ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 7) ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ของตนเอง อย่างมีความสุข
- 8) ผู้เรียนฝึกตนเองให้มีวินัย และรับผิดชอบในการทำงาน
- 9) ผู้เรียนฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้การสอนของครู

- 1) ครูเตรียมการสอน ทั้งเนื้อหาและวิธีการ
- 2) ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศ ที่ปลูกเร้าใจ และเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
- 3) ครูเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง
- 4) ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
- 5) ครูส่งเสริมให้ผู้เรียน ฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง
- 6) ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากกลุ่มพร้อมทั้งสังเกต ส่วนดี และปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน
- 7) ครูใช้สื่อการสอน เพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้
- 8) ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเชื่อมประสบการณ์กับชีวิตจริง
- 9) ครูฝึกฝนกิจกรรมรายท และวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย

10) ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง

ลักษณะตัวบ่งชี้แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและพฤติกรรมการสอนของครู มีลักษณะต่อเนื่องผสมกลมกลืนกัน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีการปรับแต่งเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงาน

สรุป การศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ทำให้เห็นความสำคัญของการจัดการการศึกษาที่นำไปสู่การให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนมากขึ้น โดยบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเอง โดยเฉพาะบทบาทของครูซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดในช่วงของวัยเรียน ครูจึงต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ค้นคว้าในประเด็นการวิจัยด้านวิทยวิธีการวัดและการประเมิน ได้แก่ การประเมินภายในสถานศึกษา การประเมินบุคลากร และการประเมินผลผู้เรียน อีกประเด็นหนึ่งคือ งานวิจัยด้านการประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีทางการวัด นอกจากนี้ที่กล่าวยังมีงานวิจัยในต่างประเทศ และงานวิจัยทั่วไป งานวิจัยที่ได้ใช้ประโยชน์โดยตรงมีดังนี้

ทองอินทร์ วงศ์โสธร และคณะ (2539) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดรอบกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพของโรงเรียนและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพและการพัฒนากลยุทธ์ในการปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียน โดยพิจารณาจากความพึงพอใจของผู้ปกครองและผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนที่สำคัญ ผลของการวิจัยพบว่า การวิจัยเพื่อหาวิธีการจัดการเรียนการสอนในวิชาแกนที่สำคัญ ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์มีส่วนเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพบว่ากลยุทธ์ที่สำคัญที่ส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ประกอบด้วย พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอนของครู และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ชัยฤทธิ์ สีลาเดช (2540) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาเพิ่มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม จุดเด่นของงานวิจัยนี้คือการประเมินผู้เรียนโดยใช้เพิ่มสะสมงาน ใช้เครื่องมือแบบสังเกตสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาการใช้เพิ่มสะสมงาน ประเมินผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เป็นการวิจัย

ที่เจาะลึกในทุกขั้นตอน เป็นตัวอย่างในเรื่องของการประเมินตามสภาพจริงที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินครั้งนี้ได้ และจากงานวิจัยนี้ยังได้อ้างถึงงานวิจัยของคณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยโอไฮโอและมหาวิทยาลัยเคนส์ สหรัฐอเมริกา (Viechnicki, 1993 อ้างถึงใน ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช 2540) ได้ศึกษาผลกระทบจากการใช้เพิ่มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน พบว่า ครูส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงวิธีสอนและรูปแบบการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน โดยครูเกือบทั้งหมดเชื่อว่าทักษะการจัดกิจกรรมที่ดีขึ้น เป็นผลมาจากกระบวนการของการใช้เพิ่มสะสมงาน และยังช่วยพัฒนาการเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ครูยึดหยุ่นและมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ส่งผลให้บรรยากาศในชั้นเรียนดีขึ้นนักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น นักเรียนได้กำกับติดตามปรับปรุงตนเอง ช่วยให้การเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น

กาญจนา เวชวิฐาน และคณะ (2543) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการศึกษาความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี และเปรียบเทียบความพร้อมของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร คณะครู จำนวน 403 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีความพร้อมระดับปานกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก จากที่สรุปข้างต้นยังมีงานวิจัยที่แสดงถึงความพร้อมของสถานศึกษาที่อ้างถึงใน กาญจนา เวชวิฐาน และคณะ ได้แก่งานวิจัยของ โอภาส คนทน และคณะ (2541) ได้สำรวจความพร้อมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท พบว่า ผู้บริหารและคณะครูมีความพร้อมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับปานกลาง งานวิจัยของ จำนง ชาญชัยกรรม และคณะ (2541) ได้ศึกษาความพร้อมและศักยภาพการประกันคุณภาพ เพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเทคโนโลยีภาคเหนือตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผลการศึกษาคือมาตรฐานทุกด้านมีคุณภาพ อยู่ในระดับมาก งานวิจัยของ เฉลิม คำพิมพา และคณะ(2541) วิจัยเรื่องศึกษาความพร้อมที่จะรับการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย พบว่า โรงเรียนมีความพร้อมในระดับมากในทุกมาตรฐาน

จิราภรณ์ ศิริทวี (2544) ได้ศึกษาวิจัยโครงการโรงเรียนปฏิรูปทั้งโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในปีการศึกษา 2544 ทำการศึกษาโรงเรียน 7 โรงเรียน ในพื้นที่ 3 เขต ได้แก่พื้นที่ กรุงเทพมหานคร 1 โรงเรียน คือโรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา พื้นที่จังหวัดนครปฐม 3 โรงเรียนและ

จังหวัดปราจีนบุรี 3 โรงเรียน วัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้โดยการปฏิรูปทั้งโรงเรียน เวลาที่ใช้ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงกันยายน 2544 การดำเนินงานมี 2 ระยะ คือระยะที่ 1 ระยะพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ระยะที่ 2 พัฒนาระบบการเรียนรู้และระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาผู้เรียน ในแต่ละพื้นที่ใช้รูปแบบการดำเนินงานที่แตกต่างกัน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่บันทึกช่วยจำ และแบบประเมินที่ยึดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก 8 ชุด ผลของการวิจัยตอบคำถามของการวิจัยทั้ง 5 ข้อ ผลของการตอบคำถามข้อ 2 มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้คือ พบว่า ผู้บริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ผลักดันทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารทั้ง 7 โรงเรียนเห็นความสำคัญของการปฏิรูปทั้งโรงเรียน เป็นผู้นำในการพัฒนาศึกษา ยอมรับความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบ ทำทุกวิถีทางที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในองค์กร ช่วยกันแก้ปัญหา และปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เป็นนักประสานงานที่ดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน

กษมณ มังคละศิริ (2545) ได้วิจัยเรื่องการบริหารที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยการบริหาร ผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา และแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารได้แก่ การปรับตัวขององค์กร บทบาทของเทคโนโลยี สภาพแวดล้อมภายในองค์กร และสภาพแวดล้อมภายนอก

เจริญรัตน์ เพ็ญศิริ (2545) ได้วิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยและความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูไม่แตกต่างกัน

ณรงค์ อินทร์สุข (2545) ได้วิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ร่วมกันมีอิทธิพลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ผลของการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในในระดับมาก 4 ตัว ได้แก่ภาวะผู้นำของการบริหาร การเตรียมความพร้อมให้บุคลากร การทำงานเป็นทีม การนิเทศและกำกับติดตาม

ทรงศักดิ์ อัครพรหมณ์ (2545) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ ตามเกณฑ์คุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการตามเกณฑ์คุณภาพ จำแนก ตามประสบการณ์ การเข้ารับการอบรมทางวิชาการของครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงาน วิชาการตามเกณฑ์คุณภาพมีปัญหาทั้ง 7 ด้าน และกลุ่มครูผู้สอนที่ผ่านการอบรม 1-2 ครั้งและ 3 ครั้ง ขึ้นไปต่อ 1 ปี การศึกษามีปัญหาการบริหารงานวิชาการตามเกณฑ์คุณภาพที่แตกต่างกัน

สุวิมล ว่องวานิช และคณะ (2545) ได้ดำเนินการวิจัยและทดลองตามโครงการวิจัยและ พัฒนาระบบการประเมินผลภายในสถานศึกษา ดำเนินการกับสถานศึกษานำร่องสังกัดต่าง ๆ รวม 30 แห่ง เพื่อพัฒนาระบบและรูปแบบการประเมินผลภายในรวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรค และปัจจัย ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษานำร่องที่เข้าร่วมโครงการ สามารถพัฒนาระบบการประเมินผลภายในสถานศึกษาได้ โดยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วม และได้ข้อสรุปเกี่ยวกับขั้นตอน กระบวนการที่เหมาะสมในการ ดำเนินการประเมินผลภายในสถานศึกษา รูปแบบของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้ข้อมูลของ ปัญหา และ อุปสรรค ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการประเมิน ซึ่งได้สรุปให้แก่สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ เพื่อเผยแพร่แก่สถานศึกษาให้ได้ใช้เป็นแนวทางในการประเมินภายในสถานศึกษา

สุวิมล ว่องวานิช (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนามาตรฐานคุณภาพครูและผู้บริหาร สถานศึกษาและการวางระบบประเมินภายใน วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานวิชาชีพและตัวบ่งชี้สำหรับใช้ในการประเมินการปฏิบัติงานของครู ผู้บริหาร และวางระบบการประเมินคุณภาพครูโดยใช้มาตรฐานคุณภาพที่พัฒนาเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การกำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานเกี่ยวกับวิชาชีพครูไม่ค่อยประสบความสำเร็จ และไม่สามารถนำไปปฏิบัติหรือลงสู่การพัฒนาครูได้อย่างจริงจัง ซึ่งมีปัจจัยหลายประการ
- 2) การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูและตัวบ่งชี้ในการประเมินครูและผู้บริหารสามารถนำมาตั้งเคราะห์เป็นองค์ประกอบมาตรฐาน วิชาชีพ ที่ใช้ร่วมกันโดยมีตัวบ่งชี้และจุดเน้นของการประเมินคุณภาพต่างกันบ้างบางตัว
- 3) มาตรฐานคุณภาพครูและผู้บริหารควรจำแนกออกเป็น 4 ระดับ โดยมีความหมายดังนี้ ระดับ 1 ระดับควรปรับปรุง ระดับ 2 ระดับขั้นต่ำที่ยอมรับได้ ระดับ 3 ระดับคุณภาพดี ระดับ 4 ระดับดีมาก
- 4) การออกแบบระบบประเมินคุณภาพภายใน ผู้ที่เหมาะสมจะประเมินครูมากที่สุดคือบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งจากสถานศึกษา และผู้ที่เหมาะสมจะทำหน้าที่ประเมินผู้บริหารมากที่สุด คือ ผู้บริหารระดับสูง (เขตพื้นที่ หรือสังกัด) ผลของการวิจัยให้ข้อมูลต่อเนื้อที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาครูและผู้บริหารสรุปได้ว่า 1) ทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาครู

คือความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา ตามแนวการปฏิรูปการเรียนรู้ได้แก่ เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ และการทำวิจัยในชั้นเรียน 2) การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยรวมถึงการประเมินผลผู้เรียนตามแนวการปฏิรูปการศึกษา การศึกษางานวิจัยนี้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และสอดคล้องกับงานวิจัยที่ดำเนินการ โดยเน้นการประเมินภายในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารงานและกระบวนการเรียนการสอน

สรุป การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในบทนี้ เป็นแนวทางการประเมินมาตรฐาน การประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี ซึ่งการดำเนินการ ประเมินครอบคลุมในเรื่องการบริหารและการจัดการเรียนการสอน โดยกำหนดรายการประเมินจาก มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานด้านกระบวนการ **มาตรฐานที่ 13** สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา **มาตรฐานที่ 14** สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา และ**มาตรฐานที่ 18** สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งหมด 21 ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลผลของการจัดการศึกษา ข้อมูลด้านปัญหา และอุปสรรคของการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการ พร้อมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
  4. การวิเคราะห์ข้อมูล
- รายละเอียดของการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1.2.1 **ผู้บริหารและครู** ทุกคนที่ปฏิบัติการในโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2545 เป็นผู้บริหาร 5 คน และครู 81 คน

1.2.2 **นักเรียน** โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครชซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน วรรณดี แสงประทีปทอง 2545) ที่ระดับความคาดเคลื่อน ร้อยละ 5 จากจำนวนประชากรในปีการศึกษา 2545 ทั้งหมด 2,000 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) สุ่มจากนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงปีที่ 6 ได้นักเรียนห้องละ 15 คน จากจำนวน 24 ห้อง ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนทั้งหมดจำนวน 360 คน

1.2.3 **ผู้ปกครอง** ใช้วิธีสุ่มแบบง่ายโดยจับสลากจากผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน สุ่มมาครั้งหนึ่งได้จำนวน 180 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม ซึ่งเป็นมาตรฐานค่า 3 ระดับ จัดทำเป็น 4 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม สำหรับผู้บริหาร เก็บรวบรวมข้อมูล มาตรฐานที่ 13, 14 และ 18 รวม 21 ตัวบ่งชี้

ชุดที่ 2 แบบสอบถาม สำหรับครู เก็บรวบรวมข้อมูล มาตรฐานที่ 13, 14 และ 18 รวม 21 ตัวบ่งชี้

ชุดที่ 3 แบบสอบถาม สำหรับผู้ปกครอง เก็บรวบรวมข้อมูลมาตรฐานที่ 14 จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานที่ 18 ตัวบ่งชี้ที่ 9 รวม 5 ตัวบ่งชี้

ชุดที่ 4 แบบสอบถาม สำหรับนักเรียน เก็บรวบรวมข้อมูล มาตรฐานที่ 18 รวม 9 ตัวบ่งชี้

2.2 การวางแผนการสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ

2.2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างเครื่องมือ คือ ต้องการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการประเมินสถานศึกษา ด้านกระบวนการ

2.2.2 กำหนดตัวบ่งชี้ ได้กำหนดตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2543 มาตรฐานด้านกระบวนการ 3 มาตรฐาน 21 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้ 1. มีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารชัดเจน

2. มีปรัชญา แผนพัฒนา ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ

3. มีการปฏิบัติตามแผน

4. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

5. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

6. มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนถูกต้องตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน

7. มีการบันทึกและรายงานผลการประเมิน

8. มีการนำข้อมูลและการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
ตัวบ่งชี้ 1. ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา

2. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็น
ความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน

3. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

4. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ 1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนอง
ความต้องการของผู้เรียน

2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์

3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหา
คำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัด
การเรียนการสอน

5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน

6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน
ทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา

7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่ม
ร่วมกัน

8. มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

9. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการ
ไปเรียน

2.2.3 กำหนดประเด็นคำถาม ได้วิเคราะห์จากเนื้อหาของแต่ละมาตรฐานและ
รายตัวบ่งชี้ จากนั้นร่างคำถามและเขียนให้ครอบคลุมทุกตัวบ่งชี้ กำหนดคำถามให้เหมาะสมกับผู้ตอบ
ใช้ข้อความที่เป็นปรนัย ทั้งผู้ให้ข้อมูล และผู้ที่ประเมินมีความเข้าใจตรงกัน ในเนื้อความเขียนเป็น
ประโยคบอกเล่าและมีความกะทัดรัด

2.2.4 ร่างเครื่องมือ ได้สำรวจเครื่องมือจากการประเมินโรงเรียนนำร่องของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และเครื่องมือของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ใช้ประเมินโรงเรียนในสังกัด นำเครื่องมือดังกล่าว

พิจารณาความเหมาะสมจัดทำเครื่องมือใหม่ ร่างเครื่องมือตามแผนการสร้างที่กำหนดไว้(ภาคผนวก ค)
นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา ความเหมาะสมและความครอบคลุมของข้อคำถาม

2.2.5 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา นำเครื่องมือที่ได้จัดทำเพื่อการประเมินด้าน
กระบวนการไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ได้ค่า
ความสอดคล้องของข้อคำถาม ระหว่าง 0.57 ถึง 1.00 และได้ปรับปรุงประเด็นคำถามตามข้อเสนอ
แนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำไปทดลองใช้

2.2.6 ทดลองใช้เครื่องมือ ได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้ โดยนำหนังสือขออนุญาต
ทดลองใช้เครื่องมือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ทดลองใช้เครื่องมือในระหว่างวันที่ 9 ถึง
วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ.2546 เก็บรวบรวมข้อมูลในการทดลองใช้กับโรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส
ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยคณะครูและผู้บริหาร จำนวน 30 คน กลุ่มนักเรียนจำนวน 30 คน และผู้
ปกครองนักเรียนจำนวน 30 คน นำข้อมูลจากการทดลองใช้ มาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
ด้านความเที่ยง โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ผลดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหาร ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.93

ชุดที่ 2 แบบสอบถามครู ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.96

ชุดที่ 3 แบบสอบถามผู้ปกครอง ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.95

ชุดที่ 4 แบบสอบถามนักเรียน ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.86

2.3.7 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ โดยปรับแก้ไข ตรวจสอบให้ถูกต้อง และจัดพิมพ์
ตามจำนวนที่ต้องการใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามที่วางแผนไว้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ขออนุญาตจากผู้บริหารเพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูล จากบุคคลที่
เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม ผู้วิจัยนัดหมายเป็นกลุ่มย่อยแต่ละสายชั้น อธิบายชี้แจงวัตถุประสงค์ของการประเมิน
แจกแบบสอบถามและตอบข้อสงสัยในกรณีที่มีปัญหา กำหนดนัดหมายเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล
ขอความร่วมมือจากหัวหน้าสายชั้นและหัวหน้าหมวดวิชา ตามเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จัดทำ
บรรณานุกรมเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง จัดข้อมูลให้เป็นระบบ และเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง โรงเรียน
อนุบาลสุพรรณบุรีในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำแนกตามสถานภาพแสดงข้อมูลในตารางที่ 3
ได้ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน	ข้อมูลที่ได้รับได้	ร้อยละ
1. ครูและผู้บริหาร	86	86	100.00
1.1 ผู้บริหาร	5	5	5.81
1.2 ครูผู้สอน	81	81	94.19
2. นักเรียน	360	360	100.00
2.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	90	90	25.00
2.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	90	90	25.00
2.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	90	90	25.00
2.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	90	90	25.00
3. ผู้ปกครอง	180	180	100.00
3.1 รับราชการ	68	68	37.78
3.2 ค้าขาย	40	40	22.22
3.3 รับจ้าง	28	28	15.56
3.4 เกษตรกร	13	13	7.22
3.5 พนักงานรัฐวิสาหกิจ	9	9	5.00
3.6 อาชีพอื่น ๆ			
3.6.1 แม่บ้าน	10	10	5.56
3.6.2 ครูเอกชน	6	6	3.33
3.6.3 ธุรกิจส่วนตัว	4	4	2.22
3.6.4 ข้าราชการบำนาญ	2	2	1.11

จากตารางที่ 3.1 พบว่า ผู้บริหาร ครู คิดเป็นร้อยละ 94.19 และ 5.81 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,4,5 และ 6 ระดับชั้นละ ร้อยละ 25 ผู้ปกครองที่เป็นผู้ให้ข้อมูลมีอาชีพรับราชการมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 37.78 รองลงมาคืออาชีพค้าขายและรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 22.22 และ 15.56 ตามลำดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมนำมาจัดเตรียม เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์และวิเคราะห์ข้อมูลตามที่วางแผนไว้โดยจัดทำตามขั้นตอนดังนี้

4.1 จัดเตรียมข้อมูลก่อนการวิเคราะห์

4.1.1 ตรวจสอบจำนวนของข้อมูล แก้ไขปัญหาในกรณีที่มีข้อมูลไม่สมบูรณ์

4.1.2 ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของรายการ ในแบบบันทึกข้อมูลและตรวจกระดาษคำตอบ

4.1.3 ตรวจสอบความชัดเจน ในกรณีที่มีข้อมูลมีความขัดแย้งกัน

4.2 จัดเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์

4.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

4.3.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากคำถามปลายเปิด ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

4.4 กำหนดเกณฑ์

การกำหนดเกณฑ์ ใช้เกณฑ์ระดับสถานศึกษาโดยพิจารณาในภาพรวมกำหนดให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาโดยพิจารณาจากข้อมูลของการดำเนินการจากการประเมินภายในสถานศึกษาที่ผ่านมา ปรึกษากับคณะผู้ประเมินภายในสถานศึกษา ร่วมกันวิเคราะห์รายละเอียดของตัวบ่งชี้ กำหนดเป็นเกณฑ์ในการประเมิน ให้เหมาะสมกับตัวบ่งชี้ของแต่ละข้อ

4.4.1 เกณฑ์การประเมินระดับรายตัวบ่งชี้ แต่ละตัวบ่งชี้ตัดสินโดยใช้ ระดับคุณภาพ 3, 2 และ 1 ซึ่งพิจารณาจากช่วงคะแนน

คุณภาพระดับ ดี (3) ได้คะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 2.50-3.00

คุณภาพระดับ พอใช้ (2) ได้คะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 1.50-2.49

คุณภาพระดับ ควรปรับปรุง (1) ได้คะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 1.00-1.49

4.4.2 เกณฑ์การตัดสิน การประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี ในแต่ละตัวบ่งชี้ต้องได้คะแนนเฉลี่ย เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 จึงจะผ่านเกณฑ์ในระดับ ดี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ
  2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคการประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ
- รายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอผลตามลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ

การประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ ได้ข้อมูลดังนี้

1.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 13, 14 และ 18 รวม 3 มาตรฐาน มีคุณภาพอยู่ในระดับดี 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษาจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร และ มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษาจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่วนมาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ แสดงผลตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านกระบวนการ มาตรฐานที่ 13, 14 และ 18 รายตัวบ่งชี้

ลำดับ	มาตรฐาน/ ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษาจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา				
1.	สถานศึกษามีการจัดองค์กร			
	โครงสร้างการบริหารงานชัดเจน	2.56	0.53	ดี
2.	มีแผนพัฒนา ธรรมนูญ แผนการดำเนินงานและตัวชี้วัดความสำเร็จ	2.66	0.47	ดี

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับ	มาตรฐาน/ ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
3.	มีการปฏิบัติงานตามแผน	2.65	0.54	ดี
4.	ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	2.60	0.55	ดี
5.	มีการนิเทศติดตามประเมินผล	2.52	0.58	ดี
6.	มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน	2.71	0.40	ดี
7.	มีการบันทึกและรายงานผลการประเมิน	2.51	0.51	ดี
8.	มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน	2.55	0.55	ดี
	รวม	2.59	0.52	ดี

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์
และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

1.	ผู้บริหารและครูสร้างสัมพันธ์ที่ดี กับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา	2.42	0.52	พอใช้
2.	มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและ ชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน	2.38	0.53	พอใช้
3.	มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ สถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	2.40	0.58	พอใช้
4.	ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาท ในการพัฒนาการศึกษา	2.40	0.46	พอใช้
	รวม	2.40	0.52	พอใช้

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและ
การเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนอย่างหลากหลาย	2.39	0.28	พอใช้
2.	มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักคิด	2.61	0.28	ดี

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับ	มาตรฐาน/ ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
3.	มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จัก ศึกษาหาความรู้แสวงหาคำตอบและ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	2.50	0.33	ดี
4.	มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้	2.50	0.28	ดี
5.	มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรม	2.71	0.19	ดี
6.	มีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาสุนทรียภาพ ทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา	2.69	0.26	ดี
7.	ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย	2.64	0.28	ดี
8.	มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	2.86	0.24	ดี
9.	มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษา และกระตือรือร้นในการไปเรียน	2.66	0.31	ดี
	รวม	2.62	0.27	ดี

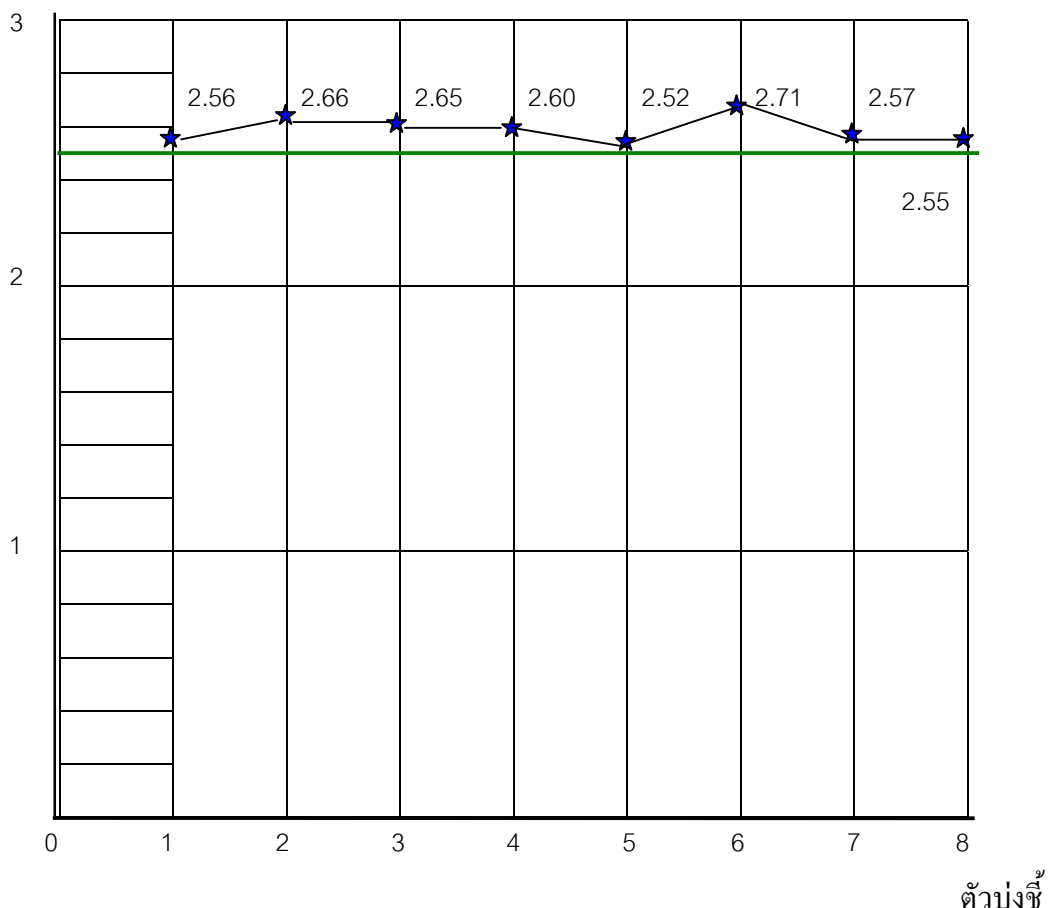
จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผลการประเมินในภาพรวม การประเมินมาตรฐาน
ด้านกระบวนการ ผ่านการประเมินในระดับ ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 13
สถานศึกษาจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา
ตัวบ่งชี้ที่ 1 ถึง 8 ผ่านการประเมินในระดับ ดี ทุกตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริม
ความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ผ่านการประเมินในระดับ พอใช้ ทั้ง 4
ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ ผ่านการประเมินในระดับ ดี เกือบทุกตัวบ่งชี้ ยกเว้น ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผลการประเมินในระดับ
พอใช้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี มาตรฐานที่ 13, 14 และ 18 รวม 21 ตัวบ่งชี้ นำเสนอโดยใช้ภาพตามลำดับมาตรฐานดังนี้

ผลการประเมินมาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา 8 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินในภาพรวมผ่านการประเมินในระดับ ดี เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 6 สถานศึกษามีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.71$) รองลงมา คือ ตัวบ่งชี้ที่ 2 สถานศึกษามีแผนพัฒนากรรมนุญ แผนการดำเนินงานและตัวชี้วัดความสำเร็จ และ ตัวบ่งชี้ที่ 3 สถานศึกษามีการปฏิบัติงานตามแผน ($\bar{X} = 2.66$ และ 2.65) ตามลำดับ

ระดับคุณภาพ

เส้นเกณฑ์การประเมิน

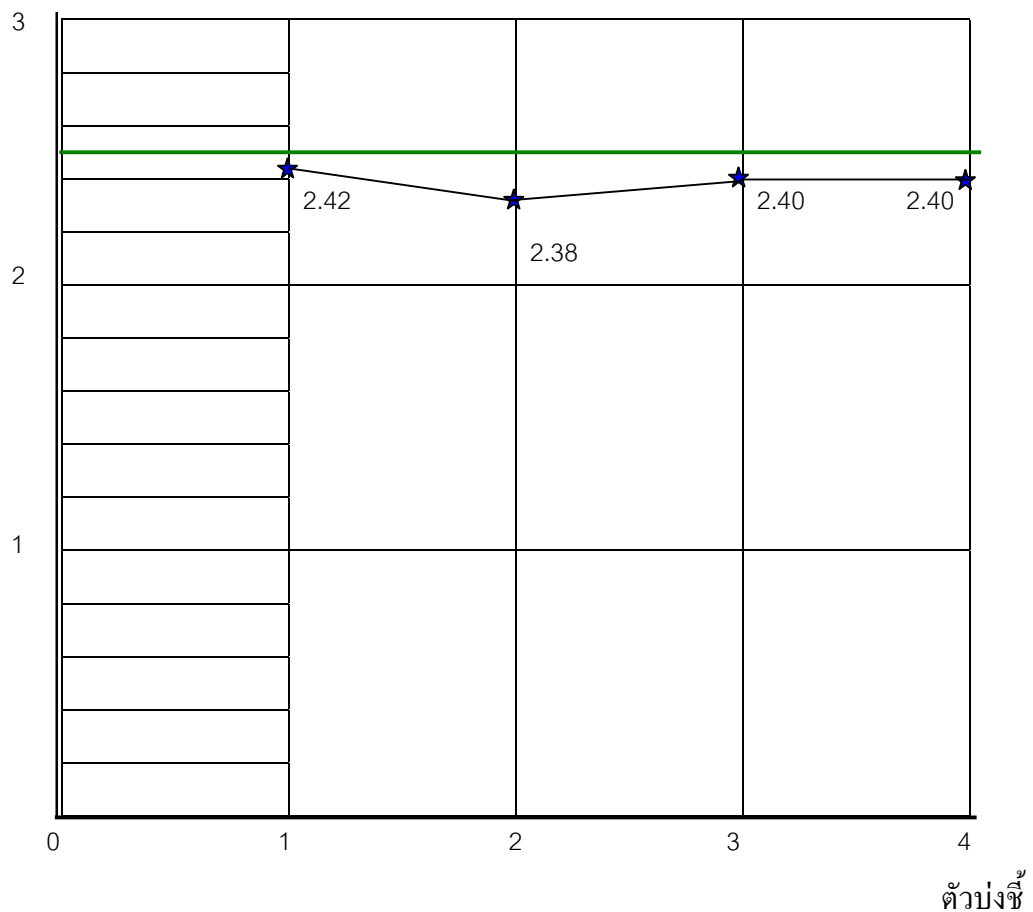

ภาพที่ 4.1 แสดงผลของการประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา 8 ตัวบ่งชี้

ผลการประเมินมาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษามี 4 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินในภาพรวมผ่านการประเมินในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารและครูสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงอันดับแรก ($\bar{X} = 2.42$) รองลงมาคือตัวบ่งชี้ที่ 3 และตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา และตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาร่วมกัน ($\bar{X} = 2.40$ และ 2.38) ตามลำดับ

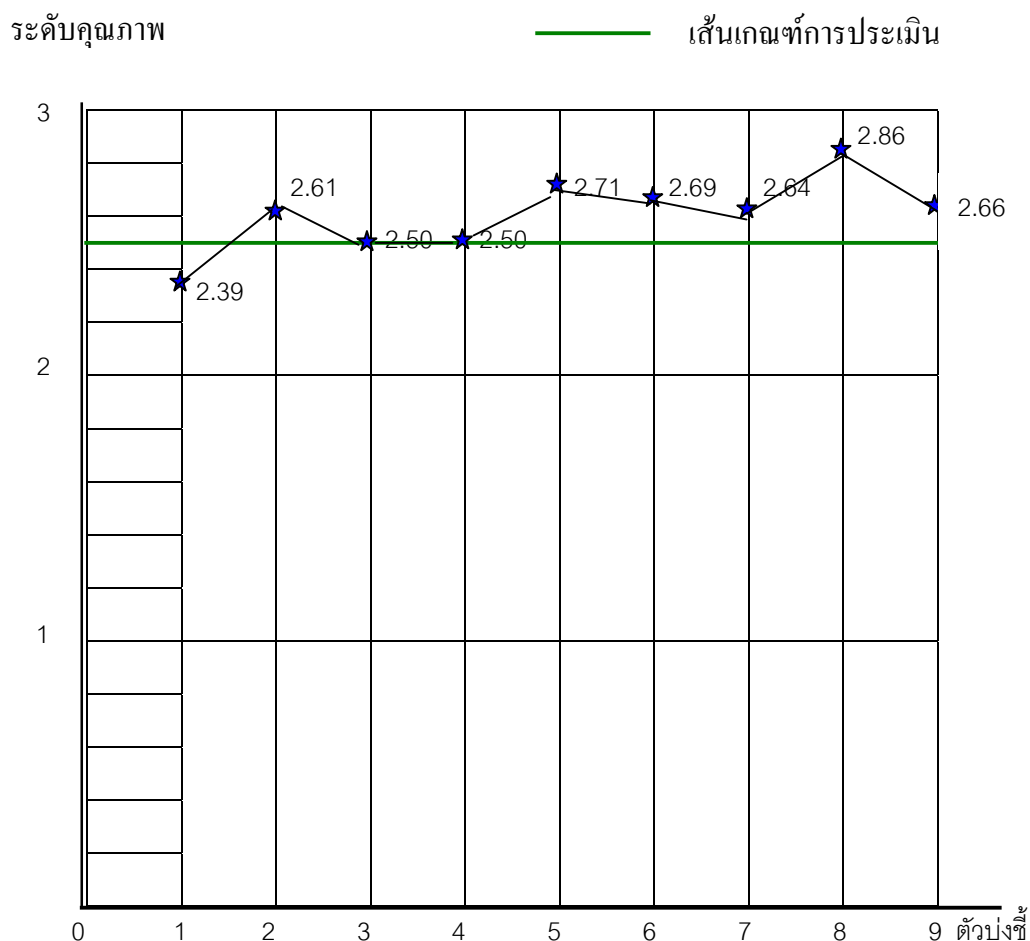
ระดับคุณภาพ

— เส้นเกณฑ์การประเมิน

ภาพที่ 4.2 แสดงผลของการประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มี 4 ตัวบ่งชี้

ผลการประเมินมาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการประเมินในภาพรวมผ่านการประเมินในระดับ ดี เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 8 สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.86$) รองลงมาคือตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม เพื่อฝึกและส่งเสริม คุณธรรม และจริยธรรม ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาสุนทรียภาพทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา ($\bar{X}=2.71$ และ 2.69) ตามลำดับ และ ตัวบ่งชี้ที่ 2,3,4,5,6,7,8 และ 9 ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับ ดี ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 1 ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับ พอใช้

ภาพที่ 4.3 แสดงผลของการประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 9 ตัวบ่งชี้

1.2 ผลของการประเมินรายตัวบ่งชี้ จากการประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ รวม 21 ตัวบ่งชี้มีคุณภาพระดับดี 16 ตัวบ่งชี้และมีคุณภาพระดับพอใช้ 5 ตัวบ่งชี้ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.2 , 4.3 และ 4.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านกระบวนการ สถานศึกษาจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุ เป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้ / ข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
ตัวบ่งชี้ที่ 1 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารงานชัดเจน			
1. โรงเรียนมีแผนภูมิแสดงการบริหารงาน	2.45	0.58	พอใช้
2. คณะครูทราบถึงการบริหารงานตามโครงสร้างการบริหาร	2.51	0.37	ดี
3. แผนภูมิ โครงสร้างของโรงเรียนมีผู้รับผิดชอบงานชัดเจน	2.60	0.58	ดี
4. การปฏิบัติงานของสถานศึกษาสอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในแผนภูมิโครงสร้างการบริหาร	2.65	0.54	ดี
รวม	2.56	0.53	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีปรัชญาแผนพัฒนา ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จ			
5. โรงเรียนมีปรัชญาของโรงเรียน	2.53	0.60	ดี
6. มีธรรมนูญของสถานศึกษา	2.62	0.51	ดี
7. มีแผนการดำเนินการของสถานศึกษา	2.65	0.50	ดี
8. มีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ	2.74	0.46	ดี
9. มีระดับคุณภาพประกอบตัวชี้วัดความสำเร็จที่สามารถปฏิบัติได้	2.74	0.46	ดี
รวม	2.66	0.47	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงาน			
10. โรงเรียนมีการประชุมสัมมนา การนำแผนงานของโรงเรียนไปสู่การปฏิบัติ	2.56	0.64	ดี

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ / ข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
11. มีการปฏิบัติงานตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผน	2.66	0.54	ดี
12. มีผู้รับผิดชอบในงานแต่ละเรื่อง ไว้อย่างชัดเจน	2.66	0.54	ดี
13. มีการติดตาม และประเมินการปฏิบัติงานตามแผน	2.71	0.53	ดี
รวม	2.65	0.54	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 4 ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม			
14. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูผู้สอนร่วมคิดร่วมวางแผนงานในสายชั้นหรือโรงเรียน	2.47	0.68	พอใช้
15. ครูผู้สอนมีส่วนตัดสินใจดำเนินงานในสายชั้นหรือโรงเรียน	2.58	0.58	ดี
16. ครูผู้สอนมีส่วนร่วมทำงานกับเพื่อนครูในสายชั้นหรือโรงเรียน	2.63	0.55	ดี
17. ครูผู้สอนมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานในสายชั้น	2.66	0.56	ดี
18. ครูผู้สอนมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานในโรงเรียน	2.67	0.54	ดี
รวม	2.60	0.55	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง			
19. โรงเรียนวางแผนการนิเทศ ติดตามและประเมินผล	2.37	0.78	พอใช้
20. ผู้บริหารมีการนิเทศงานในสายชั้นและโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.40	0.75	พอใช้
21. มีการกำหนดผู้รับผิดชอบด้านการติดตาม ประเมินผล	2.48	0.64	พอใช้
22. มีการกำหนดเกณฑ์ การวัด และประเมินผล	2.51	0.61	ดี
23. มีการจัดทำบันทึกผลการประเมินและรายงานผล	2.60	0.53	ดี
24. มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงงาน	2.62	0.53	ดี
25. มีการนำผลการประเมินมาใช้กำหนดเป้าหมาย	2.64	0.48	ดี
รวม	2.52	0.58	ดี

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้/ ข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน			
26. โรงเรียนมีระบบบันทึกข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	2.60	0.51	ดี
27. มีข้อมูลด้านร่างกาย น้ำหนัก และการวัดส่วนสูงของนักเรียน	2.66	0.47	ดี
28. มีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน	2.76	0.43	ดี
29. มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพภายใน	2.83	0.38	ดี
รวม	2.71	0.40	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 7 มีการบันทึกและรายงานผลการประเมิน			
30. โรงเรียนได้จัดทำบันทึกผลการประเมิน	2.35	0.62	พอใช้
31. มีการจัดทำรายงานสรุปผลการประเมิน	2.42	0.60	พอใช้
32. มีการนำผลของการประเมินแจ้งให้นักเรียนทราบ	2.56	0.54	ดี
33. มีการนำผลของการประเมินเสนอต่อที่ประชุมครู	2.60	0.49	ดี
34. มีการนำเสนอผลของการประเมินต่อผู้ปกครองและชุมชน	2.63	0.48	ดี
รวม	2.51	0.51	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 8 มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจปรับปรุงงาน			
35. โรงเรียนมีการรวบรวมเอกสารการประเมินไว้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน	2.48	0.62	พอใช้
36. มีการอภิปรายเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงงาน	2.51	0.59	ดี

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้/ ข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
37. การนำผลของการประเมินมาใช้วางแผน เพื่อพัฒนางาน ในปีต่อไป	2.58	0.54	ดี
38. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของ โรงเรียน	2.62	0.53	ดี
รวม	2.55	0.55	ดี

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การประเมินมาตรฐานด้านสถานศึกษาจัดองค์กร โครงสร้าง การบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา ผลการประเมินในภาพรวม ผ่านการประเมินในระดับ ดี เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 6 สถานศึกษามีระบบข้อมูล สารสนเทศครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.71$) รองลงมา คือ ตัวบ่งชี้ที่ 2 สถานศึกษามีแผน พัฒนา ธรรมนูญ แผนการดำเนินงานและตัวชี้วัดความสำเร็จ และ ตัวบ่งชี้ที่ 3 สถานศึกษามีการ ปฏิบัติงานตามแผน ($\bar{X} = 2.66$ และ 2.65) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านกระบวนการ
สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้ / ข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดี กับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา			
1. โรงเรียนมีแผนงาน และโครงการปฏิบัติงานร่วมกับ ชุมชน	2.17	0.65	พอใช้
2. บุคคลในชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษา	2.28	0.64	พอใช้
3. ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	2.45	0.59	พอใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้/ ข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
4. โรงเรียนจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างครูกับ ชุมชน	2.56	0.55	ดี
5. โรงเรียนมีการรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชน	2.64	0.52	ดี
รวม	2.42	0.53	พอใช้
ตัวบ่งชี้ที่ 2 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้าง ความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็น ความสำคัญในการจัดการศึกษา			
6. มีการประชุมประชาสัมพันธ์	2.14	0.64	พอใช้
7. มีการจัดทำเอกสารความรู้เผยแพร่ให้แก่ชุมชน	2.31	0.62	พอใช้
8. มีการประชาสัมพันธ์ส่งเสียงตามสาย	2.48	0.57	พอใช้
9. มีการจัดทำเป็นจดหมายแจ้งข่าว	2.59	0.53	ดี
รวม	2.38	0.53	พอใช้
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถาน ศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ			
10. โรงเรียนมีการจัดทำรายงานสรุปการจัดการศึกษา ให้คนในชุมชนทราบ	2.18	0.69	พอใช้
11. มีการเชิญคนในชุมชนเข้าร่วมฟังการประชุม	2.33	0.67	พอใช้
12. มีการจัดทำเอกสารแจ้งความเคลื่อนไหวทางการ ศึกษาให้แก่คนในชุมชนทราบทุกภาคเรียน	2.50	0.62	ดี
13. มีการเชิญให้คนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม	2.60	0.54	ดี
รวม	2.40	0.58	พอใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้/ ข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา			
14. ครูและผู้ปกครองร่วมมือกันในการแก้ปัญหาของนักเรียน	2.13	0.54	พอใช้
15. ผู้ปกครองและชุมชนให้ข้อเสนอแนะเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา	2.23	0.55	พอใช้
16. มีการนำความรู้จากชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษา	2.35	0.56	พอใช้
17. ชุมชนมีบทบาทในการดูแลเอาใจใส่ด้านการเรียน	2.47	0.55	พอใช้
18. ผู้ปกครองมีการดูแลความประพฤติของนักเรียน	2.59	0.50	ดี
19. ผู้ปกครองเข้ามาร่วมประเมินผลงานและการเรียนรู้ของนักเรียน	2.65	0.47	ดี
รวม	2.40	0.46	พอใช้

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การประเมินมาตรฐานด้านสถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ผลการประเมินในภาพรวมผ่านการประเมินในระดับ **พอใช้** เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงอันดับแรก ($\bar{X} = 2.42$) รองลงมาคือตัวบ่งชี้ที่ 3 และตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา และ ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาร่วมกัน ($\bar{X} = 2.40$ และ 2.38) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามรายตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ / ข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
ตัวบ่งชี้ที่ 1 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน			
1. ครูและนักเรียนมีการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน	2.04	0.38	พอใช้
2. ครูมีการสนทนาถามตอบนักเรียนในขณะปฏิบัติการสอน	2.09	0.80	พอใช้
3. นักเรียนได้อธิบายแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง	2.14	0.24	พอใช้
4. นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	2.17	0.24	พอใช้
5. นักเรียนได้แสดงออกตามความสนใจและความสามารถ	2.17	0.24	พอใช้
6. นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	2.19	0.25	พอใช้
7. ครูมีการสอนแบบสาธิตทดลอง	2.21	0.25	พอใช้
8. นักเรียนได้เล่นเกมประกอบการสอน	2.32	0.43	พอใช้
9. นักเรียนได้เรียนรู้จากกรณีตัวอย่าง	2.46	0.49	พอใช้
10. นักเรียนได้ทำโครงการงาน	2.55	0.50	ดี
11. นักเรียนได้ทัศนศึกษานอกสถานที่	2.57	0.49	ดี
12. ได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน	2.61	0.48	ดี
13. นักเรียนได้ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน	2.72	0.46	ดี
14. นักเรียนได้แสดงบทบาทสมมติ	2.80	0.41	ดี
15. นักเรียนได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปประกอบการสอน	2.84	0.38	ดี
รวม	2.39	0.28	พอใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ / ข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ			
16. ครูมีการฝึกให้นักเรียนได้พูดหรือเขียนเพื่อแยกแยะประเด็นความรู้	2.19	0.25	พอใช้
17. มีการจัด กิจกรรมให้นักเรียนอธิบายบอกเหตุผล	2.21	0.25	พอใช้
18. มีการใช้คำถามที่โน้มน้าวให้นักเรียนคิดตอบ	2.33	0.44	พอใช้
19. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียน ได้ร่วมกันวางแผนงาน	2.49	0.48	พอใช้
20. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนพูดหรือเขียนข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	2.61	0.49	ดี
21. มีการฝึกให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างหลากหลาย	2.79	0.41	ดี
22. ฝึกให้นักเรียนคิดแตกต่างจากคนอื่น ๆ	2.83	0.38	ดี
23. ฝึกให้นักเรียนแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง	2.84	0.35	ดี
24. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีโอกาสได้เลือกปฏิบัติ	2.90	0.21	ดี
25. มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับตัวนักเรียน	2.92	0.19	ดี
รวม	2.62	0.28	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักค้นคว้าหาความรู้แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง			
26. ครูส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดโรงเรียน	2.19	0.34	พอใช้
27. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากเอกสารหนังสือ	2.24	0.30	พอใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
28. มีการแนะนำให้นักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น ศูนย์หนังสือ หอสมุดแห่งชาติ	2.28	0.27	พอใช้
29. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยี	2.75	0.43	ดี
30. มีการส่งเสริมให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้เป็นแผนผัง	2.78	0.41	ดี
31. มีการเขียนสรุปสาระและบันทึกความรู้ที่ค้นคว้ามาด้วยตัวของนักเรียนเอง	2.74	0.44	ดี
รวม	2.50	0.34	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
32. ครูเชิญผู้รู้ด้านอาชีพในชุมชน พระภิกษุ นักปราชญ์ ศิลปินมาให้ความรู้แก่นักเรียน	2.22	0.27	พอใช้
33. มีการใช้สื่อ เช่น แผนภูมิ แผนผัง บัตรคำ รูปภาพ การพานักเรียนไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	2.30	0.26	พอใช้
34. มีการใช้สื่อ วิทยุ เครื่องฉาย โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์	2.36	0.24	พอใช้
35. มีการใช้เกมและเพลง	2.54	0.44	ดี
36. มีการจัดหาและใช้สื่อ อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับบทเรียน	2.77	0.42	ดี
37. มีการพัฒนาสื่อและอุปกรณ์	2.82	0.39	ดี
รวม	2.50	0.28	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน			
38. ครูให้คำอบรมแก่นักเรียนในเรื่องของการปฏิบัติตนเป็นคนดี	2.26	0.25	พอใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้/ ข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
39. ครูพานักเรียนจัดกิจกรรมตามวันสำคัญของศาสนา ได้แก่การตักบาตร ทำบุญ การให้ทานและบริจาค ทรัพย์	2.30	0.25	พอใช้
40. นักเรียนปฏิบัติตามหลักธรรมของเบญจศีลและ เบญจธรรม	2.51	0.41	ดี
41. ครูให้คำแนะนำแก่นักเรียนเป็นรายบุคคลที่พบว่า นักเรียนประพฤติตนไม่เหมาะสม	2.75	0.42	ดี
42. ครูและนักเรียนมีการรณรงค์เรื่องการประหยัดและ การเก็บออมและนิยมใช้ของไทย	2.95	0.16	ดี
43. ครูตรวจและดูแลเอาใจใส่เรื่องความมีวินัยและ ระเบียบในการทำงานของนักเรียนอย่างทั่วถึง	2.96	0.15	ดี
43. ครูตรวจและดูแลเอาใจใส่เรื่องความมีวินัยและ ระเบียบในการทำงานของนักเรียนอย่างทั่วถึง	2.96	0.15	ดี
44. ครูมีการเล่าเรื่องนิทานเกี่ยวกับความมีน้ำใจและ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	2.95	0.14	ดี
45. นักเรียนได้ฝึกกิจกรรมเกี่ยวกับความรักและความ สามัคคี	2.96	0.14	ดี
รวม	2.71	0.19	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้ เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้ง ด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา			
46. ครูมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกร้อง ฝึกรำ ตามหลักสูตรการจัดการศึกษามัธยมศึกษาขั้นพื้นฐาน	2.25	0.25	พอใช้
47. มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ด้านดนตรีกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น	2.30	0.25	พอใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ / ข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
48. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกทางดนตรี	2.51	0.47	ดี
49. ส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรี	2.61	0.48	ดี
50. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้และสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะ	2.65	0.46	ดี
51. มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ด้านศิลปะกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น	2.76	0.43	ดี
52. มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานร่วมกัน	2.89	0.28	ดี
53. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเข้าประกวดผลงานด้านศิลปะ	2.92	0.19	ดี
54. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เคลื่อนไหว	2.93	0.18	ดี
55. มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ	2.93	0.18	ดี
56. ส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมและมีบทบาทในการแข่งขันกีฬา	2.92	0.20	ดี
รวม	2.70	0.26	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 7 ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกัน			
57. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเลือกตัวแทนนักเรียน	2.33	0.25	พอใช้
58. มีการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการลงมติหาข้อตกลงร่วมกัน	2.51	0.44	ดี
59. มีการฝึกให้นักเรียนยอมรับในความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่	2.47	0.40	พอใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ / ข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
60. มีการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	2.71	0.44	ดี
61. มีการให้นักเรียนรับผิดชอบเวรทำความสะอาดประจำห้องเรียน	2.44	0.36	พอใช้
62. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนรับผิดชอบเวรสีและทำความสะอาดรอบบริเวณโรงเรียน	2.94	0.24	ดี
รวม	2.64	0.24	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 8 มีการประเมินพัฒนาการของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง			
63. ครูชี้แจงและวางแผนการประเมินร่วมกับนักเรียน	2.55	0.43	ดี
64. ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.64	0.45	ดี
65. มีการทดสอบก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.70	0.44	ดี
66. ทดสอบภาคความรู้และภาคปฏิบัติ	2.77	0.42	ดี
67. ทดสอบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.81	0.40	ดี
68. ตรวจการทำการบ้าน	2.91	0.23	ดี
69. ตรวจสอบและประเมินผลการทำงานของนักเรียน	2.92	0.19	ดี
70. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน	2.92	0.19	ดี
71. ให้ผู้ปกครองร่วมประเมินผลงาน	2.92	0.19	ดี
72. ให้คะแนนนักเรียนในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม	2.92	0.19	ดี
73. จัดทำและพัฒนาเพิ่มผลงานนักเรียน	2.93	0.18	ดี
74. ติดตามการทำงานของนักเรียนจนเป็นผลสำเร็จ	2.93	0.18	ดี
75. ดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล	2.93	0.18	ดี
76. ดูแลเอาใจใส่ให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม	2.93	0.18	ดี
77. วินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล	2.93	0.18	ดี

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
78. จัดทำคะแนนรวมทั้งชั้นเรียน	2.93	0.18	ดี
79. จัดนำเสนอผลการเรียนทั้งสายชั้น	2.93	0.18	ดี
80. เขียนบันทึกผลการประเมินของนักเรียน	2.93	0.18	ดี
รวม	2.86	0.24	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 9 นักเรียนรักโรงเรียนของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน			
81. นักเรียนตั้งใจมาโรงเรียนแต่เช้า	2.34	0.40	พอใช้
82. มีความสนใจเอาใจใส่ในงานที่เรียน	2.49	0.47	พอใช้
83. แสดงความอยากรู้ในเรื่องที่เรียนโดยการสนทนาซักถาม	2.81	0.45	ดี
84. สมัครเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ	2.67	0.46	ดี
85. เสียสละเวลาว่างทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมในโรงเรียน	2.92	0.19	ดี
86. มีความประทับใจและพูดถึงโรงเรียนในทางที่ดี	2.93	0.18	ดี
รวม	2.64	0.31	ดี

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การประเมินมาตรฐานด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการประเมินในภาพรวมผ่านการประเมินในระดับ ดี เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 8 สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.86$) รองลงมาคือตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรม ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาสุนทรียภาพทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา ($\bar{X}=2.71$ และ 2.69) ตามลำดับ และ ตัวบ่งชี้ที่ 2,3,4,5,6, 7,8 และ 9 ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับ ดี ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 1 ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับ พอใช้

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การนำเสนอในบทนี้เสนอใน 3 ประเด็น คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ มีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อประเมินการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี

1.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารและครู ที่ปฏิบัติการในโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2545 เป็นผู้บริหาร 5 คน และครู 81 คน กลุ่มตัวอย่างนักเรียน สุ่มจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงปีที่ 6 โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากนักเรียนห้องละ 15 คน จำนวน 24 ห้อง ได้จำนวน 360 คน กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองใช้วิธีสุ่มแบบง่าย โดยจับสลากจากผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนสุ่มมาครั้งหนึ่งได้จำนวน 180 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นมาตรฐานค่า 3 ระดับ จัดทำเป็น 4 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม ผู้บริหาร เก็บรวบรวมข้อมูล มาตรฐานที่ 13, 14 และ 18 รวม 21 ตัวบ่งชี้

ชุดที่ 2 แบบสอบถาม ครู เก็บรวบรวมข้อมูล มาตรฐานที่ 13, 14 และ 18 รวม 21 ตัวบ่งชี้

ชุดที่ 3 แบบสอบถาม นักเรียน เก็บรวบรวมข้อมูล มาตรฐานที่ 18 รวม 9 ตัวบ่งชี้

ชุดที่ 4 แบบสอบถาม ผู้ปกครอง เก็บรวบรวมข้อมูลมาตรฐานที่ 14 และ 18 ตัวบ่งชี้ที่ 9 รวม 5 ตัวบ่งชี้

ตรวจสอบคุณภาพความตรงตามเนื้อหาได้ ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.57 ถึง 1.00 และเครื่องมือมีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.86 ถึง 0.96

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนัดหมายกับคณะครู แจกแบบสอบถามให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง กำหนดนัดหมายเวลาในการนส่งคืนเป็นช่วง ตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเอง ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ติดตามข้อมูลที่เป็นปัญหา และจัดดำเนินการสัมภาษณ์ในกรณีที่มีข้อมูลไม่สมบูรณ์

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลในเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลจากคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการในภาพรวม มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่า สถานศึกษาจัดองค์กรโครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี ทุกตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มีคุณภาพอยู่ในระดับ พอใช้ ทุกตัวบ่งชี้ และมาตรฐานด้านสถานศึกษา จัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี เกือบทุกตัวบ่งชี้ ยกเว้นตัวบ่งชี้ที่ 1 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย มีคุณภาพอยู่ในระดับ พอใช้

การประเมินการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี 3 มาตรฐานคือ มาตรฐานที่ 13,14 ,และ 18 ผลการประเมินในภาพรวม 21 ตัวบ่งชี้ มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี 16 ตัวบ่งชี้ และมีคุณภาพอยู่ในระดับ พอใช้ 5 ตัวบ่งชี้ สรุปผลของการประเมินตามลำดับมาตรฐาน ดังนี้

1) ผลการประเมินมาตรฐานด้านสถานศึกษาจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา ผลการประเมินในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี ทุกตัวบ่งชี้ เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 6 สถานศึกษามีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.71$) รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 2 สถานศึกษามีแผนพัฒนา ชรรมนุญ แผนการดำเนินงานและตัวชี้วัดความสำเร็จ และตัวบ่งชี้ที่ 3 สถานศึกษามีการปฏิบัติงานตามแผน ($\bar{X}= 2.66$ และ 2.65) ตามลำดับ

2) ผลการประเมินมาตรฐานด้าน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ผลการประเมินในภาพรวมมีคุณภาพ

อยู่ในระดับ พอใช้ เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.42$) รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 3 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา และตัวบ่งชี้ที่ 2 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาร่วมกัน ($\bar{X}=2.40$ และ 2.38) ตามลำดับ

3) ผลการประเมินมาตรฐานด้านสถานศึกษาจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการประเมินในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 8 สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.86$) รองลงมา คือ ตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และตัวบ่งชี้ที่ 6 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาสุนทรียภาพทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา ($\bar{X}= 2.71$ และ 2.69) ตามลำดับ

1.3.2 ปัญหาและอุปสรรคของการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี เรียงตามลำดับความคิดเห็นของผู้ที่ให้ข้อมูลจากมากไปหาน้อย ใน 3 ลำดับแรก มีดังนี้

1) ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดองค์กรโครงสร้างการบริหารงาน อย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มีปัญหาที่สำคัญคือ การนิเทศและการประเมินผลยังปฏิบัติได้น้อย การจัดองค์กรในเรื่องของการปฏิบัติไม่ตรงตามเป้าหมาย และแผนที่กำหนดไว้ไม่ค่อยได้นำมาใช้

2) ปัญหาและอุปสรรคด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มีปัญหาที่สำคัญคือ ผู้ปกครองยังมีบทบาท มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และประเมินผลงานของนักเรียนน้อย ยังไม่มีการประชุมผู้ปกครองเป็นสายชั้น และอาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่ คือการรับราชการและค้าขาย ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมการประชุมตามที่โรงเรียนนัดหมายได้

3) ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีปัญหาที่สำคัญคือครูจัดกิจกรรมด้านดนตรี ศิลปะและกีฬาให้นักเรียนน้อย การจัดกิจกรรมในห้องเรียนยังไม่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยอย่างสม่ำเสมอ และขาดการติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม งานจึงไม่ต่อเนื่อง

2. อภิปรายผล

ผลของการดำเนินงานมีประเด็นที่น่าสังเกต ดังนี้

2.1 การประเมินสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา ผลการประเมินในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี ทั้ง 8 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และแสดงให้เห็นถึงความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรีได้มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการประเมินภายในสถานศึกษากว่า 3 ปีผลของการประเมินในมาตรฐานนี้ มีความสอดคล้องกับผลของการประเมินตนเองของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรีที่ผ่านมาในปีการศึกษา 2545 ที่ผ่านการประเมินในระดับดี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา เวชวิฐาน และคณะ (2543) ที่ได้ศึกษาความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมมากกว่าขนาดกลางและขนาดเล็ก และงานวิจัยของ กษมน มังคละศิริ (2545) ที่พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การปรับตัวขององค์กร บทบาทของเทคโนโลยี ลักษณะของสภาพแวดล้อมภายในองค์กร กระบวนการติดต่อสื่อสาร การกำหนดเป้าหมายและการปฏิบัติงาน ซึ่งโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี ได้พัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงานตามปัจจัยดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผลของการประเมินในมาตรฐานนี้มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี ทุกตัวบ่งชี้ แต่เมื่อพิจารณาผลจากประเด็นคำถามในข้อย่อย พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 5,7 และ 8 ประเด็นคำถามย่อยในข้อ 19 โรงเรียนวางแผนการนิเทศติดตามและประเมินผล ข้อ 20 ผู้บริหารมีการนิเทศงานในสายชั้นและโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ข้อ 21 โรงเรียนมีการกำหนดผู้รับผิดชอบด้านการติดตาม ประเมินผล ข้อ 30 โรงเรียนได้จัดทำบันทึกผลของการประเมิน ข้อ 31 โรงเรียนมีการจัดทำรายงานสรุปผลของการประเมิน และ ข้อ 35 โรงเรียนมีการรวบรวมเอกสารการประเมินไว้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ผลการประเมินทั้ง 6 ข้อ มีคุณภาพอยู่ในระดับ พอใช้ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ผลจากการประเมินในครั้งนี้ ถือว่า ประเด็นดังกล่าวเป็นจุดด้อยที่ทางโรงเรียนโดยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนและดำเนินการแก้ไขต่อไป

2.2 ผลการประเมิน สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ผลการประเมินในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ พอใช้ ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ โดยค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูและผู้บริหารมีค่าใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ปกครอง ($\bar{X}=2.38$ และ 2.42) แต่เมื่อเฉลี่ยรวมแล้วได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาผล

การประเมินตนเองของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรีในปีการศึกษา 2545 พบว่า เกณฑ์การตัดสินในมาตรฐานนี้ คือค่าเฉลี่ย 2.00 ขึ้นไป ผลการประเมินที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานในครั้งนี้ อาจเป็นเพราะการกำหนดเกณฑ์ที่สูงเกินความเป็นจริง ซึ่งในประเด็นนี้ นงราม เศรษฐพานิช (2543) ได้อธิบายเกี่ยวกับ แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก ว่า การที่ผลของการประเมินไม่สะท้อนสภาพที่เป็นจริง อาจเป็นเพราะการตั้งเกณฑ์ที่สูงหรือต่ำเกินไป ดังนั้น การตั้งเกณฑ์การประเมินในแต่ละมาตรฐานจึงควรมีการพิจารณาร่วมกันของคณะครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรศึกษาข้อมูลเดิมเพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายและเกณฑ์ เพื่อให้การดำเนินการในการประเมิน พัฒนาได้อย่างเหมาะสม อีกประเด็นที่สำคัญคือ ผลของการวิจัยครั้งนี้สะท้อนความเป็นจริงที่แสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ในการพัฒนาการศึกษา ที่เน้นความร่วมมือกับผู้ปกครอง ยังมีความบกพร่องที่โรงเรียนต้องดำเนินการวางแผนปรับปรุงงานในด้านนี้ และต้องให้ความสำคัญต่อผู้ปกครองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ ทองอินทร์ วงศ์โสธร และคณะ (2539) ที่พบว่าองค์ประกอบหรือปัจจัยสำคัญ ที่โรงเรียนจะสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ปกครองนักเรียน คือ การสร้างผลงานทางวิชาการ ผลงานทางการบริหาร การสร้างและรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน การจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือผู้ปกครองนักเรียน

2.3 ผลการประเมินการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี เกือบทุกตัวบ่งชี้ ยกเว้นตัวบ่งชี้ที่ 1 สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย มีคุณภาพอยู่ในระดับ พอใช้ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน แสดงให้เห็นถึงจุดด้อยที่ทางโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจะต้องปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสมควรที่ต้องดำเนินการในเรื่องของการพัฒนาบุคลากร ควรจัดการอบรมให้ความรู้แก่คณะครูในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ข้อเสนอแนะนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงศักดิ์ อัครพราหมณ์ (2545) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ ตามเกณฑ์คุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบปัญหาของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูสรุปว่า การจัดอบรมสัมมนาทางวิชาการมีความสำคัญและจำเป็นในการเพิ่มศักยภาพของครูผู้สอน ให้มีความรู้ ความสามารถและปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการรายงานผลการวิจัยของ ทองอินทร์ วงศ์โสธร และคณะ (2539) ที่รายงานการวิจัยการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดรอบ

กรุงเทพมหานคร ที่พบว่า การวิจัยเพื่อหาวิธีการจัดการเรียนการสอนในวิชาแกนที่สำคัญ เช่น วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์เพื่อหาทางเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเทคนิคและวิธีการสอนที่ทำการวิจัยทดลองนั้นมีหลายวิธี เช่น การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ การสอนตามคู่มือครู การสอนโดยใช้สื่อประสม และชุดการสอน ฯลฯ สรุปผลได้ว่า การใช้วิธีสอนที่หลากหลายช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาณี ภระมรทัต และคณะ (2524) อรุณพร ประคองสังข์ (2527) และอวยชิต สือบรยงศิริ (2527) ที่อ้างถึงใน ทองอินทร์ วงศ์โสธรและคณะ (2539) พบว่าการจัดการอบรม การเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ การศึกษาต่อ และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของครู ล้วนส่งผลถึงทักษะในการใช้เทคนิคและวิธีสอนของครู ให้ครูมีประสิทธิภาพทางการสอนสูงขึ้น ตลอดจนสามารถเลือกวิธีการสอน การวัดและประเมินผลได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นผลของการประเมินที่อยู่ในระดับ พอใช้ จึงชี้ให้เห็นถึงความบกพร่องของสถานศึกษาที่ต้องปรับปรุงแก้ไขให้ครูได้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้

ตัวบ่งชี้ที่ 8 สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (2.86) ผลของการประเมินสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง โดยพิจารณาจากร່องรอยหลักฐานการดำเนินการของทางโรงเรียนพบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งจัดอบรมให้ความรู้ ศึกษาดูงาน เกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผล ผู้เรียน การจัดทำแฟ้มพัฒนาผู้เรียน ผลดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของคณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยโอไฮโอและมหาวิทยาลัยเคนส์ สหรัฐอเมริกา (Viechmicki, 1993 อ้างถึงใน ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช 2540) ได้ศึกษาผลกระทบจากการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงวิธีสอนและรูปแบบการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน โดยครูเกือบทั้งหมดเชื่อว่า ทักษะการจัดกิจกรรมที่ดีขึ้น เป็นผลมาจากกระบวนการของการใช้แฟ้มสะสมงาน และยังช่วยพัฒนาการเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากกิจกรรมการวัดและการประเมินผลที่กล่าวมาแล้ว ทางโรงเรียนยังได้จัดการอบรมให้ความรู้เรื่อง การประเมินตนเอง การประเมินภายในและภายนอก การประกันคุณภาพการศึกษา กิจกรรมที่ทางสถานศึกษาได้ดำเนินการมาทั้งหมดอย่างต่อเนื่อง ส่งผลถึงการประเมินในมาตรฐานนี้ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับ ดี ทั้ง 8 ตัวบ่งชี้

2.4 การศึกษาปัญหาและอุปสรรค ของผู้ที่เกี่ยวข้องสรุปตามลำดับมาตรฐานได้ดังนี้

2.4.1 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดองค์กร โครงสร้างและบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา ปัญหาที่สำคัญ คือ มีแผนการดำเนินงานแต่ไม่ปฏิบัติตามแผน รองลงมาคือ การปฏิบัติงานในองค์กรปฏิบัติไม่ตรงตามเป้าหมาย และแผนที่กำหนดไว้

ไม่ค่อยได้นำมาใช้ ทั้งนี้ปัญหาดังที่กล่าวมาอาจเป็นเพราะ การไม่กระจายงาน ดังนั้นจึงควรให้ คณะครูมีส่วนร่วม มีการกระจายงานให้ทุกคนได้รับรู้แผนการดำเนินงานร่วมกัน และสถานศึกษา ควรจัดทำแผนการดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางรองรับการทำงานมากกว่าการทำเพื่อให้พอเห็นว่ามี แผนและควรให้ผู้ที่ปฏิบัติ คือครูรับทราบอย่างทั่วถึง โดยควรจัดทำปฏิทินงานและกิจกรรมให้ชัดเจน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิราภรณ์ สิริทวี (2544) ที่พบว่า ผู้บริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่ผลักดันทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการพัฒนาศึกษา ยอมรับความ เปลี่ยนแปลงและผลกระทบ ทำทุกวิถีทางที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในองค์กร ช่วยกันแก้ปัญหา และปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เป็นนักประสานงานที่ดีระหว่างบุคลากรใน โรงเรียนและชุมชน และ งานวิจัยของ กษมณ มังคละศิริ (2545) วิจัยเรื่องการบริหารที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพบว่าปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน ด้านการบริหาร ได้แก่ การปรับตัวขององค์กร บทบาทของเทคโนโลยี สภาพแวดล้อมภายในองค์กร และสภาพแวดล้อมภายนอก นอกจากนี้ วรภัทร์ ภูเจริญ (2541) ให้ข้อ แนะนำที่เกี่ยวกับการบริหารงาน และการประเมินผลภายในสถานศึกษาว่า ผู้บริหาร คือ องค์ประกอบ สำคัญที่สุด ที่ทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารต้องส่งเสริมและมีทัศนคติที่ดี ว่า การประเมินผลภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร และสามารถบูรณาการได้กับทุกเรื่อง เช่น แฟ้มสะสมงาน ธรรมนูญโรงเรียน อย่าให้เกิดบรรยากาศการจับผิดในการประเมินเพราะการประเมิน คือการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้อำนวยการ หรือ ครูคนเดียวทำไม่ได้ ทุกคนต้องช่วยกันทำ

2.4.2 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับ ชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ผลการประเมินในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ พอใช้ ทุกตัวบ่งชี้ ปัญหาที่สำคัญพบว่า การประเมินผลงานนักเรียนยังมีน้อย รองลงมาคือไม่มีการประชุมผู้ปกครอง ในแต่ละสายชั้นทำให้ครูและผู้ปกครองต้องนัดพบและแก้ปัญหาการจัดการศึกษากันเอง และ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการและค้าขาย เวลาที่โรงเรียนนัดประชุมจึงไม่สามารถเข้าร่วม การประชุมได้ตามเวลาที่กำหนด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ระบบการประกันคุณภาพทั้งภายใน และภายนอกเป็นตัวกำหนดให้ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และแสดงบทบาททาง การศึกษาให้มากขึ้นกว่าที่ผ่านมา เมื่อมีการประเมินเกี่ยวกับเรื่องนี้ ผลที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แสดงให้เห็นถึงจุดด้อยที่โรงเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนั้นคณะครู และผู้บริหารควรเข้าไปมีบทบาทและร่วมงานในชุมชนให้มากขึ้น ควรให้ความสำคัญแก่บุคคลใน ชุมชน ควรมีสารสัมพันธ์ถึงผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ ควรทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ และดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง

พาร์สัน (Parsons : 1953) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ที่ควรมีต่อชุมชนว่า โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมต้องทำหน้าที่ 4 ประการ คือ ต้องปรับตัวให้เข้ากับการทำงานของสังคม ทำหน้าที่ปลูกฝังให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้พันธกิจหน้าที่และบทบาทของตนเอง เมื่อเติบโตใหญ่จะได้ทำหน้าที่จัดสรรทรัพยากร ให้เป็นไปตามโครงสร้างและบทบาทของสังคม นักเรียนเป็นวิถีทางในการดำรงเป้าหมายของชุมชนและสังคม จัดอยู่ในกระบวนการต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อให้ปรับตัวเข้ากับระบบภายนอก นักเรียนจะถูกถ่ายทอดความรู้ความคิดในลักษณะเดียวกัน เพื่อสร้างบูรณาการและเพื่อกระทำสิ่งใดก็จะต้องถูกควบคุมโดยกฎ ระเบียบแบบแผนต่างๆ ของโรงเรียนและสังคม

ข้อเสนอแนะของพาร์สัน แสดงให้เห็นถึงสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนว่าต้องเกี่ยวข้องกันอย่างแยกไม่ออก เพราะเป้าหมายสำคัญของผลผลิตจากโรงเรียน คือ นักเรียนที่ในอนาคตต้องออกไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้นการดำเนินการใดๆ ในสถานศึกษาต้องมุ่งที่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของตัวบุคคล คือการจัดการศึกษาให้นักเรียนเป็นคนเก่งในเรื่องของความรู้ มีทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ให้ปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขตลอดชีวิต ดังนั้นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจึงควรร่วมมือกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว

2.4.3 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาที่สำคัญ คือ การจัดกิจกรรมด้านดนตรี ศิลปะและกีฬาให้แก่แก่นักเรียนน้อย รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมในห้องเรียนยังไม่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยอย่างสม่ำเสมอ และขาดการติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม การดำเนินการจึงไม่ต่อเนื่อง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนมีเป็นจำนวนมากต่อห้องเรียน (42-45 คน) ส่งผลให้การจัดกิจกรรมต้องใช้เวลามาก และครูมีภาระงานทั้งงานในหน้าที่ประจำและงานกิจกรรมเสริม ดังนั้น ทางโรงเรียนจึงควรมีนโยบายลดจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนให้น้อยลง และขณะที่จัดกิจกรรมครูควรวางแผนการสอนโดยใช้ยุทธศาสตร์การสอนหลายวิธีการ เช่น ใช้กระบวนการกลุ่ม ให้นักเรียนที่เรียนดีมีโอกาสช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้ากว่า ควรตั้งชุมนุมให้นักเรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยให้สม่ำเสมอ ควรร่วมมือกับผู้ปกครองให้ช่วยกันแก้ไขและติดตามพฤติกรรมที่ไม่ดีของนักเรียน นอกจากนี้ ดิวอี้ (Dewey, 1916 อ้างถึงในวรภัทร ภูเจริญ 2541) นักการศึกษาชาวอเมริกัน ให้แนวทางเกี่ยวกับการจัดการศึกษากับการปลูกฝังและการถ่ายทอดความเป็นประชาธิปไตยว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือทำให้ประชาชนมีความสามารถผสมผสานวัฒนธรรม ให้การประกอบอาชีพของแต่ละบุคคลเกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ การศึกษาเป็นกระบวนการปรับเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิตอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยเริ่มที่ตัวเด็กเป็นสำคัญ โรงเรียนจะต้องสะท้อนความเป็นจริงของสังคม ความเป็นประชาธิปไตยและจะ

ต้องมีหลักธรรม จริยธรรมมาก่อน และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา จะต้องปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน และหลักสูตร อย่างแท้จริง

แนวทางที่ ดิวอี้ (Dewey) ได้แนะนำไว้เหมาะสมกับการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบัน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและอุปสรรค ที่เป็นจุดด้อยที่ทางโรงเรียนต้องปรับปรุงแก้ไขในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าวสมควรที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกฝ่ายควรนำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพในสถานศึกษา

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ควรนำผลจากการประเมินการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านกระบวนการ ในรายตัวบ่งชี้ที่ผ่านการประเมินในระดับดี ถือว่าเป็นจุดเด่นของการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี สมควรที่จะพัฒนาการดำเนินการให้ต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพให้มีมาตรฐานสูงขึ้น

3.1.2 ควรนำผลจากการประเมินที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้เป็นจุดด้อยที่บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ต้องร่วมมือกันวางแผนหาแนวทางแก้ไขพัฒนาและปรับปรุงงานในส่วนที่บกพร่อง และควรนำข้อมูลจากสภาพปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมาพิจารณาพร้อมด้วย เช่น

1) ควรให้ผู้ปกครองที่ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และต้องการเผยแพร่ภูมิปัญญาที่มีอยู่ให้แก่นักเรียน ได้เข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ร่วมกันวางแผนการเรียนรู้ เสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ หรือมีบทบาทในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หรือเป็นวิทยากรถ่ายทอดภูมิปัญญา

2) ผู้บริหารและครูควรมีแผนการดำเนินการและประสานงานร่วมกันอย่างเป็นระบบเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและลดความซ้ำซ้อน

3.1.3 ผลการประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ทางโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรหาทางปรับปรุงแก้ไข โดยครูผู้สอนต้องพัฒนาเทคนิควิธีการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานด้วยวิธีการต่างๆ เช่น จัดสัมมนา

ทางวิชาการให้คณะครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดวิธีการสอนที่เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน จัดเวทีให้ครูได้สาธิตการสอน และควรได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารทั้งงบประมาณและการดำเนินการ เช่น การจัดการอบรมภายในสถานศึกษา การเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ การศึกษาต่อและการศึกษาดูด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลถึงทักษะในการใช้เทคนิคและวิธีสอนของครู ให้ครูมีประสิทธิภาพทางการสอนให้สูงขึ้นได้ ตลอดจนสามารถเลือกวิธีการสอนและการวัดและประเมินผลได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน

3.1.4 สถานศึกษาควรมีการวางแผนให้มีการนิเทศ ติดตามประเมินผลโครงการและการเรียนการสอน ดำเนินการนิเทศ ติดตามผล รวมทั้งนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทำการประเมินให้ครอบคลุมด้านผู้เรียนและปัจจัย ในทุกมาตรฐานหรือขยายเพิ่มจำนวนมาตรฐานตามข้อตกลงของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียน เพื่อร่วมกันพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ให้มีมาตรฐานในการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

3.2.2 ควรให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการในทุกขั้นตอน และควรมีการทดลองรูปแบบการประกันคุณภาพแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกัน รับรู้และยอมรับในผลของการประเมิน และได้ประโยชน์จากการประเมินซึ่งจะเป็นผลดีต่อทุกคน

3.2.3 ควรทำการวิจัยติดตามผลด้านเจตคติของบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการประเมินภายในและการประเมินภายนอกโดยเฉพาะครู

3.2.4 ควรทำการวิจัยการประเมินตนเองของโรงเรียน โดยเน้นให้นักเรียนประเมินครูผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของโรงเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กษมน มังคละศิริ “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ จังหวัดสกลนคร” ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา 2545
- กาญจนา วัชรสุนทร “หน่วยที่ 12 หลักการและแนวปฏิบัติในการประเมินองค์กรและบุคลากร”ใน
ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินและการจัดโครงการประเมิน หน้า 12-51 นนทบุรี
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2544
- กาญจนา เวชวิฐาน และคณะ “การศึกษาความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี” ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร 2543
- โกวิท ประวาลพุกษ์ **พัฒนาการศึกษาแท้และเพิ่มพัฒนางาน** กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ 2542
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน **การพัฒนาโรงเรียนตามกรอบมาตรฐานสากล**
2545 (อัดสำเนา)
- _____ . สำนักงาน สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา **พัฒนาการของคุณภาพนักเรียน
ประถมศึกษาแลแนวทางการประเมิน** 2544 (อัดสำเนา)
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน **ระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
แห่งชาติ** กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ 2540
- _____ . สำนักงาน **หนังสือชุดการปฏิรูปการเรียนรู้: ตัวอย่างความสำเร็จจากประสบการณ์จริง**
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2544
- _____ . สำนักงาน สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรื **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับ
การประเมินภายนอก** พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ พิมพ์ดี 2545
- จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์ “หน่วยที่ 12 การประเมินผลการพัฒนาองค์กร” ใน **เอกสารการสอน
การพัฒนาองค์กร** นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2530

- จิราภรณ์ ศิริทวี “การปฏิรูปทั้งโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: รูปแบบเสนอแนะ” ใน **25 ปี
ศึกษาศาสตร์: ประมวลบทความทางการศึกษา** หน้า 67-81 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2545
- เจริญรัตน์ เพ็ญศิริ “สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร” **ปริญาญครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
บริการศึกษา สถาบันราชภัฏสกลนคร 2545**
- ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช “การพัฒนาเพิ่มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่สาม” **วิทยานิพนธ์ ปริญาญคุษฎีบัณฑิต สาขาการทดสอบและวัดผลการ
ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร 2540**
- ณรงค์ อินทร์สุข “การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5” **วิทยานิพนธ์ปริญาญครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 2545**
- ทรงศักดิ์ อัครพรหมณ์ “การศึกษาการบริหารงานวิชาการตามเกณฑ์คุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น” **ปริญาญครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
บริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏเลย 2545**
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร และคณะ **การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดรอบกรุงเทพ
มหานคร** รายงานโครงการวิจัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2539
- นภลัย สุวรรณธาดา “การจัดการเรียนรู้: จากครูสู่นักเรียน” ใน **ประมวลบทความ : การปฏิรูปการ
ศึกษา** หน้า 13-20 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2544
- นงราม เศรษฐพานิช และ สุวิมล ว่องวานิช “หน่วยที่ 10 การประกันคุณภาพการศึกษา” ใน
ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินและการจัดโครงการประเมิน หน้า 220-261 นนทบุรี
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2544
- นวลจิตต์ เขาวงศ์พิงศ์ “การจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา” ใน **ประมวลบทความ
การเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้** หน้า 21-36 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2545
- นันทนา วงษ์อินทร์ “EQ ของครู กับการสอนให้นักเรียนเก่ง ดี มีความสุข” ใน **ประมวลบทความ
ปฏิรูปการศึกษา** หน้า 65-74 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาธิราช 2544

- บุญเรียง ขจรศิลป์ *วิธีวิจัยทางการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2530
- บุญศรี พรหมมาพันธุ์ “หน่วยที่ 5 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” ใน *ประมวลสาระชุด
วิชา การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา* หน้า 215-256 นนทบุรี สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2545
- .“หน่วยที่ 12 การทดสอบค่าเฉลี่ยและค่าสัดส่วนประชากร” ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชา การวิจัยและสถิติทางการศึกษา* หน้า 1-70 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2544
- ประเวศ วะสี *วิถีมุขยี่ในศตวรรษที่ 21 : สู่ภพภูมิใหม่แห่งการพัฒนา* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพ
มหานคร สำนักพิมพ์วี.พรินท์ 2545
- รังสรรค์ เฟิงนุ *การบริหารจัดการคุณภาพทางการศึกษา* หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 5 2541 (อัดสำเนา)
- รุ่ง แก้วแดง *เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ*
สัมภาษณ์ 7 กันยายน 2545
- วรภัทร ภูเจริญ *แนวทางของการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา* สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร บริษัทพิมพ์ดีจำกัด 2541
- วรรณดี แสงประทีปทอง “หน่วยที่ 2 การสร้างมาตรวัด” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนา
เครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา* หน้า 39-64 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2545
- .“หน่วยที่ 9 เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัย และสถิติทาง
การศึกษา* หน้า 69-114 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาธิราช 2544
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ ศูนย์พัฒนาหลักสูตร *แกนร่วมของการเรียนรู้* ม.ป.ป.
(อัดสำเนา)
- . กระทรวง คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ *ปฏิรูปการ
เรียนรู้: ผู้เรียนสำคัญที่สุด* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ พิมพ์ดี 2543
- . กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักนิเทศและพัฒนา
มาตรฐานการศึกษา *คู่มือดำเนินการประเมินมาตรฐานโรงเรียน ปีการศึกษา 2543*

- . หน่วย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี *การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง* 2541 (อัดสำเนา)
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), สำนักงานพัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา(พปค.) *โครงการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด (เอกสารประกอบการอบรม)
- สมคิด พรหมจ้อย *เทคนิคการประเมินโครงการ* พิมพ์ครั้งที่ 3 นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช 2544
- . “หน่วยที่ 4 การพัฒนางานประเมินในองค์กร” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ มหาวิทยาลัยจัดการประเมินการศึกษา* หน้า 123-159 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- สมคิด พรหมจ้อย และ สุพักตร์ พิบูลย์ *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา* นนทบุรี สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ *รวมบทความการบรรยายพิเศษในรอบ 1 ปี* สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร ม.ป.ท. 2544
- เสน่ห์ จัยโต “หน่วยที่ 1 การบริหารจัดการองค์กร” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา ประสบการณ์วิชาชีพ มหาวิทยาลัยจัดการประเมินการศึกษา* หน้า 2-48 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2546
- สามัญศึกษา, กรม *เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2539* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2542
- สุพักตร์ พิบูลย์ “หน่วยที่ 11 การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดนโยบาย แผนงานและโครงการ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา การประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ* หน้า 11-1 ถึง 15-57 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ม.ป.ป.
- . “หน่วยที่ 11 สัมมนาการประเมินบุคลากร” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา สัมมนาการประเมินการศึกษา* หน้า 1-26 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช 2545

- สุมน อมรวิวัฒน์ *กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ* กรุงเทพมหานคร
2544
- *การพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์: ทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์*
นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2542
- สุรางค์ โค้วตระกูล *จิตวิทยาการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 4 ฉบับปรับปรุงแก้ไข กรุงเทพมหานคร สำนัก
พิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2541
- สุวิมล ว่องวานิช “การพัฒนาค่านิยมมาตรฐานคุณภาพครูและผู้บริหารสถานศึกษาและการวางระบบ
ประเมินภายใน” ใน *ผลงานวิจัยด้านมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา* หน้า 45-
60 กรุงเทพมหานคร สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ
มหาชน) 2546 (จัดพิมพ์ในงานสัมมนาทางวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ 3 ปี สมศ.)
- อรสา โกศลานันท์กุล “หน่วยที่ 15 สัมมนาการประกันคุณภาพการศึกษา” ใน *สัมมนาการประเมิน
การศึกษา* หน้า 127-163 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2545
- อรวรรณ อินทวิชญ *การพัฒนาเกณฑ์ประเมินคุณลักษณะครูวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา* ปรินญา
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต วิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2542
- อนันต์ ธิดา “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดน่าน” ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการ
ศึกษาศาชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2544
- อรุณ จันทวานิช และคณะ “การประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ”
แนวคิดและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ : พื้นฐานการปฏิรูปการศึกษาเพื่อประชาชน
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2545
- อุทุมพร จามรมาน “การประกันคุณภาพการศึกษา” ใน *โครงการประกันคุณภาพการศึกษาขั้น
พื้นฐาน* กรุงเทพมหานคร สำนักงานพัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันพัฒนา
คุณภาพวิชาการ ม.ป.ม. (เอกสารประกอบการอบรม)
- Krejcie, R.V. and Mogan, D.W. “Determining Sample Size For Research Activities” in
Educational and Psychological Measurement, 1970.
- Parsons, Talcott. *the Social System*. Glencoe, Ill. Free Press, 1953.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. **ชื่อ** รองศาสตราจารย์ ดร. สุพักตร์ พิบูลย์
สถานที่ทำงาน ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
วุฒิการศึกษา ศษ.บ. (คณิตศาสตร์-ฟิสิกส์)
 ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา)
 ค.ด. (การวัดและประเมินผลการศึกษา)
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประสบการณ์ ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา อาจารย์ประจำสถาบันราชภัฏพระนคร

2. **ชื่อ** ดร. บัญชา แสนทวี
สถานที่ทำงาน ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
วุฒิการศึกษา กศ.บ. (ฟิสิกส์-คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
 ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 กศ.ด. การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประสบการณ์
 พ.ศ. 2521-2531 ตำแหน่งครูสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
 พ.ศ. 2531-2546 นักวิชาการศึกษานักศึกษานิเทศก์และพัฒนามาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

3. **ชื่อ** นายชูศักดิ์ กุลทัฬห ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี
สถานที่ทำงาน โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี เขต 1
วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต เอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ประสบการณ์หรือความชำนาญ ครูผู้สอน 8 ปี ผู้บริหาร 27 ปี อาจารย์พิเศษสอนนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ประเมินโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตมหามงคลสุพรรณบุรี เป็นผู้บริหารจัดการดีเด่นของกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2543

4. **ชื่อ** นางดุขฎิ ยืนยงค์ ศึกษานิเทศก์ 8
สถานที่ทำงาน หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1
วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์มหาบัณฑิต เอกการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร
ประสบการณ์ รับผิดชอบงาน หัวหน้างานการวิจัยการศึกษา การวัดและการประเมินผลการ
 ศึกษางานประเมินหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และงานประกันคุณภาพการศึกษา
5. **ชื่อ** นางสาวชล เทียนงาม
สถานที่ทำงาน ฝ่ายวัดและประเมินผล ช่วยราชการหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1
วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์มหาบัณฑิต เอกการวัดและประเมินผลการศึกษา จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย
ประสบการณ์ อาจารย์พิเศษของสถาบันราชภัฏกาญจนบุรีสอนวิจัยทางการศึกษา การวัด
 และการประเมินผลทางการศึกษา สถิติพื้นฐาน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือให้นักศึกษา
 ปริญญาโท มสธ. และมหาวิทยาลัยศิลปากร ฯลฯ
6. **ชื่อ** นางสาว คัญฉายา อาจารย์ 3 ระดับ 8
สถานที่ทำงาน โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1
วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต เอกภาษาไทย
ประสบการณ์ ครูผู้สอน 37 ปี ครูผู้สอนดีเด่นของคุรุสภาปี 2536
 เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษากลุ่มวิจัยการทำอาจารย์ 3 ของ ก.ค. ระหว่างปี 2543-2545
7. **ชื่อ** นาง ศรีอัมพร ประทุมรัตน์ อาจารย์ 3 ระดับ 8
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดป่าเลไลยก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1
วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต เอกหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประสบการณ์ ครูผู้สอน 20 ปี เป็นตัวแทนของคณะครูทดลองเกณฑ์การประเมินภายนอกของ
 สมศ. เป็นครูต้นแบบแห่งชาติปี 2541 ครูรางวัลเกียรติยศ ปี 2544 (สปช.) และประเมินครูดี
 เด่น สปอ. เมืองสุพรรณบุรี

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

ชุดที่ 1

สำหรับครูและผู้บริหาร

แบบสอบถาม

การจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงาน อย่างเป็นระบบ ครบวงจร
ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

- คำชี้แจง 1. การสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลในการประเมินมาตรฐาน
ด้านกระบวนการ การประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี พร้อมทั้งศึกษาปัญหา
และ อุปสรรค ของการประกันคุณภาพ ด้านกระบวนการ
2. แบบสอบถามจัดแบ่งเป็น 3 ตอน
ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงาน
ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ
3. โปรดพิจารณาว่า สถานศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดองค์กร โครงสร้างและ
การบริหารงาน อย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา ตามรายการที่กำหนดให้
อยู่ในระดับใด ขอให้ท่านพิจารณาจากการดำเนินการของสถานศึกษา ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็น
ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ที่ท่านได้ร่วมพิจารณาและให้ข้อมูลในการสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี

นางนพวรรณ อินทร์แก้ว

อาจารย์ 3 ระดับ 8

โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ตำแหน่งหน้าที่ ที่ปฏิบัติ

ผู้บริหาร

ครูผู้สอน

สอนประจำชั้น

สอนไม่ประจำชั้น

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงาน

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติตามรายการของตัวบ่งชี้ที่โรงเรียนของท่านได้ดำเนินการจริง โดยกำหนดให้

3 หมายถึง ปฏิบัติร่วมกันได้อย่างเหมาะสมจากทุกฝ่ายให้คุณภาพระดับ “ดี”

2 หมายถึง ปฏิบัติ ได้เหมาะสมบางส่วนให้คุณภาพระดับ “พอใช้”

1 หมายถึง ปฏิบัติ ได้เหมาะสมน้อยให้คุณภาพระดับ “ปรับปรุง”

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
107			
ตัวบ่งชี้ที่ 1 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารงานชัดเจน			
1. โรงเรียนมีแผนภูมิแสดงการบริหารงาน.....	.....	.....	.....
2. คณะครูทราบถึงการบริหารงานตามโครงสร้างการบริหาร	.....	.....	.....
3. แผนภูมิ โครงสร้างของโรงเรียนมีผู้รับผิดชอบงานชัดเจน ..	.....	.....	.....
4. การปฏิบัติงานของสถานศึกษาสอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในแผนภูมิโครงสร้างการบริหาร.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีปรัชญาแผนพัฒนา ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จ 5. โรงเรียนมีปรัชญาของโรงเรียน..... 6. มีธรรมนูญของสถานศึกษา..... 7. มีแผนการดำเนินการของสถานศึกษา..... 8. มีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ ..... 9. มีระดับคุณภาพประกอบตัวชี้วัดความสำเร็จที่สามารถปฏิบัติได้	.... ☐	.... ☐	.... ☐
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการปฏิบัติงานตามแผน 10. โรงเรียนมีการประชุมสัมมนาการนำแผนงานของโรงเรียนไปสู่การปฏิบัติ..... 11. มีการปฏิบัติงานตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผน..... 12. มีผู้รับผิดชอบในงานแต่ละเรื่องไว้อย่างชัดเจน ..... 13. มีการติดตาม และประเมินการปฏิบัติงานตามแผน.....	.... ☐	.... ☐	.... ☐
ตัวบ่งชี้ที่ 4 ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม 14. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูผู้สอนส่วนร่วมคิดร่วมวางแผนงานในสายชั้น หรือ โรงเรียน..... 15. ครูผู้สอนมีส่วนตัดสินใจดำเนินงานในสายชั้นหรือโรงเรียน... 16. ครูผู้สอนมีส่วนร่วมทำงานกับเพื่อนครูในสายชั้นหรือโรงเรียน 17. ครูผู้สอนมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานในสายชั้น..... 18. ครูผู้สอนมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานใน โรงเรียน.....	.... ☐	.... ☐	.... ☐

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง 19. โรงเรียนวางแผนการนิเทศ ติดตามและประเมินผล..... 20. ผู้บริหารมีการนิเทศงานในสายชั้นและ โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง 21. มีการกำหนดผู้รับผิดชอบด้านการติดตาม ประเมินผล..... 22. มีการกำหนดเกณฑ์ การวัด และประเมินผล..... 23. มีการจัดทำบันทึกผลการประเมินและรายงานผล..... 24. มีการนำผลการประเมิน ไปใช้ในการปรับปรุงงาน..... 25. มีการนำผลการประเมินมาใช้กำหนดเป้าหมาย..... <div style="text-align: right;"> ☐ ☐ ☐ </div>			
ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน 26. โรงเรียนมีระบบบันทึกข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน.... 27. มีข้อมูลด้านร่างกาย น้ำหนัก และการวัดส่วนสูงของนักเรียน 28. มีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน..... 29. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ของการประกันคุณภาพภายใน..... <div style="text-align: right;"> ☐ ☐ ☐ </div>			

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ตัวบ่งชี้ที่ 7 มีการบันทึกและรายงานผลการประเมิน 30. โรงเรียนได้จัดทำบันทึกผลการประเมิน..... 31. มีการจัดทำรายงานสรุปผลการประเมิน..... 32. มีการนำผลของการประเมินแจ้งให้นักเรียนทราบ..... 33. มีการนำผลของการประเมินเสนอต่อที่ประชุมครู..... 34. มีการนำเสนอผลการประเมินต่อผู้ปกครองและชุมชน.....	.... ☐	.... ☐	.... ☐
ตัวบ่งชี้ที่ 8 มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจปรับปรุงงาน 35. โรงเรียนมีการรวบรวมหลักฐานการประเมินไว้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน..... 36. มีการอภิปรายเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงงาน..... 37. มีการนำผลของการประเมินมาใช้วางแผน เพื่อพัฒนางานในปีต่อไป..... 38. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของโรงเรียน.....	.... ☐	.... ☐	.... ☐

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ให้ท่านระบุปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในแต่ละประเด็นของการประเมินภายใน
โรงเรียน ต่อไปนี้

ปัญหา และอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. การจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารงาน	....
2. การจัดทำปรัชญา ธรรมนูญ แผนการดำเนินงาน ของสถานศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จ	....
3. การปฏิบัติงานตามแผน	....
4. การส่งเสริมให้ทำงานเป็นทีม	....
5.การนิเทศติดตามและประเมินผล	....

ปัญหา และอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
6. ข้อมูลสารสนเทศ	....
7. การบันทึกและรายงานผลการประเมิน	....
8. การนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการ ตัดสินใจปรับปรุงงาน	....

แบบสอบถาม

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งเสริม
ความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

คำชี้แจง 1. การสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ เก็บรวบรวมข้อมูล ใช้ในการประเมินมาตรฐานด้าน
กระบวนการ ประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี พร้อมทั้ง ศึกษาปัญหาและ
อุปสรรค ของการประกันคุณภาพ ด้านกระบวนการ

2. แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งเสริม

ความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชน

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

3. โปรดพิจารณาว่า สถานศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
ที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ตามรายการที่กำหนดให้
อยู่ในระดับใด ขอให้ท่านพิจารณาจากการดำเนินการของสถานศึกษา **ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็น
ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น**

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ที่ท่านได้ร่วมพิจารณาและให้ข้อมูลในการสำรวจครั้งนี้เป็นอย่างดี

นางนพวรรณ อินทร์แก้ว

อาจารย์ 3 ระดับ 8

โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ผู้บริหาร

ครูผู้สอน

สอนประจำชั้น

สอนไม่ประจำชั้น

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่า ผู้บริหาร และคณะครู สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา อยู่ในระดับใด ขอให้ท่านพิจารณาจากกาปฏิบัติของโรงเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริง โดยกำหนดการปฏิบัติมี 3 ระดับ ดังนี้

3 หมายถึง ปฏิบัติร่วมกันได้อย่างเหมาะสมจากทุกฝ่ายให้คุณภาพระดับ “ดี”

2 หมายถึง ปฏิบัติ ได้เหมาะสมบางส่วนให้คุณภาพระดับ “พอใช้”

1 หมายถึง ปฏิบัติ ได้เหมาะสมน้อยให้คุณภาพระดับ “ปรับปรุง”

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา			
1. โรงเรียนมีแผนงาน และ โครงการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน	.....	.....	.....
2. บุคคลในชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษา.....	.....	.....	.....
3. ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	.....	.....	.....
4. โรงเรียนจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างครูกับชุมชน....	.....	.....	.....
5. โรงเรียนมีการรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชน.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
<p>ตัวบ่งชี้ที่ 2 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษา</p> <p>6. มีการประชุมประชาสัมพันธ์.....</p> <p>7. มีการจัดทำเอกสารความรู้เผยแพร่ให้แก่ชุมชน.....</p> <p>8. มีการประชาสัมพันธ์ส่งเสียงตามสาย.....</p> <p>9. มีการจัดทำเป็นจดหมายแจ้งข่าว .....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>☐</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>☐</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>☐</p>
<p>ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>10. โรงเรียนมีการจัดทำรายงานสรุปการจัดการศึกษาให้คนในชุมชนทราบ.....</p> <p>11. มีการเชิญคนในชุมชนเข้าร่วมฟังการประชุม.....</p> <p>12. มีการจัดทำเอกสารแจ้งความเคลื่อนไหวทางการศึกษาให้แก่คนในชุมชนทราบทุกภาคเรียน.....</p> <p>13. มีการเชิญคนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>☐</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>☐</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>☐</p>

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา			
14. ครูและผู้ปกครองร่วมมือกันในการแก้ปัญหาของนักเรียน.....	.....	.....	.....
15. ผู้ปกครองและชุมชนให้ข้อเสนอแนะนำเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา.....	.....	.....	.....
16. มีการนำความรู้จากชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษา.....	.....	.....	.....
17. ชุมชนมีบทบาทในการดูแลเอาใจใส่ด้านการเรียน.....	.....	.....	.....
18. ผู้ปกครองมีการดูแลความประพฤติของนักเรียน.....	.....	.....	.....
19. ผู้ปกครองเข้ามาร่วมประเมินผลงานและการเรียนรู้ของนักเรียน.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ให้ท่านระบุปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในแต่ละประเด็นของการประเมินภายใน
โรงเรียน ต่อไปนี้

ปัญหา และอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา	....
2. การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษา	....
3. ความสม่ำเสมอของการประชาสัมพันธ์	....
4. การเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา	....

แบบสอบถาม

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งเสริม
ความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

คำชี้แจง 1. การสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ เก็บรวบรวมข้อมูล ใช้ในการประเมินมาตรฐานด้าน
กระบวนการ ประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี พร้อมทั้ง ศึกษาปัญหาและ
อุปสรรค ของการประกันคุณภาพ ด้านกระบวนการ

2. แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งเสริม

ความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชน

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

3. โปรดพิจารณาว่า สถานศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
ที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ตามรายการที่กำหนดให้
อยู่ในระดับใด ขอให้ท่านพิจารณาจากการดำเนินการของสถานศึกษา **ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็น
ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น**

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ที่ท่านได้ร่วมพิจารณาและให้ข้อมูลในการสำรวจครั้งนี้เป็นอย่างดี

นางนพวรรณ อินทร์แก้ว

อาจารย์ 3 ระดับ 8

โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

- 1.1 ผู้ให้ข้อมูล
- ผู้ปกครอง   ผู้นำชุมชน   ประชาชนทั่วไปรอบบริเวณ โรงเรียน
- 1.2 อาชีพของผู้ให้ข้อมูล
- รับราชการ   เกษตรกร   พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- ค้าขาย   พนักงานธนาคาร   อื่นๆ .....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่า ผู้บริหาร และคณะครู สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา อยู่ในระดับใด ขอให้ท่านพิจารณาจากกาปฏิบัติของโรงเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริง โดยกำหนดการปฏิบัติมี 3 ระดับ ดังนี้

- 3 หมายถึง ปฏิบัติร่วมกันได้อย่างเหมาะสมจากทุกฝ่ายให้คุณภาพระดับ “ดี”
 2 หมายถึง ปฏิบัติ ได้เหมาะสมบางส่วนให้คุณภาพระดับ “พอใช้”
 1 หมายถึง ปฏิบัติ ได้เหมาะสมน้อยให้คุณภาพระดับ “ปรับปรุง”

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา			
1. โรงเรียนมีแผนงาน และโครงการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน	.....	.....	.....
2. บุคคลในชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษา.....	.....	.....	.....
3. ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	.....	.....	.....
4. โรงเรียนจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างครูกับชุมชน....	.....	.....	.....
5. โรงเรียนมีการรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชน.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
<p>ตัวบ่งชี้ที่ 2 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษา</p> <p>6. มีการประชุมประชาสัมพันธ์.....</p> <p>7. มีการจัดทำเอกสารความรู้เผยแพร่ให้แก่ชุมชน.....</p> <p>8. มีการประชาสัมพันธ์ส่งเสียงตามสาย.....</p> <p>9. มีการจัดทำเป็นจดหมายแจ้งข่าว .....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>☐</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>☐</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>☐</p>
<p>ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>10. โรงเรียนมีการจัดทำรายงานสรุปการจัดการศึกษาให้คนในชุมชนทราบ.....</p> <p>11. มีการเชิญคนในชุมชนเข้าร่วมฟังการประชุม.....</p> <p>14. มีการจัดทำเอกสารแจ้งความเคลื่อนไหวทางการศึกษาให้แก่คนในชุมชนทราบทุกภาคเรียน.....</p> <p>15. มีการเชิญคนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>☐</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>☐</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>☐</p>

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา			
14. ครูและผู้ปกครองร่วมมือกันในการแก้ปัญหาของนักเรียน.....	.....	.....	.....
16. ผู้ปกครองและชุมชนให้ข้อเสนอแนะนำเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา.....	.....	.....	.....
16. มีการนำความรู้จากชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษา.....	.....	.....	.....
18. ชุมชนมีบทบาทในการดูแลเอาใจใส่ด้านการเรียน.....	.....	.....	.....
18. ผู้ปกครองมีการดูแลความประพฤติของนักเรียน.....	.....	.....	.....
20. ผู้ปกครองเข้ามาร่วมประเมินผลงานและการเรียนรู้ของนักเรียน.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ให้ท่านระบุปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในแต่ละประเด็นของการประเมินภายใน
โรงเรียน ต่อไปนี้

ปัญหา และอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา	....
2. การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษา	....
3. ความสม่ำเสมอของการประชาสัมพันธ์	....
4. การเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา	....
5. การรักโรงเรียนและความกระตือรือร้นในการไปเรียนของนักเรียน	....

ชุดที่ 3 / 1

สำหรับครู

แบบสอบถาม
การจัดกิจกรรม และการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำชี้แจง 1. เครื่องมือชุดนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ การประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี พร้อมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการประกันคุณภาพ ด้านกระบวนการ

2. แบบสอบถามนี้ ใช้สอบถามเกี่ยวกับ มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษาจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน เรียงลำดับตามตัวบ่งชี้ที่ 1 ถึง 9

ตอนที่ 2 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

3. โปรดพิจารณาว่า สถานศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับสถานศึกษาจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามรายการที่กำหนดอยู่ในระดับใด ขอให้ท่านพิจารณาจากการดำเนินงานของสถานศึกษา **ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น**

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ที่ท่านได้ร่วมพิจารณาและให้ข้อมูลในการประเมินครั้งนี้เป็นอย่างดี

นางนพวรรณ อินทร์แก้ว

อาจารย์ 3 ระดับ 8

โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี

แบบสอบถามการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ชื่อ.....สอนวิชา.....ชั้น.....

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย $\surd$ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของครูผู้สอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยพิจารณาการปฏิบัติเป็น 3 ระดับ คือ

- 3 หมายถึง ปฏิบัติร่วมกันได้อย่างเหมาะสมจากทุกฝ่ายให้คุณภาพระดับ “ดี”
- 2 หมายถึง ปฏิบัติ ได้เหมาะสมบางส่วนให้คุณภาพระดับ “พอใช้”
- 1 หมายถึง ปฏิบัติ ได้เหมาะสมน้อยให้คุณภาพระดับ “ปรับปรุง”

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ตัวบ่งชี้ที่ 1 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน			
1. ครูและนักเรียนการวางแผนการเรียนร่วมกัน.....	.....	.....	.....
2. ครูมีการสนทนากลมตอบนักเรียนในขณะที่ปฏิบัติ การสอน.....	.....	.....	.....
3. นักเรียนมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง	.....	.....	.....
4. นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง.....	.....	.....	.....
5. นักเรียนได้แสดงออกตามความสนใจและความสามารถ	.....	.....	.....
6. นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....
7. ครูมีการสอนแบบสาธิตทดลอง.....	.....	.....	.....
8. นักเรียนได้เล่นเกมประกอบการสอน.....	.....	.....	.....

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
9. นักเรียนได้เรียนรู้จากกรณีตัวอย่าง.....	.....	.....	.....
10. นักเรียนได้ทำโครงการ.....	.....	.....	.....
11. นักเรียนได้ทัศนศึกษานอกสถานที่.....	.....	.....	.....
12. ได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน	.....	.....	.....
13. ได้ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	.....	.....	.....
14. นักเรียนได้แสดงบทบาทสมมติ.....	.....	.....	.....
15. นักเรียนได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปประกอบการสอน	.....	.....	.....
	☐	☐	☐
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ			
16. ครูมีการฝึกให้นักเรียนได้พูดหรือเขียนเพื่อแยกแยะประเด็นความรู้.....	.....	.....	.....
17. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนอธิบายบอกเหตุผล.....	.....	.....	.....
18. การใช้คำถามที่โน้มน้าวให้นักเรียนคิดตอบ.....	.....	.....	.....
19. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ร่วมกันวางแผนงาน	.....	.....	.....
20. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พูดหรือเขียนข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน.....	.....	.....	.....
21. มีการฝึกให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างหลากหลาย.....	.....	.....	.....
22. ฝึกให้นักเรียนคิดแตกต่างจากคนอื่น.....	.....	.....	.....
23. ส่งเสริมให้นักเรียนแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....
24. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีโอกาสได้เลือกปฏิบัติ	.....	.....	.....
25. มีการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับตัวนักเรียน.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน			
38. ครูให้คำอบรมแก่นักเรียนในเรื่องของการปฏิบัติตนเป็นคนดี.....	.....	.....	.....
39. ครูพานักเรียนจัดกิจกรรมตามวันสำคัญของศาสนา ได้แก่การตักบาตร ทำบุญ การให้ทาน และบริจาคทรัพย์.....	.....	.....	.....
40. นักเรียนปฏิบัติตามหลักของเบญจศีลและเบญจธรรม.....	.....	.....	.....
41. ครูให้คำแนะนำแก่นักเรียนเป็นรายบุคคลที่พบว่านักเรียนประพฤติตนไม่เหมาะสม.....	.....	.....	.....
42. ครูและนักเรียนมีการรณรงค์เรื่องการประหยัด การเก็บออมและนิยมใช้ของไทย.....	.....	.....	.....
43. ครูตรวจและดูแลเอาใจใส่เรื่องความมีวินัยและระเบียบในการทำงานของนักเรียนอย่างทั่วถึง.....	.....	.....	.....
44. ครูเล่านิทานเกี่ยวกับความมีน้ำใจและความเอื้อเฟื้อต่อแม่.....	.....	.....	.....
45. นักเรียนมีการฝึกปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับความรักและความสามัคคี.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
<p>ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา</p> <p>46. ครูมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกร้อง ฝึกรำ ตามหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....</p> <p>47. มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ด้านดนตรีกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น.....</p> <p>48. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกทางดนตรี</p> <p>49. ส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรี....</p> <p>50. ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้และสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะ.....</p> <p>51. มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ด้านศิลปะกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น.....</p> <p>52. มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานร่วมกัน.....</p> <p>53. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเข้าประกวดผลงานด้าน ศิลปะ.....</p> <p>54. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เคลื่อนไหว.....</p> <p>55. มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ.....</p> <p>56. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมและมีบทบาทในการแข่งขันกีฬา.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
	☐	☐	☐

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
70. ให้เพื่อนนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน....	.....	.....	.....
71. ให้ผู้ปกครองร่วมในการประเมิน.....	.....	.....	.....
72. ให้คะแนนนักเรียนในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม.....	.....	.....	.....
73. จัดทำและพัฒนาเพิ่มผลงานนักเรียน.....	.....	.....	.....
74. ติดตามการทำงานของนักเรียนจนเป็นผลสำเร็จ.....	.....	.....	.....
75. ดูแลและเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล.....	.....	.....	.....
76. ดูแลเอาใจใส่ให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม.....	.....	.....	.....
77. วินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	.....	.....	.....
78. จัดทำคะแนนรวมทั้งชั้นเรียน.....	.....	.....	.....
79. จัดนำเสนอผลการเรียนทั้งสายชั้น.....	.....	.....	.....
80. เขียนบันทึกผลการประเมินของนักเรียน.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐
ตัวบ่งชี้ที่ 9 นักเรียนรักโรงเรียนของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน			
81. นักเรียนตั้งใจมาโรงเรียนแต่เช้า.....	.....	.....	.....
82. มีความสนใจเอาใจใส่ในงานที่เรียน.....	.....	.....	.....
83. แสดงความอยากรู้ในเรื่องที่เรียนโดยการสนทนาซักถาม.....	.....	.....	.....
84. สมัครเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ...	.....	.....	.....
85. เสียสละเวลาว่างทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมในโรงเรียน	.....	.....	.....
86. มีความประทับใจและพูดถึงโรงเรียนในทางที่ดี.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐

ปัญหา และอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย	....
3. การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและ ตัดสินใจ	....
3. การจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ ด้วยตนเอง	....
4. การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่ เหมาะสมมาประยุกต์ในการจัดกิจกรรม	....

ปัญหา และอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียน	....
6. การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้รับการพัฒนา คุณทฤษฎีอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและ กีฬา	....
7. การส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยและการ ทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่น	....
8. การประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่ หลากหลาย	....
9. การรักโรงเรียนและความกระตือรือร้นในการ ไปเรียนของนักเรียน	....

ชุดที่ 3 / 2

สำหรับผู้บริหาร

แบบสอบถาม
การจัดกิจกรรม และการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำชี้แจง 1. เครื่องมือชุดนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ การประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี พร้อมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการประกันคุณภาพ ด้านกระบวนการ

2. แบบสอบถามนี้ ใช้สอบถามเกี่ยวกับ มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษาจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน เรียงลำดับตามตัวบ่งชี้ที่ 1 ถึง 9

ตอนที่ 2 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

3. โปรดพิจารณาว่า สถานศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับสถานศึกษาจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามรายการที่กำหนดอยู่ในระดับใด ขอให้ท่านพิจารณาจากการดำเนินงานของสถานศึกษา ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ที่ท่านได้ร่วมพิจารณาและให้ข้อมูลในการประเมินครั้งนี้เป็นอย่างดี

นางนพวรรณ อินทร์แก้ว

อาจารย์ 3 ระดับ 8

โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี

แบบสอบถามการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ชื่อ.....สอนวิชา.....ชั้น.....

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของครูผู้สอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยพิจารณาการปฏิบัติเป็น 3 ระดับ คือ

- 3 หมายถึง ปฏิบัติร่วมกันได้อย่างเหมาะสมจากทุกฝ่ายให้คุณภาพระดับ “ดี”
- 2 หมายถึง ปฏิบัติ ได้เหมาะสมบางส่วนให้คุณภาพระดับ “พอใช้”
- 1 หมายถึง ปฏิบัติ ได้เหมาะสมน้อยให้คุณภาพระดับ “ปรับปรุง”

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ตัวบ่งชี้ที่ 1 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน			
1. ครูและนักเรียนการวางแผนการเรียนร่วมกัน.....	.....	.....	.....
2. ครูมีการสนทนากลมตอบนักเรียนในขณะที่ปฏิบัติ การสอน.....	.....	.....	.....
3. นักเรียนมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง	.....	.....	.....
4. นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง.....	.....	.....	.....
5. นักเรียนได้แสดงออกตามความสนใจและความสามารถ	.....	.....	.....
6. นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....
7. ครูมีการสอนแบบสาธิตทดลอง.....	.....	.....	.....
8. นักเรียนได้เล่นเกมประกอบการสอน.....	.....	.....	.....

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
16. นักเรียนได้เรียนรู้จากกรณีตัวอย่าง.....	.....	.....	.....
17. นักเรียนได้ทำโครงการ.....	.....	.....	.....
18. นักเรียนได้ทัศนศึกษานอกสถานที่.....	.....	.....	.....
19. ได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน	.....	.....	.....
20. ได้ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	.....	.....	.....
21. นักเรียนได้แสดงบทบาทสมมติ.....	.....	.....	.....
22. นักเรียนได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปประกอบการสอน	.....	.....	.....
	☐	☐	☐
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ			
16. ครูมีการฝึกให้นักเรียนได้พูดหรือเขียนเพื่อแยกแยะประเด็นความรู้.....	.....	.....	.....
17. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนอธิบายบอกเหตุผล.....	.....	.....	.....
18. การใช้คำถามที่โน้มน้าวให้นักเรียนคิดตอบ.....	.....	.....	.....
19. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ร่วมกันวางแผนงาน	.....	.....	.....
20. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พูดหรือเขียนข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน.....	.....	.....	.....
22. มีการฝึกให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างหลากหลาย.....	.....	.....	.....
22. ฝึกให้นักเรียนคิดแตกต่างจากคนอื่น.....	.....	.....	.....
23. ส่งเสริมให้นักเรียนแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....
24. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีโอกาสได้เลือกปฏิบัติ	.....	.....	.....
25. มีการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับตัวนักเรียน.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน			
38. ครูให้คำอบรมแก่นักเรียนในเรื่องของการปฏิบัติตนเป็นคนดี.....	.....	.....	.....
43. ครูพานักเรียนจัดกิจกรรมตามวันสำคัญของศาสนา ได้แก่การตักบาตร ทำบุญ การให้ทาน และบริจาคทรัพย์.....	.....	.....	.....
44. นักเรียนปฏิบัติตามหลักของเบญจศีลและเบญจธรรม.....	.....	.....	.....
45. ครูให้คำแนะนำแก่นักเรียนเป็นรายบุคคลที่พบว่านักเรียนประพฤติตนไม่เหมาะสม.....	.....	.....	.....
46. ครูและนักเรียนมีการรณรงค์เรื่องการประหยัดการเก็บออมและนิยมใช้ของไทย.....	.....	.....	.....
43. ครูตรวจและดูแลเอาใจใส่เรื่องความมีวินัยและระเบียบในการทำงานของนักเรียนอย่างทั่วถึง.....	.....	.....	.....
45. ครูเล่านิทานเกี่ยวกับความมีน้ำใจและความเอื้อเฟื้อต่อแม่.....	.....	.....	.....
45. นักเรียนมีการฝึกปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับความรักและความสามัคคี.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
<p>ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา</p> <p>46. ครูมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกร้อง ฝึกรำ ตามหลักสูตรการจัดการศึกษาระดับพื้นฐาน.....</p> <p>47. มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ด้านดนตรีกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น.....</p> <p>51. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกทางดนตรี</p> <p>52. ส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรี....</p> <p>53. ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้และสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะ.....</p> <p>51. มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ด้านศิลปะกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น.....</p> <p>53. มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานร่วมกัน.....</p> <p>53. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเข้าประกวดผลงานด้าน ศิลปะ.....</p> <p>54. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เคลื่อนไหว.....</p> <p>58. มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ.....</p> <p>59. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมและมีบทบาทในการแข่งขันกีฬา.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
	☐	☐	☐

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
70. ให้เพื่อนนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน....	.....	.....	.....
71. ให้ผู้ปกครองร่วมในการประเมิน.....	.....	.....	.....
72. ให้คะแนนนักเรียนในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม.....	.....	.....	.....
73. จัดทำและพัฒนาเพิ่มผลงานนักเรียน.....	.....	.....	.....
74. ติดตามการทำงานของนักเรียนจนเป็นผลสำเร็จ.....	.....	.....	.....
75. ดูแลและเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล.....	.....	.....	.....
76. ดูแลเอาใจใส่ให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม.....	.....	.....	.....
81. วินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	.....	.....	.....
82. จัดทำคะแนนรวมทั้งชั้นเรียน.....	.....	.....	.....
83. จัดนำเสนอผลการเรียนทั้งสายชั้น.....	.....	.....	.....
84. เขียนบันทึกผลการประเมินของนักเรียน.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐
ตัวบ่งชี้ที่ 9 นักเรียนรักโรงเรียนของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน			
81. นักเรียนตั้งใจมาโรงเรียนแต่เช้า.....	.....	.....	.....
82. มีความสนใจเอาใจใส่ในงานที่เรียน.....	.....	.....	.....
83. แสดงความอยากรู้ในเรื่องที่เรียนโดยการสนทนาซักถาม.....	.....	.....	.....
84. สมัครเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ...	.....	.....	.....
87. เสียสละเวลาว่างทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมในโรงเรียน	.....	.....	.....
88. มีความประทับใจและพุดถึงโรงเรียนในทางที่ดี.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐

ปัญหา และอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย	....
2. การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและ ตัดสินใจ	....
3. การจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ ด้วยตนเอง	....
4. การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่ เหมาะสมมาประยุกต์ในการจัดกิจกรรม	....

ปัญหา และอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียน	....
6. การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้รับการพัฒนา คุณทฤษฎีอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและ กีฬา	....
7. การส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยและการ ทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่น	....
8. การประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่ หลากหลาย	....
9. การรักโรงเรียนและความกระตือรือร้นในการ ไปเรียนของนักเรียน	....

แบบสอบถาม
การจัดกิจกรรม และการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำชี้แจง 1. เครื่องมือชุดนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินมาตรฐานด้านกระบวนการ การประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี พร้อมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการประกันคุณภาพ ด้านกระบวนการ

2. แบบสอบถามนี้ ใช้สอบถามเกี่ยวกับ มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษาจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน เรียงลำดับตามตัวบ่งชี้ที่ 1 ถึง 9

ตอนที่ 2 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

3. โปรดพิจารณาว่า สถานศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับสถานศึกษาจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามรายการที่กำหนดอยู่ในระดับใด ขอให้ท่านพิจารณาจากการดำเนินงานของสถานศึกษา **ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น**

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ที่ท่านได้ร่วมพิจารณาและให้ข้อมูลในการประเมินครั้งนี้เป็นอย่างดี

นางนพวรรณ อินทร์แก้ว

อาจารย์ 3 ระดับ 8

โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี

แบบสอบถามการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ชื่อ.....สอนวิชา.....ชั้น.....

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย $\surd$ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของครูผู้สอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยพิจารณาการปฏิบัติเป็น 3 ระดับ คือ

- 3 หมายถึง ปฏิบัติร่วมกันได้อย่างเหมาะสมจากทุกฝ่ายให้คุณภาพระดับ “ดี”
- 2 หมายถึง ปฏิบัติ ได้เหมาะสมบางส่วนให้คุณภาพระดับ “พอใช้”
- 1 หมายถึง ปฏิบัติ ได้เหมาะสมน้อยให้คุณภาพระดับ “ปรับปรุง”

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ตัวบ่งชี้ที่ 1 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน			
1. ครูและนักเรียนการวางแผนการเรียนร่วมกัน.....	.....	.....	.....
2. ครูมีการสนทนากลุ่มตอบนักเรียนในขณะที่ปฏิบัติ การสอน.....	.....	.....	.....
3. นักเรียนมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง	.....	.....	.....
4. นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง.....	.....	.....	.....
5. นักเรียนได้แสดงออกตามความสนใจและความสามารถ	.....	.....	.....
6. นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....
7. ครูมีการสอนแบบสาธิตทดลอง.....	.....	.....	.....
8. นักเรียนได้เล่นเกมประกอบการสอน.....	.....	.....	.....

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
23. นักเรียนได้เรียนรู้จากกรณีตัวอย่าง.....	.....	.....	.....
24. นักเรียนได้ทำโครงการ.....	.....	.....	.....
25. นักเรียนได้ทัศนศึกษานอกสถานที่.....	.....	.....	.....
26. ได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน	.....	.....	.....
27. ได้ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	.....	.....	.....
28. นักเรียนได้แสดงบทบาทสมมติ.....	.....	.....	.....
29. นักเรียนได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปประกอบการสอน	.....	.....	.....
	☐	☐	☐
ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ			
16. ครูมีการฝึกให้นักเรียนได้พูดหรือเขียนเพื่อแยกแยะประเด็นความรู้.....	.....	.....	.....
17. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนอธิบายบอกเหตุผล.....	.....	.....	.....
18. การใช้คำถามที่โน้มน้าวให้นักเรียนคิดตอบ.....	.....	.....	.....
19. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ร่วมกันวางแผนงาน	.....	.....	.....
20. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พูดหรือเขียนข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน.....	.....	.....	.....
23. มีการฝึกให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างหลากหลาย.....	.....	.....	.....
22. ฝึกให้นักเรียนคิดแตกต่างจากคนอื่น.....	.....	.....	.....
23. ส่งเสริมให้นักเรียนแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....
24. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีโอกาสได้เลือกปฏิบัติ	.....	.....	.....
25. มีการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับตัวนักเรียน.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน			
38. ครูให้คำอบรมแก่นักเรียนในเรื่องของการปฏิบัติตนเป็นคนดี.....	.....	.....	.....
47. ครูพานักเรียนจัดกิจกรรมตามวันสำคัญของศาสนา ได้แก่การตักบาตร ทำบุญ การให้ทาน และบริจาคทรัพย์.....	.....	.....	.....
48. นักเรียนปฏิบัติตามหลักของเบญจศีลและเบญจธรรม.....	.....	.....	.....
49. ครูให้คำแนะนำแก่นักเรียนเป็นรายบุคคลที่พบว่านักเรียนประพฤติตนไม่เหมาะสม.....	.....	.....	.....
50. ครูและนักเรียนมีการรณรงค์เรื่องการประหยัดการเก็บออมและนิยมใช้ของไทย.....	.....	.....	.....
43. ครูตรวจและดูแลเอาใจใส่เรื่องความมีวินัยและระเบียบในการทำงานของนักเรียนอย่างทั่วถึง.....	.....	.....	.....
46. ครูเล่านิทานเกี่ยวกับความมีน้ำใจและความเอื้อเฟื้อต่อแม่.....	.....	.....	.....
45. นักเรียนมีการฝึกปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับความรักและความสามัคคี.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
<p>ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา</p> <p>46. ครูมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกร้อง ฝึกรำ ตามหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....</p> <p>47. มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ด้านดนตรีกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น.....</p> <p>54. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกทางดนตรี</p> <p>55. ส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรี....</p> <p>56. ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้และสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะ.....</p> <p>51. มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ด้านศิลปะกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น.....</p> <p>54. มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานร่วมกัน.....</p> <p>53. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเข้าประกวดผลงานด้าน ศิลปะ.....</p> <p>54. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เคลื่อนไหว.....</p> <p>61. มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ.....</p> <p>62. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมและมีบทบาทในการแข่งขันกีฬา.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
	☐	☐	☐

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
70. ให้เพื่อนนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน....	.....	.....	.....
71. ให้ผู้ปกครองร่วมในการประเมิน.....	.....	.....	.....
72. ให้คะแนนนักเรียนในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม.....	.....	.....	.....
73. จัดทำและพัฒนาเพิ่มผลงานนักเรียน.....	.....	.....	.....
74. ติดตามการทำงานของนักเรียนจนเป็นผลสำเร็จ.....	.....	.....	.....
75. ดูแลและเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล.....	.....	.....	.....
76. ดูแลเอาใจใส่ให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม.....	.....	.....	.....
85. วินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	.....	.....	.....
86. จัดทำคะแนนรวมทั้งชั้นเรียน.....	.....	.....	.....
87. จัดนำเสนอผลการเรียนทั้งสายชั้น.....	.....	.....	.....
88. เขียนบันทึกผลการประเมินของนักเรียน.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐
ตัวบ่งชี้ที่ 9 นักเรียนรักโรงเรียนของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน			
81. นักเรียนตั้งใจมาโรงเรียนแต่เช้า.....	.....	.....	.....
82. มีความสนใจเอาใจใส่ในงานที่เรียน.....	.....	.....	.....
83. แสดงความอยากรู้ในเรื่องที่เรียนโดยการสนทนาซักถาม.....	.....	.....	.....
84. สมัครเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ...	.....	.....	.....
89. เสียสละเวลาว่างทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมในโรงเรียน	.....	.....	.....
90. มีความประทับใจและพูดถึงโรงเรียนในทางที่ดี.....	.....	.....	.....
	☐	☐	☐

ปัญหา และอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย	....
5. การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและ ตัดสินใจ	....
3. การจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ ด้วยตนเอง	....
6. การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่ เหมาะสมมาประยุกต์ในการจัดกิจกรรม	....

ปัญหา และอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียน	....
6. การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้รับการพัฒนา คุณทริยภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและ กีฬา	....
7. การส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยและการ ทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่น	....
8. การประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่ หลากหลาย	....
9. การรักโรงเรียนและความกระตือรือร้นในการ ไปเรียนของนักเรียน	....

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงการวางแผนการสร้างเครื่องมือ

ตารางที่ 3.1 แสดงกรอบการวิจัยการวางแผนการสร้างเครื่องมือการประเมินมาตรฐาน
ด้านกระบวนการ สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงาน
อย่างเป็นระบบครบวงจรให้ บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้	แหล่ง ข้อมูล	เครื่องมือและ การเก็บรวบรวม ข้อมูล	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
1.มีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร งานชัดเจน	ครู ผู้บริหาร	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป
2.มีปรัชญา แผนพัฒนา ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของ สถานศึกษาและตัวชี้วัด ความสำเร็จ	ครู ผู้บริหาร	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป
3.มีการปฏิบัติงานตาม แผน	ผู้รับผิดชอบงาน	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป
4.ส่งเสริมการทำงาน เป็นทีม	ครู ผู้บริหาร	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป
5.มีการนิเทศติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับ เป้าหมายอย่างต่อเนื่อง	ครู ผู้บริหาร	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป
6.มีระบบข้อมูลสาร สนเทศครบถ้วนถูกต้อง ตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน	หัวหน้า งานที่รับ ผิดชอบ งานในโรง เรียน	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป

ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
7.มีการบันทึกและรายงานผลการประเมิน	ครูผู้บริหาร	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป
8.มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน	ครูผู้บริหาร	แบบสอบถาม	มูลค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป

ตารางที่ 3.2 แสดงกรอบการวิจัยการวางแผนการสร้างเครื่องมือ การประเมินมาตรฐาน

ด้านสถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
1.ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมจัดการศึกษา	ครูชุมชน	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป
2.มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน	ครูชุมชน	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป
3.มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	ครูชุมชน	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
4.ผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา	ครู ชุมชน	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป

ตารางที่ 3.3 แสดงกรอบการวิจัยการวางแผนการสร้างเครื่องมือ การประเมินมาตรฐาน
ด้านสถานศึกษา จัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
1.มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน	ครู นักเรียน ผู้บริหาร	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป
2.มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ	ครู นักเรียน ผู้บริหาร	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป
3.มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	ครู นักเรียน ผู้บริหาร	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป

ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
4.มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	ครู นักเรียน ผู้บริหาร	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ X, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป
5.มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน	ครู นักเรียน ผู้บริหาร	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป
6.มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา	ครู นักเรียน ผู้บริหาร	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป
7.ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน	ครู นักเรียน ผู้บริหาร	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป
8.มีการประเมินพัฒนาการของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง	ครู นักเรียน ผู้บริหาร	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป
9.มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน	ครู นักเรียน ผู้ปกครอง	แบบสอบถาม	ค่าความถี่ $\bar{X}$, S.D. ค่าร้อยละ	$\bar{X}$ เท่ากับหรือมากกว่า 2.50 ขึ้นไป

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางนพวรรณ อินทร์แก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	22 สิงหาคม 2498
สถานที่เกิด	อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี
ประวัติการศึกษา	กศ.บ. (การประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน พ.ศ.2525
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุพรรณบุรี เขต 1) ถนนมาลัยแมน ตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ตำแหน่ง	อาจารย์ 3 ระดับ 8

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางนพวรรณ อินทร์แก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	22 สิงหาคม 2498
สถานที่เกิด	อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี
ประวัติการศึกษา	กศ.บ. (การประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน พ.ศ.2525
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1) ถนนมาลัยแมน ตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ตำแหน่ง	อาจารย์ 3 ระดับ 8